

BO KMETU OSTALA
LE TLAKA?

Ponižani in razžaljeni

Prav nič se ni treba čuditi, da se je v anketi o slovenskem javnem mnenju o vrednotenju posameznih poklicev kmečki poklic znašel globoko na dnu, najslabše pa so ga ocenili prebivalci kmetijskih predelov.

Zakaj je tako?

Ko smo se pred dobrim letom ljudje različnih poklicev udeležili vojaških manevrov, so bili kmečki fantje in mošje tisti, ki niso prejeli nadomestila za izgubljeni čas.

Ko smo sestavljali sedanjo republiško skupščino, nismo dali kmetovalcem, ki sestavljajo četrtino slovenskega prebivalstva, niti enega poslanskega mesta, češ da so tako in tako dovolj zastopani v občinskih skupščinah.

Ko smo opravili različne reorganizacije združenj, bank, zbornic itd., je bilo to narejeno tako, da je bilo kmetijstvo ob svoji vrhu in je postalo privesek v teh institucijah.

»To je hudo, ono je treba popraviti, zakaj kmetijstvo je še vedno ena najpomembnejših gospodarskih panog, ki s svojo zapleteno problematiko vpliva tudi na druge dejavnosti,« je bilo zapisano v dokumentih družbeno-političnih organizacij.

»Samo če se dvigne prah, se pri nas kaj spremeni,« je skozi Čkaljeva usta v nedeljo povedal resnico beograjski komediograf Radivoje Lola Dukić.

Glede kmečkih vprašanj je bilo pri nas očitno dvignjena premalo prahu. Ko imamo pred seboj na primer predlog o sestavi zborov delovnih skupnosti republiške skupščine, je očitno, da se ni v misljenju pravzaprav nič spremenilo.

Pri volitvah poslancev gospodarskega zbora naj bi po predlogu upoštevali le manjši del kmetov kooperantov, velika večina pa naj ostane brez možnosti vplivanja na pomembne odločitve. Kmetov kot da ni.

»Mar kmet ni delovni človek, sprašujemo tiste, ki so sestavljali take predloge. Po tej logiki to ni, vendar se mi, ki delo in prizadevanja kmečkih ljudi poznamo, tega kmetovalcem nikdar ne bomo upali reči v obraz. Kmetom smo priznali, da se lahko živijo z osebnim delom na svojih kmetijah, ne da bi zato morali biti sovražniki naše družbene ureditve. Je mar to dovolj?« je bilo rečeno na protestnem sestanku v Trebnjem v soboto, 18. januarja.

Ko obiskujemo naše ljudi po vaseh, jih moramo marsikje občudovati. Samoprispevki, uspeli referendumi, prostovoljno brezplačno delo, vse to uspeva na vasi precej bolj kot v mestih. Prav nosilce teh akcij pa smo lahko občudovali tudi v času ljudske vstaje in takrat, ko je bilo v povojni graditvi treba pomagati našim mestom.

inž. M. LEGAN

ODLOČNO PROTI CEHOVSTVU V ZBORIH DELOVNIH SKUPNOSTI

Zakaj revnejše odrivati od oblasti?

Odprto pismo vodstev družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine Trebnje republiški konferenci SZDL in skupščini SR Slovenije

Občinska vodstva družbeno-političnih organizacij občinske skupščine Trebnje so v soboto, 18. januarja, protestirala proti predlogu volilne komisije republiške konference SZDL, ki glede poslanskih mest v zborih delovnih skupnosti republiške skupščine očitno zapostavlja manj razvita območja v Sloveniji. Po tem predlogu bi se število poslancev republiške skupščine skrčilo predvsem na račun teh območij, ki pa imajo po drugi strani največje probleme.

Izredno burno, včasih kar žolčno razpravo, v kateri so večkrat sodelovali predsednik občinskega sodišča Janez Garnar, predsednik Obs Ciril Pevec, sekretar občinskega komiteja ZK Roman Ogrin, poslanca Marjan Jenko in Franci Kolar ter s strani republiške konference SZDL Božo Kovač, je vodil predsednik občinske konference SZDL Slavko Kržan. Če v nekaj stvkih strnemo glavne ugotovitve, moramo povedati predvsem naslednje:

Po predlogu volilne komisije republiške konference SZDL bi glavna mestna središča dobila v zborih delovnih skupnosti izjemen položaj, kar pomeni, da bi prišla do več oblasti. Manj razviti so pri tem očitno zapostavljeni, ker bi bili lahko povsod preglasovani. V razpravi so kratek rok za obravnavanje predloga in dajanja pripomb učenili kot metodo pritiska. Po predlogu so posebno za-

postavljena območja, kjer živi kmečko prebivalstvo, saj ti ljudje ne bi bili ustrezno upoštevani. Zbori delovnih skupnosti bi postali celovški, stanovski, prav proti temu pa je bilo isrečenih že veliko pripomb.

Občinska vodstva zamerijo predlagateljem slepomišljenje. Celo predsednik poslancev republiške skupščine Marjan Jenko je na sestanku v Trebnjem izjavil: »Kot vem, je bil predlagan kombiniran sistem glede volitev poslancev v zbor delovnih skupnosti, in ne tak, kot ga vidimo napisanega v predlogu.«

Izredno burno, včasih kar žolčno razpravo, v kateri so večkrat sodelovali predsednik občinskega sodišča Janez Garnar, predsednik Obs Ciril Pevec, sekretar občinskega komiteja ZK Roman Ogrin, poslanca Marjan Jenko in Franci Kolar ter s strani republiške konference SZDL Božo Kovač, je vodil predsednik občinske konference SZDL Slavko Kržan. Če v nekaj stvkih strnemo glavne ugotovitve, moramo povedati predvsem naslednje:

Brezbržnost v nesreči

Vojak Predrag Dugandžić je rešil življenje dečku pred kinom v Cerkljah - Lastniki avtomobilov so ostali gluhi

Zgodilo se je v Cerkljah ob Krki, ni še dolgo tega. Vojak je prišel nepozno k filmski predstavi. V predprostoru je opazil nezavestnega štirinajstletnega Branka Čučurškega iz Črešnjic. Že ga je poskušal odnesti v garnizijsko ambulanto, da bi mu tam nudili zdravniško pomoč. Medtem je opazil, da deček ne diha. Poskušal ga je obuditi iz nezavesti z umetnim dihanjem po metodi usta na usta.

Po krajšem času je uvidel, da je bilo njegovo prizadevanje v nesrečno. Potrkal je na vrata kino dvorane in pozval obiskovalce, ki so se pripeljali k predstavi z avtomobili, naj bi kdo izmed njih odpeljal fanta v ambulanto. Nihče se ni zanimal za njegovo besedo, razen treh vojakov. Ti so vstali in šli pomagat.

Eden izmed njih je tekel v garnizijo po zdrav-

nika in rešilni avtomobil, drugi trije pa so nadaljevali z masažo in umetnim dihanjem. Branko je kmalu začel dihati. Medtem je prispela pomoč s dežurnim oficirjem zdravnikom in sanitetnim avtomobilom. Zdravnik je ugotovil, da so vojaki pravilno ravnali z poškodovanim fantom; s tem so ga odpeljali domov.

Branko se spominja le tega, da ga je nekdo od vrstnikov udaril, dečki pa so se potem prestrašili tega dejanja in pobegnili. Dečku je rešila življenje velika prizadevnost vojske Predraga Dugandžića in njegovih tovarišev, ki so se takoj odzvali klicu na pomoč. Nazadnje pa ne moremo mimo brezbržnosti tistih lastnikov avtomobilov, ki so si mirno ogledovali predstavo, čeprav je bilo v nevarnosti človekovo življenje.

M. JARANOVIĆ

Letos dva pokrita bazena?

Soški center za gostinstvo pripravlja obsežna dela v Smarjeških Toplicah. Dva pokrita zimska bazena bosta omogočala zimski turizem. Prostori za fizioterapijo in kozmetiko so nujni za razvoj rekreacijskega centra v dolini Krke.

V letu 1968 je Soški center za gostinstvo vložil v rekonstrukcijo hotela v Smarjeških Toplicah znatna denarna sredstva. Investicija se je že kmalu potem pokazala za zelo koristno in smotno, saj se znani rekreacijski center doslej ni mogel pohvaliti s najprimernejšim udobjem, ki ga mora nuditi objekt take vrste domačemu ali tujemu gostu. Sobe, ki so jih v preteklem letu uredili - v njih je celo termalna voda - so zanimanje za Smarješke Toplice še povečale. Soški center za gostinstvo se je odločil, da v naslednji fazi izgradi rekreacijskega centra Smarješke Toplice poska bi predvsem za bazene. V načrtu za letošnje leto sta dva pokrita zimska bazena ter prostori za kozmetične salone in fizioterapijo.

Novo mesto ima že 11.505 prebivalcev

Po najnovejših podatkih ima Novo mesto 11.505 prebivalcev ali za 247 več kot v začetku leta 1968. Lani se je rodilo 210 novorojenčkov (112 dečkov in 98 deklic), umrlo pa jih je 43 (24 moških in 19 žensk). V zadnjih dveh letih se je Novo mesto povečalo za 573 prebivalcev.

Občina Novo mesto pa je štela lani 31. decembra 48.977 ljudi ali za 522 več kot v začetku leta 1968. Rodilo se je 942 otrok (522 dečkov in 420 deklic), umrlo pa je 433 občanov (213 moških in 220 žensk). V občini je okoli 2000 žensk več kot moških.

Janez Smrke, poštar na Mirni, doma s Selske gore, je trenutno na osmem mestu med vsemi dolenskimimi poštarji. Da je pridobil toliko novih naročnikov našega lista je zanj lep uspeh, saj poštarskega poklica ne opravlja dolgo.

(Foto: M. L.)

VREME

OD 23. DO 31. JAN.

Prevladovalo bo mrzlo zimsko vreme. Med 24. januarjem in 1. februarjem večkrat manjša snežna padavine, predvsem okrog 27. januarja in 1. februarja.

Dr. V. M.

205 mladih smučarjev vadi na tečaju, ki ga je organiziralo ŠSD na osnovni šoli »Katje Rupena« v Novem mestu. S tečaji so pričeli v ponedeljek in tropselajo, da jih muhasto vreme ne pusti na cedlu. (Foto: S. Dokl)

OD 1. XI. 68 do 21. I. 69

2640 novih!

V TRETJEM TEDNU novega leta je prirastek spet malo večji: pridobili smo 185 novih naročnikov, odpovedovanje pa se počasi ustavlja. — V torek opoldne je bilo stanje takole:

BREŽICE:	255
CRNOMELJ:	195
KOČEVJE:	160
KRSKO:	369
METLIKA:	78
NOVO MESTO:	505
RIBNICA:	93
SEVNICA:	236
TREBNJE:	334
Razne pošte:	301
Inozemstvo:	114

tedenski mozaik

Ameriški veleposlanik v Moskvi Thompson, ki je bil že drugi na tem položaju v ZSSR, se je pred nekaj dnevi poslovil od Moskve in diplomatske službe. Na vprašanje, kaj je bil njegov največji uspeh v Moskvi, je odgovoril: »Moj največji uspeh je bil menda ta, da nisem nikoli poslabil položaja.« ... Lani so na karibskem območju ugrabilo 26 potniških letal, ki so morala spreminjati smer in pristati v Havani. V prvih desetih dneh januarja so jih ugrabili pet. Če bo šlo tako naprej, jih bodo letos ugrabili sto... V Londonu se je končala konferenca voditeljev Commonwealtha, to je držav, ki so člani britanske skupnosti narodov. Kljub temu da se niso sporazumeli skoraj o nobenem vprašanju, najmanj pa o pomembnih, je »klub« ostal cel v nasprotju z vsemi zakoni narave, kakor je zapisal neki novinar... Predsednik Johnson se je poslovil in njegov naslednik Nixon je z izbranimi besedami sprejel predsedniški položaj. Govoril je zelo lepo, toda povedal ni nič. Kaže, da je to del njegove taktike... Letos se spet obeta vroče polemike na študentski fronti. V Berlinu, v ZDA, v Spaniji, na Japonskem in drugod so že izbruhle prave bitke med študenti in policijo. V Barceloni je malo manjkalo, da niso študenti vrgli rektorja univerze skozi okno... V dveh dneh je študentska potovalna agencija na Muravskem razprodala počitniške rezervacije za Jugoslavijo, Avstrijo, Romunijo in Tunizijo. Samo šestdeset se jih je odločilo za ZSSR in Nemško DR. Nikogar ne zanima Poljska ali Madžarska... Lani oktobra so na Kitajskem tudi uradno razrešili Liu Sao Čija, predsednika republike, vseh funkcij. Pripravili so tudi seznam vseh njegovih spretnosti. Očitajo mu, da se je leta 1925 vdal kitajski vojaški klikki, da vse je prodal nekemu kitajskemu generalu, da je ščeval člane partije k nacionalizmu in da se je upiral Mao Ce Tungu. Da bi bila mera zurnana, se je leta 1947 poročil s ameriško vojnico...

Cilj našega posebnega razvoja je socializem

Lanska proslava srebrnega jubileja naše republike je pokazala tudi to, da so pota naše revolucije bila trnava precej tudi zaradi zunanega vmešavanja. Skokovit razvoj mednarodnih razmer se je jasno odražal tudi na položaj naše države: treba je bilo veliko spretnosti in naporov, da bi se ohranil ugled in omogočil razvoj jugoslovanske socialistične misli tako na znotraj kakor na zunanje.

Značilnost vsega povojnega obdobja razvoja političnih razmer v Jugoslaviji je vztrajno prizadevanje naših ljudi, da se ohrani suverenost in neodvisnost družbe, zgrajene na temeljih naše revolucije. To je bil tudi pogoj za ustvaritev temeljev samoupravnega socializma, ki doživlja svojo potrditev šele danes, v pogojih gospodarske in družbene reforme.

Družbi, ki se je v svoji mednarodni dejavnosti opredelila za politiko miroljubnega sožitja in nevrščeniosti, pomeni ohranitev miru pogoj za uresničevanje vseh tistih za-

misli, ki naj nas popeljejo v svet naše prihodnosti. Borba za mir pomeni za Jugoslavijo predvsem mir na njenih mejah, kjer se končujejo vse obstoječe ali napovedane sfere blokov in vplivov.

Naša država bo smeraj angažirana samo v eno smer: da si ohrani mir in svojo suverenost. S tem pa dajemo hkrati tudi največje priznanje prizadevanju drugih dežel za neodvisnost in napredek. Ta medsebojnost interesov pomeni tudi izraz splošnih težnj, da se odpravijo vsi vzroki mednarodne napetosti, ki je element potencialnih spopadov in žarišč. Nešteto krat je bilo rečeno, da je Jugoslavija socialistična in nevrščena država. Že samo s tem idejno spada v socialistični in nevrščeni svet z vsemi značilnostmi neodvisnosti in suverenosti. Njen primer in izkušnje pričajo, da sta za socializem bistvena neodvisnost in suverenost in da zavržata sleherni misel, da bi se jima odpovedal.

Naša država je v območju Sredozemlja in je bila dolga desetletja in stoletja izpostavljena mnogim nevarnostim. To se ponavlja tudi danes. In prav zato si Jugoslovanska zunanja politika prizadeva, da bi Sredozemlje postalo območje sodelovanja in miru. To ni lahko naloga. V pogojih, ko valove tega morja orjejo kljuni ladij sovjetske in ameriške flote, je razburjenje logična posledica takega stanja. Ne smemo črnogledno verjeti, da je spupad neizogiben, toda izkušnje preteklosti nam pričajo, da merjenje moči velikih sil v nekem določnem prostoru sveta nikoli ni prineslo česa dobrega. Menimo, da lahko upamo na poboljšanje mednarodnih odnosov kljub vojni v Vietnamu in stalni krizi na Bližnjem vzhodu. Sveta ni mogoče kar naprej držati v večnem precapu vojne in miru. In če bi že hoteli kaj napovedovati, potem v tem trenutku, polnem nevarnosti, raje rečemo, da bo razum premagal ambicijo politike sile in da se odpira pot za izboljšanje razmer na svetu.

Sedanja zunanja politika Jugoslavije je proizvod njenih

Ponosno so koračili v torek po vesoljskem centru sovjetski kozmonavti v novih uniformah (od leve proti desni) Vladimir Satalov, Boris Volinov, Aleksej Jeliscjev (civilni udeležec poleta) in Evgenij Krunov. Po uspelem povratku na Zemljo so bili Satalov, Volinov in Krunov povišani v polkovnike. (Telefot: TASS)

TELEGRAMI

WASHINGTON — Ob zaprtosti na Kapitolu je novi ameriški predsednik v nastopnem govornem predvsem poudaril, da si bo prizadeval ohraniti mir.

PARIZ — Na pogajanjih o Vietnamu so zabeležili napredek, ko so se sporazumeli o proceduri. Voditelj ameriške delegacije Harrimana je sedaj amunanil Henry Cabot Lodge, ki je bil dvakrat ameriški veleposlanik v Saigonu.

MURBERG — V Zahodno Nemčijo prihajajo orjaška transportna letala ameriške armade, ki dovažajo čete in posebne enote za vojaške vaje »Reforger«. Te vaje, pri katerih sodeluje 12.000 ameriških vojakov, bodo v bližini češkoslovaške meje. Na Vzhodu jih ocenjujejo kot provokacijo.

BONN — V ponedeljek se je zgodil eden izmed najhujših incidentov v zgodovini Zvezne republike Nemčije. Skupina ljudi je vdrla v neko skladišče streliva padalskega bataljona, ubila tri strnarje, druge ranila in taginila s plenom v noč.

KAIRO — Predsednik Nasser je izjavil, da si arabsko ljudstvo ne želi več besed, ampak dejanja. Opozoril je državljane, da bo za oborožene sile ZAR potrebnih precej finančnih sredstev.

BERLIN — V Berlinu je bilo tridnevno zasedanje sveta za medsebojno ekonomsko pomoč (SEV), povečano 20. obletnici te gospodarske organizacije Sovjetske zveze in vzhodnoevropskih držav.

tedenski zunanjepolitični pregled

V ponedeljek so na Kapitolu v ameriškem kongresu ustoličili novega predsednika ZDA Richarda Nixona, ki je 27. predsednik ZDA po vrsti. S tem je bila Johnsonova »era« končana in krmilo ene izmed »supersil« je prevzel nov človek.

Za Nixona je značilno, da je med predvolilnim bojem in tudi po izvolitvi za predsednika 5. novembra zelo malo povedal o svojem programu. Zato so vse napovedi o tem, kakšna bo njegova politika, zgolj ugibanja brez posebno trdne podlage. Vendar je mogoče nekaj sklepati.

Najpomembnejša napoved je ta, da zdaj ni pričakovati nenadnih ali korenitih sprememb v ameriški politiki. To okoliščino je poudaril tudi bivši predsednik Johnson v svojem zadnjem nastopu pred kongresom, ko je prebral svojo poslanico »o stanju misije«. V njej je dejal, da je pojem o »veliki družbi« postal še tako zakoreninjen v ameriški stvarnosti, da bo moral tudi njegov naslednik misliti in uresničevanje tega velikega načrta. V tem vidi Johnson kontinuiteto ameriške politike.

Dokončno: nova avtomobilska cesta Zagreb-Karlovac še letos

Stevilne razprave o zgraditvi najmoderneje avtomobilske dvostenske ceste, ki bo povezovala Zagreb z Jadranom, so zaključene. Skupščina SR Hrvatske je konec decembra sklenila, da bodo novo avtomobilsko cesto Zagreb-Karlovac začeli graditi še letos. Nova moderna zveza Zagreba z morjem bo dolga 47 kilometrov, gotova pa bo do 1971. To bo hkrati prvi del bodoče avtomobilske ceste Zagreb-Karlovac-Reka-Trst-Bologna itd.

Denar za to najmodernejšo in pravzaprav šele prvo jugoslovansko avtomobilsko cesto je zagotovljen iz tujih kreditov in domačih sredstev republike, občin ter bank.

je značilno planiranje, red in sistematičnost brez ognjemotov. Upoštevati bo tudi moral, da ima proti sebi predstavniški dom in kongres, v katerih imajo demokrati večino. Ni nujno, da bodo demokrati zmeraj nasprotovali zakonskim osnutkom, ki jih bo Nixon pošiljal v kongres. Vsekakor pa bo novi predsednik imel težjo nalogo, kakor če bi bila v kongresu republi-

Novi predsednik

kanska večina. Tudi zato si ne bo mogel dovoliti kakih večjih odmikov od politike, ki je v glavnih črtah sprejemljiva za obe glavni stranki v ZDA.

Jan Palach je umrl. Ta novica se je pojavila v ponedeljek v našem in svetovnem tisku. Kdo je Jan Palach? To je 21-letni praški študent, ki se je sam zažgal iz protesta proti sedanjim razmeram na Češkoslovaškem, to je proti sedanji okupaciji svoje domovine. V sporočilu češkoslovaškega ministrstva za zdravje piše, da študent ni preživel opeklin tretje stopnje, ki so zajele 85 odstotkov njegove kože in je izdihnil.

Baje je Jan Palach šele prvi izmed 15 mladeničev, ki so se odločili za to strahotno smrt, ker jih je obup pritrjal tako daleč, da ne vidijo drugega izhoda.

Brali smo poročila o samo-sežigih v Vietnamu in celo o takih primerih v Ameriki. Toda zdaj se je prvič zgodilo pri nas v Evropi, in celo bliže kot v Evropi, v bratski Češkoslovaški, ki je žrtev grobe okupacije. Ali res ni drugega izhoda?

Lahko si mislimo, kako češkoslovaška javnost sprejema take novice, če so že za nas tako strašna in pomenljiva. Najbolj strašno je, da se je za tako smrt odločil mlad človek, ki je šele začel živeti. Ta njegova žrtev — najsi jo odobravamo ali ne — gotovo pomeni, da je izgubil sleherni upanje in da mu je ostala samo še zadnja možnost protesta za največjo ceno in najhujše posledice, ki si jih more človek misliti.

Ce bi se samosežigi na Češkoslovaškem nadaljevali, utegnejo imeti daljnosežne posledice za položaj v državi. Toda že prva živa bakla v Pragi je pretresla ne samo javnost v CSSR, ampak tudi vso Evropo.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **CK O PRIPRAVAH NA VOLITVE** — V ponedeljek je bila 2. seja centralnega komiteja ZK Slovenije. Na njej so obravnavali vlogo in naloge komunistov v pripravah na skupščinske volitve, ki bodo aprila. Uvodno besedo je imel član CK in predsednik SZDL Janez Vipotnik. V razpravi so se člani CK zavzeli za to, da morajo komunisti aktivno, v SZDL oziroma sredi volivcev, sodelovati v vseh predvolilnih pripravah, torej tudi pri predlaganju kandidatov. ZK podpira javno oblikovanje meril in kandidiranje tistih kandidatov, ki najbolj razumejo sodobne procese in se zavzemajo za učinkovito urejanje nalog samoupravne družbe. Pač pa se bodo komunisti odločno postavili po robu vsakemu delovanju in organiziranju volilne kampanje zunaj Socialistične zveze. Hkrati se bo ZK dosledno borila za zakonitost in demokratičnost celotnega volilnega postopka.

Na seji CK je Roman Ogrin v imenu vodstev političnih organizacij in občinske skupščine Trebnje med drugim poudaril, da se te organizacije ne strinjajo z razdelitvijo mandatov za zbere delovnih skupnosti republiške skupščine izključno po številu zaposlenih v posameznih dejavnostih. O tem sta na seji CK razpravljala Sergej Kraigher in Stane Dolanc, ki sta med drugim dejala, da tudi pri volitvah v zbere delovnih skupnosti nismo odstopili od načela volitev po številu prebivalstva, ki pa ga kombiniramo s načelom števila poslancev

po številu zaposlenih. S tem naj bi omogočili, da bi prišle v skupščini bolj do izraza številne raznoterosti v posameznih dejavnostih.

■ **MITJA GORJUP — PREDSEDNIK ZMS** — Začasno predsedstvo zveze mladine Slovenije je razrešilo dolžnosti dosedanjega predsednika Milana Kučana, ki je postal član sekretariata CK ZKS. Novi predsednik je Mitja Gorjup. Predsedstvo

Komunisti naj bodo aktivni v vseh pripravah na volitve

ZMS je odločno zahtevalo, da se proučijo možnosti, kako bi se mladina udeležila gradnje slovenske hitre ceste Sentilj-Gorica. Republiškemu izvršnemu svetu pa je predsedstvo poslalo zahtevo, da se končno trajnejše in za mladino ugodnejše uredijo popusti za potovanja otrok in mladine. Na omenjeni seji so sklonili, da bo republiška konferenca ZM najpozneje do konca marca. Hkrati so predlagali, naj bi ■ **LJUBLJANSKA DRAMA V TEZAVAH** — Gledališki svet Slovenskega narodnega gledališča je prejšnji teden obravnaval izredno kritični finančni položaj SNG. Težave so nastale, ker je mestni svet Ljubljana kot sofinancer SNG zmanjšal lan-

ske subvencije za 20 odst., dokler ne bo sprejet finančni načrt mesta. Ze več let se kopicijo tudi druga ne-rešena vprašanja. Tako o Drami nimajo izdelanega pravilnika o nagrajevanju, o zasedbi vlog, o kodeksu članstva Drame in discipline itd. Vse to je prispevalo do hudih zaostrety odnosov v kolektivu.

■ **ZAVRNJENA ZAHTEVA CERKVE GLEDE SPLAVOV** — Sekretariat zveznega sveta za načrtovanje družine je odločno zavrnil zahtevo predsedstva škofijske konference katoliške cerkve v Jugoslaviji, da bi splave pri nas popolnoma prepovedali. Sekretariat poudarja, da je splav nezaželen in škodljiv, vendar ga je treba v nekaterih primerih, kadar je nujno, omogočiti v javni zdravstveni ustanovi.

■ **NEVARNOST GRIPE** — V Jugoslaviji letos še nihče ni obolal za bongkonško gripo. Ker pa se leta že pojavlja v nekaterih krajih Evrope, tudi nam najbrž ne bo prizanesla. Epidemijo je zaradi nagle otoplitve možno pričakovati celo prej kot v februarju, kot so prvotno predvidevali. Ta vrsta gripe je sicer blažja, toda njene posledice so lahko nevarne zlasti starejšim in izčrpanim ljudem ter kroničnim bolnikom. Zato v naši državi naglo pripravljajo ustrezno cepivo.

■ **TUDI V FRANCIJO BREZ VIZUMA** — Ob obisku predsednika jugoslovanske vlade Mike Spiljaka v Franciji so sklenili tudi sporazum o dvostranski ukinitvi vizumov. Ta sporazum bo začel veljati 1. marca.

Da ne bo prepozno!

Ali ste tudi vi dolžni vložiti napoved za odmero prispevka iz skupnega dohodka občanov za lansko leto? Če, potem imate za to čas samo do 31. januarja!

Skoraj vse občinske skupščine so medtem že določile, da je treba vložiti napoved za odmero prispevka iz skupnega dohodka občanov do 31. januarja 1969. Mnogi sprašujejo, kdo je zavezanec in kdo je dolžan vložiti napoved. Naj ponovimo:

Napoved je dolžan vložiti vsak občan, ki je v letu 1968 iz kakršnihkoli virov dosegel po odbitku prispevkov in davkov nad 20.000 novih dinarjev skupnega čistega dohodka. Sem štejejo tudi prejemki na račun pokojnin in nadomestil osebnega dohodka po predpisih o socialnem zavarovanju (n. pr. nadomestilo v času boleznih itd.). — Zavezanec, ki vzdržuje družinske člane se osnova zniža za vsakega vzdrževanega družinskega člana za 5.000 Ndin. Če ima vzdrževani družinski član iz kakršnihkoli virov lastne dohodke, se znesek 5.000 din zmanjša za toliko, kolikor so znašali letni dohodki tega člana.

Za vzdrževanega družinskega člana se štejejo otroci, zakonec in starši zavezanca, ki jih zavezanec vzdržuje, če nimajo lastnih sredstev za preživljanje ali če so njihova lastna sredstva manjša od 5.000 din. Za otroke, za katere prispeva zavezanec na podlagi odločbe sodišča ali poravnave pred skrbstvenim organom o preživnini del stroškov za njihovo vzdrževanje, lahko uveljavlja zavezanec olajšavo v višini tega pri-

spevka, vendar največ do zneska 5.000 Ndin.

Se enkrat naj zgoščeno povzamemo najvažnejše: Zavezanec za prispevek iz skupnega dohodka občanov je vsakdo, ki je v letu 1968 dosegel po odbitku prispevkov in davkov nad 20.000 din čistega dohodka iz delovnega razmerja, od kmetijske dejavnosti, od obrtne dejavnosti, od intelektualnih storitev, od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, od dohodkov od stavb ter od dohodkov od premoženja in premoženjskih pravic. Prav tako štejejo sem pokojnine in nadomestila na osnovi socialnega zavarovanja.

Vsi ti zavezanec so dolžni svoje dohodke napovedati. Postavlja se vprašanje, če so dolžni vložiti napoved tudi tisti, ki ne bodo plačali prispevka, ker se jim bodo priznale olajšave za družinske člane. Naše mnenje je, da morajo tudi taki občani vložiti napoved, saj bo upravičenost do olajšave presojal finančni organ. Razen tega je zavezanec načelno vsak občan, ki je lani dosegel 20.000 Ndin čistega dohodka.

In še tole: za prepozno oddano napoved, za napačno napoved ali za utajajo dohodkov so predvidene zelo stroge kazni. Nobenega dvoma ni, da jih bodo nove davčne uprave predpisovale in izterjevale z vso potrebno strogostjo, kar je docela prav in nujno.

Kdo bo še ostal kmet?

Večina kmetij je premalih. Kje naj se zaposlijo kmetje, ki bi hoteli prodati posestva? Diferenciacija kmetov s kooperacijo

Za izboljšanje gospodarskih razmer kmetijev omenjajo tudi diferenciacijo med njimi. Ostanje naj le sposobnejši. Tudi mnogi kmetje vedo, da jih je preveč, če naj bi imeli vsi tako velika posestva, da bi na njih lahko zadovoljno živeli. Pravzaprav vedo to vsi, ne marajo pa o tem govoriti, kajti kmetijskih zemljišč ni moči proizvajati tako kot stroje ali obleke. Če naj nekateri kmetije dobijo več zemlje, jo morajo druge toliko zgubiti. Tega pa se mnogi kmetje bojijo, saj si ne morejo najti trajne zaposlitve drugod. A kako naj živijo? Diferenciacija kmetijskih proizvajalcev pa meri prav v to smer.

Večina kmetijskih organizacij že izvaja diferenciacijo kmetov s kooperacijo. Sodelujejo le z gospodarsko močnejšimi in podjetnejšimi kmeti. Ti naj bi postali stebri »kmečkega« kmetijstva. Drugi pa naj živijo, dokler morejo še kmetijsko pospeševalne službe jim ne privoščijo mimo kooperacije, da bi prej klonili in zapustili posestva. Kmetje pa se še držijo zemlje kot klop kože. Ne zaradi starokopitnosti niti kmečke trmoglavosti — le zaradi nuje.

Kako naj živijo, če nimajo drugih stalnih dohodkov? Vse življenje ne morejo biti sezonski v sosednjih državah. Pri nas pa ni dovolj zaposlitve niti za vse mlade ljudi, ki doraščajo v delavskih družinah.

Kmetije v najbolj kmetijskih občinah imajo poprečno 3 do 4 ha kmetijskih zemljišč. Za strojno obdelavo je to premalo. Pri načrtovanju, kako zvečati naše kmetije poprečno na 10 ali še bolj, pa je treba enako ceniti človeka — kmeta kot zemljo, ki jo imenujejo proizvajalno sredstvo. Sicer pa bi že veliko kmetov prodalo svoja posestva, če bi jim gospodarske organizacije ali družba zagotovila ustrezne življenjske pogoje drugod. Tu je treba začeti razvozlati di-

ferenciacijo kmetov, pa bo veliko uspešnejša kot s močno omejeno kooperacijo in s pomanjkljivo kmetijsko pospeševalno službo.

Zanemarjanje manjših kmetov ali celo gospodarski pritisk nanje, da bi hitreje zapustili svoja posestva v korist večjim in sposobnejšim kmetom, sta že nekako opravilici v državah, ki imajo pre malo delavcev in jih morajo iskati pri sosedih. Kmetje, ki opustijo svoj poklic, čaka za poselitev v drugih dejavnostih. Pri nas pa še ni tako. Delavec je več kot dovolj. Veliko jih je že zaposlenih v sosednjih državah. Kam torej s kmečkimi družinami, ki bi morale ali hotele prodati svoja posestva? Če bi kmečka posestva v Sloveniji hoteli zvečati na poprečno 10 ha, bi morali izgniti več kot 50.000 manjših kmetij. Toliko družin bi iskalo delo zunaj kmetijstva. To pa ne bi bila le delovna sila, ki bi jo lahko izvozili kot drugo blago — to so občani in borci za svobodo delovnih ljudi, kadar jo je treba braniti.

Pri diferenciaciji kmetov torej ne more biti nobenih velikih skokov, čeprav vsi vemo, da bo razvoj šel v taki smeri. Vsem kmetom bo treba enako pomagati, da bodo zvečevali dohodke na svojih posestvih, dokler ne bodo našli ustrezne zaposlitve drugod.

JOZE PETEK

Decembra — doslej največji mesečni izvoz

Rekorden uspeh je dosegla Slovenija pretekli mesec, ko smo izvozili blaga za 327,8 milijonov din, to pa je kar 28 odst. več kot je znašal izvoz decembra 1967. Vrednost kmetijskega izvoza iz Slovenije se je zmanjšala lani za 17,1 odst.

Naše prisrčne čestitke!

Predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher je konec prejšnjega meseca izročil odlikovanja nekaterim delegatom in namestnikom delegatov II. zasedanja AVNOJ, ki jih je ob srebrni obletnici tega zgodovinskega dogodka odlikoval predsednik Tito.

Z redom republike z zlatim vencem sta bila odlikovana France Bevk in dr. Josip Vidmar, z redom republike s srebrnim vencem pa Jordan Anžič in Jože Penca.

Red zasluge za narod z zlato zvezdo so dobili Ciril Dekval, Tone Fajfar, Božidar Jakac, Franc Kimovec — Ziga, dr. Metod Mikuš, Viktor Rapič, Mara Rupena — Osolnik in Viktor Stopar. Red dela z rdečo zastavo je dobil Branko Babič red bratstva in enotnosti z zlatim vencem pa sta prejela Tone Dvojnec in Lojze Vrhovc. Red zasluge za narod s srebrnimi šarki sta prejela Jože Krajc in Franjo Novak.

Skupni življenjski stroški v decembru dražji za 1,2 odst.

Po statističnih podatkih je znašal skupni indeks cen življenjskih potrebščin decembra v Sloveniji v primerjavi s novembrom 1,2. Neopremisljeni so ostali stroški za stanovanje, kurjavo in razsvetljavo, kulturo, razvedrilo ter oddih. Decembrski stroški so bili na 4-člansko družino za 8,2 odstotka večji kot povprečni mesečni življenjski stroški v letu 1967.

Nova turistična cesta do Ohrida

Letos bodo začeli graditi novo turistično magistralo tudi skozi zahodno Makedonijo; domačim in tujim turistom bo približala najlepše kraje za 80 km. Gradili jo bodo v štirih etapah brez oddiha; prva etapa zajema odcep Gostivar — Kličevo — Ohrid, druga Skopje — Tetovo, tretja Ohrid — Resen in četrta Bitolj — jugoslovansko-grška meja. Denar bo posodila Mednarodna banka za obnovo in razvoj. (443 milijonov din), cesta pa bo široka od 8 do 11 m. Nova cesta bo povezana tudi s avtomobilsko cesto bratstva in enotnosti in s Jugoslovansko magistralo.

TISKOVNA KONFERENCA SEKRETARIATA ZA INFORMACIJE

Že letos „start“ na hitri cesti

Začetek gradnje prvega odseka prve slovenske štiripasovne ceste Vrhnika—Razdrto predviden že letos — Oba prioriteta kraka (Vrhnika—Razdrto in Hoče—Levec) bosta veljala več kot 147 milijard Sdin — Primorski odsek naj bi bil končan do leta 1971, štajerski pa do konca 1973

V petek dopoldne, 17. t. m., je republiški sekretariat za informacije povabil na tiskovno konferenco številne novinarje iz raznih »hiš«, ki so jim trije člani republiškega izvršnega sveta — Zora Tomič, dr. Vladimir Bračič in Boris Vadnjal — pojasnjevali nekatero najnovejšo zakonsko osnutke s področja cestnega in železniškega prometa, socialnega varstva in šolstva. Med predstavniki sedme sile je največ »poklicne radovednosti« zbudilo zakonsko gradivo, ki obravnava gradnjo prvih slovenskih štiripasovnih hitrih cest — konkretno ceste od Sentilja prek Maribora, Celja in Ljubljane do Gorice.

Predstavnik IS SRS Boris Vadnjal je po obširnih pojasnitvah moral odgovorjati na precej vprašanj. Med drugim je povedal, da je gradnja prvega odseka prve slovenske štiripasovne ceste od Sentilja do Vrhnika—Postojna—Razdrto predviden že za letos. Ta odsek nove štiripasovne ceste bi bil dolg 43,1 km, zgraditi pa bi ga morali že do konca 1971. V prihodnjem letu je predviden že drugi »start« — tokrat na štajerskem kraku od Hoče pri Mariboru do Levca pri Celju. Štajerski krak je dolg točno 50 km, računajo pa, da bi moral biti uspo sobljen za promet do konca 1973. Tov. Vadnjal je še povedal, da bo glavni projekt za odsek Vrhnika—Razdrto pripravljen prihodnji mesec (glavni projekt je namreč po-

desetletja. Cestni promet pri nas tako »divje« narašča, da smo glede tega na prvem mestu v Evropi. Računajo, da bo že leta 1974 na štajerskem kraku tolikšna gostota prometa, da bo štiripasovna cesta ekonomsko upravičena. Vrh tega bi precej »zabili«, če bi gradili za nekaj let le dvopasnico, saj ne bi mogli pobirati cestnine. Strokovnjaki pa vedo povedati tudi, da so stroški takšne gradnje v etapah (najprej dva in potem še dva pasova) vsaj za 30 odst. večji. Vrh tega ima štajerski krak obstoječe ceste izrazito slabe tehnične elemente, saj vsi vozniki poznamo »nemogoče« klanec in vijuge vse od Vojnika pa tja do Slov. Bistrice.

Nova cesta res ne bo poceni — je tudi poudaril predstavnik izvršnega sveta, saj bosta že prva kraka veljala po sedanjih računih 147 milijard in 700 milijonov Sdin. Od tega bo največ prispeval republiški cestni sklad (63,3 milijard Sdin), na drugem mestu je posojilo mednarodne banke (47,8 milijarde Sdin), precej pa tudi republiški proračun (31 milijard) in drugi viri. Tov. Vadnjal je še poudaril, da bo treba po-

iskati vse razpoložljive vire, zlasti se bo treba boriti, da federacija izpremeni sedanje konstrukcije, ki zajemajo davek od prodanih goriv. Doslej dobi federacija od prodanega goriva 80 odst., republike pa le 20 odst. Ker bo po letu 1970 vsa skrb za nove ceste prenešana na republike, res ni potrebe, da bi si federacija za svoj proračun vzela tolikšen levi delež (mimogrede: Slovenija prispeva v zvezni proračun od davka na prodana goriva letno okrog 20 milijard Sdin). Skratka, razmerje 80:20 v korist federacije bi bilo po letu 1970 povsem realno, če ga zaobrnelo, torej 80:30 v korist republik.

Tudi od cestnih taks dobi federacija levi delež in ni razlogov, da ne bi teh sredstev namenili raje republikam. Vrh tega je pri nas cena nafte v primerjavi s cenami v drugih državah smešno nizka (to ne velja za bencin!) in bi s podražitvijo nafte spet lahko pridobili nekaj sredstev. In slednjic ne smemo pozabiti še na ljudsko posojilo, saj je nedavna anketa o javnem mnenju pokazala, da je okrog 80 odst. dobili vrtnjenega že v nekaj letih, vrh tega pa bi imeli jamstvo, da bo ta denar ostal na naših, slovenskih cestih. IGOR PRESEREN

Kmetijski nasveti

Lucerna in črna detelja

Pomanjkanje delovne sile priganja kmetovalce, da sejejo tiste kmetijske rastline, ki potrebujejo malo obdelave in nege, ob tem pa dajejo veliko hranilnih snovi. Tudi sta predvsem krmni rastlini lucerna in črna detelja.

Lucerna ali nemška detelja je razširjena po vsem svetu, posebno dobro pa raste v toplih, sončnih krajih in na apneničastih tleh, kisljih tal pa se izogiblje. Prav zaradi tega se slahntitelji lucerne še dolgo prizadovajo vzgojiti take sorte, ki bi uspevale tudi v manj ugodnih razmerah. Poskusi s okoli 80 uvoženimi sortami v Sloveniji so pokazali, da se v naših ostrejših zimah posebno obnesejo francoske sorte, posebno sorta Du Puits, ki je od vseh najboljša.

Lucerno je treba znati pridelovati. Zajamčeno zdravo seme (na roke od 25 do 30 kg na hektar) sejemo v aprilu na čistino ali v varovalni posevek in si prizadevamo, da mlade rastlinice uidejo spomladanski suši, ki je najbolj nevarna. Zemlja mora biti za setev skrbno pripravljena; najbolje je, da je globoko zorana še jeseni. Semjo do poldrug centimeter globoko, toda nikoli na sveže zorano njihovo.

Če hočemo imeti zanesljivi posevek, primočamo še seme trave: pasje trave, visoke pahovke in travniške bilnice, pozabiti pa ne smemo tudi na gnojenje, saj je lucerna rastlina, ki ji prija gnojenje s fosfornimi in kaljevimi gnojili ter kalcijem.

Naj zapišemo še nekaj besed o pridelovanju črne detelje, kar naši poljedelci bolje poznajo. Domači poskusi, ki jih je opravil ljubljanski kmetijski inštitut, so pokazali, da je v naših razmerah najboljša zgodnja spomladanska setev in poraba 20 kg semena na hektar.

Spomladansko setev je nujno opraviti v varovalni posevek, najbolje v jara žita, ki jih pokosimo za krmo še predno dozori. Setev v ozimno žito priporočljiva; če pa še to delamo, naj bo žito mnoge redkeje sejano, da v posevku pridejo do svetlobe in hrane tudi mlade deteljne bilke, ki bi se sicer zadušile.

INZ. M. L.

KAKO BOMO VOLILI NOVE ODBORNIKE IN POSLANCE

Okvir aprilskih volitev: uveljavitev gospodarske in družbene reforme

Nedavno sprejete spremembe in dopolnila zvezne ustave in predlagane spremembe ustave Socialistične republike Slovenije vnašajo v skupščinski in volilni sistem nekatere novosti in spremembe. Kaj je v bistvu novega in spremenjenega in kaj naj bi o tem vedel vsak naš aktiven občan in volivec, lahko zvedemo iz odgovorov, ki jih je na vprašanja našega uredništva napisal Miro Gošnik, sekretar volilne komisije pri republiški konferenci SZDL Slovenije.

Kakere so bistvene spremembe zvezne in republiške ustave, ki vplivajo na skupščinski in volilni sistem?

V zvezni skupščini je osnovna in najpomembnejša sprememba v novi in dopoljeni vlogi zbora narodov, ki ga bodo sestavljale številčno enake delegacije iz vseh socialističnih republik (po 20 poslancev) in iz obeh avtonomnih pokrajin (po 10 poslancev). Zbor narodov postaja osnovni in splošno pristojni zbor v zvezni skupščini, z enakim številom poslancev iz vsake republike in avtonomne pokrajine pa istočasno odraža interese in enakopravnost vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti (narodnih manjšin). Ta sprememba dograjuje načelo federativne ureditve naše zvezne države in bo pripomogla k uspešnejšemu delovanju celotne zvezne skupščine.

Druga novost je nov zbor zvezne skupščine — družbeno-politični zbor. Poslanci

tega zbora bodo voljeni neposredno od volivcev in bodo predstavljali interese občanov, združenih v občine. Osnovno področje dela in pristojnosti tega zbora bodo precej podobne tistim, ki jih je doslej imel organizacijsko-politični zbor v zvezni skupščini. Družbeno-politični zbor bo razpravljal (po leg zbora narodov) o vprašanjih družbeno-političnega sistema, zunanje politike, narodne obrambe itd. kot drugi zbor zvezne skupščine. S tem se zadrži v celoti načelo dvodomnosti, kar pomeni, da so zakoni in drugi predpisi lahko sprejeti le, če se oba pristojna zbora zedinita za neki zakon ali drug predpis.

Razen teh dveh bo imela zvezna skupščina še naprej tri zborni delovni skupnosti: gospodarski zbor, prosvetno-kulturni in socialno-zdravstveni zbor. Ti trije in družbeno-politični zbor bodo imeli po 120 poslancev, ki jih bomo volili vsaka štiri leta (in ne več vsaki dve leti polovico, kot je bilo doslej). Poslancev zborov delovnih skupnosti bodo volile občinske skupščine in izvoljeni delegati, predstavniki delovnih ljudi iz tovarn, sol, bolnic itd.

Predlagane spremembe ustave Socialistične republike Slovenije predvidevajo v sestavi skupščine le to spremembo, da se ukine dosedanji organizacijsko-politični zbor. Spremenilo pa naj bi se tudi število poslancev: v republiškem zboru od 120 na 90, v vseh treh zborih delovnih skupnosti pa od 70 na 60. Slovenska skupščina bi torej štela po novem 270 poslancev (prej 400). Tudi republiške poslance bomo volili v celoti vsaka 4 leta.

In kaj je novega v volilnem sistemu?

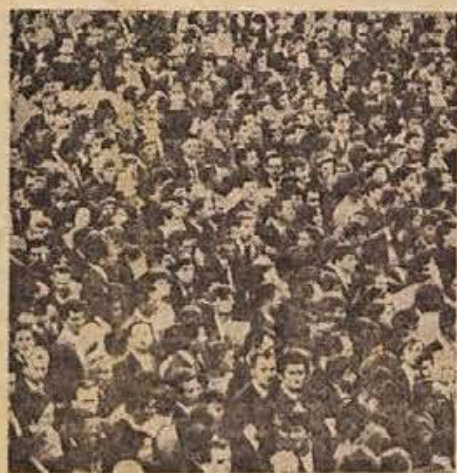
Največja novost volilnega sistema je v kandidacijskem postopku. Pred dnevi sprejeti zakon o volitvah zveznih poslancev (zakon o volitvah republiških poslancev in odbornikov občinskih skupščin mu bosta v tem podobna) določa, da kandidate za po-

slance (in torej tudi za odbornike) postavljamo in določamo na kandidacijskih konferencah Socialistične zveze. In že smo sredi novosti! Kaj in kakšne so te kandidacijske konference, kakšne naloge in pravice nas zanimajo? Če poskušamo odgovorjati po imajo, kje bodo, kdaj itd. — to so vprašanja, ki vrst in tako, kot se bodo vse volilne priprave v resnici odvijale, bomo najlažje dojel bistvo te novosti.

Kaj so kandidacijske konference Socialistične zveze?

Kandidacijska konferenca je sestanek članov Socialistične zveze v mestu, na vasi itd. ali sestanek članov sindikalne organizacije v podjetju, ki se zbere z namenom, da bi se dogovorili o svojem kandidatu (enem ali več) za odbornika. Tej kandidaci-

ski konferenci pravimo po namenu in pristojnosti »krajevna kandidacijska konferenca« ali (v tovarni, ustanovi itd.) »kandidacijska konferenca v delovni organizaciji«. Ta dogovor volivcev je osnovni dogovor za vse kandidiranje. Poleg tega, da bi na teh sestankih določili kandidate za odbornike, bi predlagali tudi možne kandidate za poslance. Ker pa poslanskih kandidatov ne more veljavno sprejemati vsaka vas ali delovna organizacija zase in neodvisno od drugih v okviru skupne volilne enote, je potrebno vse predloge zbrati in uskladiti.

Usklajevanje večjega števila predlogov za poslance pa je potrebno organizirati čim bolj demokratično in javno. Zato bi volilci in delovni ljudje izbrali iz svojih vrst delegate za občinske kandidacijske konference. Ta bi se sestala v občini in obravnavala vse predloge za poslance, se dogovorila o skupnih merilih za zbiranje ter izbrala in postavila najboljše izmed predlaganih za kan-

didate za republiške poslance. Tak dogovor od volivcev izvoljenih in za usklajevanje predlogov pooblaščenih delegatov bo javen in odprt. Po sestavi in namenu pa ima seveda omejena pooblastila in lahko dokončno sklepa le o tistih kandidatih, za katere je pooblaščen in ki so kandidati v okviru volilne enote, za katero se je občinska kandidacijska konferenca sestala.

Zvezne poslance pa bomo volili v volilnih enotah, ki obsegajo več občin skupaj. Za kandidiranje zveznih poslancev se bodo zato sestale medobčinske kandidacijske konference. Sestavljene bodo iz članov — delegatov občinskih kandidacijskih konferenc. Tudi delegati na medobčinskih kandidacijskih konferencah imajo enako nalogo izmed večjega števila predlaganih možnih kandidatov morajo izbrati najboljše na osnovi meril, ki si jih bodo postavili.

Kako široko bodo kandidacijske konference sestavljene?

Doslej smo omenjali le volivce in delovne ljudi in njihove delegate. Predvideno pa je, da bi se v kandidacijski proces vključili tudi člani vseh drugih organizacij, društev, samoupravnih skupnosti itd., ki so za kandidate za odbornike in poslance tudi zainteresirani. In kako to doseči?

Članstvo, vodstva in organi npr. mladinskih organizacij, borbovskih organizacij, izobraževalne skupnosti, skupnosti zavarovalcev, organizacije Rdečega križa, kulturne, telesno-zgornje in vse druge žive in dejavne organizacije bi naj neposredno sodelovale v kandidacijskih pripravah in predlagale svoje najaktivnejše člane za možne kandidate. Članstvo vseh teh organizacij in samoupravnih združenj občanov bi se moralo za kandidiranje odbornikov vključiti neposredno v krajevne kandidacijske konference in v kandidacijske konference v delovnih organizacijah. Za kandidiranje poslancev pa bi morale vse te organizacije poslati tudi svojega delegata v občinsko kandidacijsko konferenco, kjer bodo odločali o kandidatih. Koliko delegatov bi katera od organizacij dala, bo predpisal volilni pravilnik občinske konference Socialistične zveze.

Kakšna je resnična demokratičnost takega kandidacijskega postopka?

Če smo bili pazljivi, smo opazili, da kandidata za odbornika določijo neposredno ljudje sami: v okviru družbeno-političnega dogovarjanja v kraju ali podjetju. Vsakomur so vrata na te sestanke široko odprta in vsakdo ima vse možnosti, da pove svoje mnenje in da svoje predloge za odbornike in poslance. Volilna enota za poslance npr. republiškega zbora združuje v povprečju nad 18.000 prebivalcev, v zvezni volilni enoti pa je v Sloveniji celo okoli 170.000 prebivalcev. Razumljivo je torej, da se morajo volilci dobro organizirati, da bi dosegli pameten

dogovor o najboljših kandidatih. Pri tem organiziranju so jim Socialistična zveza in druge organizacije lahko v krepko oporo in po svojem družbenem položaju in vlogi tudi jamčijo za demokratičnost, javnost in odprtost ter zakonitost teh dogovorov. Vsebinska in končni sklep pa je seveda v rokah vseh izbranih delegatov, ki so jim ljudje zaupali nalogo družbenega dogovarjanja. Če bo na sejah kandidacijskih konferenc zmagovala trezna presoja, če bodo izbrali res najboljše izmed dobrih in če se bodo delegati zavedali odgovornosti, ki so jo prevzeli, je že v tem jamstvo za dober izbor.

Ali je vse to v skladu z ustavo?

Če bi kandidacijski postopek zaključili na tej točki, bi bili resnično možni prigovori, da je (s formalno-pravnega vidika) kršeno načelo 34. člena zvezne ustave, kjer med drugim piše, da imajo občani pravico določati kandidate za volitve v predstavniške telesa.

Zvezni zakon o volitvah zato predpisuje, da se po končanih kandidacijskih konferencah skličejo (obvezno) zbori volivcev in zbori delovnih ljudi (v podjetjih in ustanovah). Ti zbori volivcev bodo poslušali poročila delegatov s kandidacijskih konferenc in jih tudi ocenjevali. Lahko bodo s sklepi kandidacijskih konferenc soglašali, in so torej kandidati ex rebus — volilci so z njimi dovoljni. Če pa bi se (z zakonom določeno število zborov volivcev s kandidatom ne strnjalo, lahko takšnega kandidata ovrežemo. Lahko postavijo tudi novega, seveda ob določenem številu pristojnih volivcev.

In volitve?

Volitve bodo v aprilu. Najprej bodo volili v delovnih organizacijah odbornike zborov

ra delovnih skupnosti občinske skupščine. V nedeljo nato bodo neposredne volitve odbornikov občinskega zbora občinske skupščine, poslancev republiškega zbora in družbeno-političnega zbora zvezne skupščine. Najprej pa volijo odborniki in poslanci. Odborniki bodo na prvi seji občinske skupščine najprej izvolili predsednika občinske skupščine, nato pa še poslance zborov delovnih skupnosti republiške in zvezne skupščine. Pri teh volitvah bodo sodelovali tudi delegati delovnih ljudi.

Temu bodo sledile volitve v republiški skupščini, ki mora izvoliti predsednika, podpredsednika, člane izvršnega sveta in druge funkcionarje. Vsi republiški poslanci skupaj bodo volili tudi 20-člansko delegacijo v zbor narodov zvezne skupščine.

Zvezna skupščina končno izvoli svoje funkcionarje. To mora storiti do 16. maja, ko se prične novo 4-letno obdobje, nov mandat vseh skupščin od občin do federacije.

MIRO GOŠNIK

Zakaj revnejše odrivati od oblasti?

(Nadaljevanje s 1. str.)

omogočena širša javna razprava, kar bi bilo v skladu z deklariranimi načeli javnosti dela. Edino javna razprava bi lahko odrazila stališča večine delovnih ljudi.

2. Ne strinjamo se z razdelitvijo mandatov za zbor delovnih skupnosti skupščine SR Slovenije izključno po številu zaposlenih v posamezni dejavnosti republiške skupščine, ker se s tem spreminja smisel zborov delovnih skupnosti in tako ni zagotovila, da bi se izognili ozkemu celovskemu značaju zborov delovnih skupnosti.

Iz VII. amandmaja k slovenski ustavi izhaja, da po-

slanci zborov delovnih skupnosti skupaj z republiškim zborom ne bodo izvrševali z ustavo določenih nalog samo v imenu delovnih ljudi, zaposlenih v delovnih organizacijah v posameznih dejavnostih, niti ne bodo sprejemali zakonov samo za te ljudi, ampak v imenu vsega in za ves slovenski narod.

K taki vlogi zborov delovnih skupnosti republiške skupščine ne more prispevati dejstvo, da bi po tem predlogu 473.890 prebivalcev treh največjih slovenskih mest Ljubljane, Maribora in Celja, kar predstavlja nekaj več kot četrtino prebivalcev Slovenije, imelo 83 poslancev v teh zborih, nekaj manj kot tri četrtine ostalega slovenskega prebivalstva ali 1.226.745 ljudi pa 97 poslancev. Prav tako ni utemeljenega razloga, da bi 244.874 prebivalcev petih ljubljanskih občin zastopalo kar 94 poslancev v zborih delovnih skupnosti, 231.746 prebivalcev občin Brežice, Ormoelj, Grosuplje, Kočevje, Rib-

nica, Krško, Metlika, Laško, Novo mesto, Trebnje in Sevnica pa le 17 poslancev.

To pomeni neupravičeno zapostavljanje ljudi zunaj treh velikih centrov, ki imajo prav tako svoje gospodarske, kulturne, socialne in zdravstvene probleme in potrebe in željo na samoupravni osnovi sodelovati pri reševanju teh problemov. Struktura republiške skupščine, kakršna je nazkazana v predlogu, pa jim tega ne zagotavlja.

3. Zavzemamo se za to, da se 12. člen zakona o volitvah poslancev skupščine SR Slovenije ne spremeni, ker zagotavlja ustrezno razdelitev mandatov.

Vodstva družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine Trebnje zahtevajo, naj republiška konferenca SZDL ta stališča preuči in se zavzema, da se pri oblikovanju končnega predloga razdelitve občin v volilne enote to tudi upošteva. Enako naj to upošteva tudi republiška skupščina pri sprejemanju zakona

o volitvah poslancev skupščine SR Slovenije.

Predsedstvo in IO OBČINSKE KONFERENCE SZDL Občinski komite ZKS Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta, Predsedstvo ZVB NOV, Občinski komite ZMS, Predsedstvo občinske skupščine TREBNJE

Stališča podprla tudi Sevnica

V ponedeljek, 20. januarja, so se sestala vodstva družbe nepolitičnih organizacij sevniske občine in podprla zahtevo, ki so jo postavile politične organizacije trebanjske občine 18. januarja. V Sevnici so menili, da je predlog volilne komisije republiške konference Socialistične zveze o poslanskih mestih v zborih delovnih skupnosti republiške skupščine krivičen do kmetijskih in manj razvitih območij.

Posvet v Novem mestu

V torek popoldne so se v Novem mestu sestali predsedniki občinskih konferenc SZDL in člani volilnih komisij iz občin Ormoelj, Metlika, Trebnje, Novo mesto, Kočevje, Ribnica in Grosuplje, ki tvorijo 68. zvezno volilno enoto.

Na posvetu so govorili o pripravi na splošno skupščinske volitve; konkretno o izvedbi kandidacijskih konferenc v občinah, o volilnem pravilniku medobčinske konference in o vlogi tiskarja pri izvedbi volitev. Dogovorili so se, da bodo v kratkem sklicali konferenco z novinarji, kjer se bodo pogovorili o skupnem delu pri volitvah.

Protest tudi v Brežicah

Vodstva družbeno-političnih organizacij in predsedstvo občinske skupščine so obravnavali predlog republiške konference SZDL o razdelitvi mandatov za poslance v zbor delovnih skupnosti in proti temu predlogu odločno protestirajo. Razlogi so enaki, kot so jih našli Trebanjci v odprtem pismu, objavljenem v DELU 10. januarja. Razen tega poudarjajo v Brežicah, da je takšna razdelitev v nasprotju s prizadevanji za združevanje Spodnjega Posavja.

Ta teden v republiški skupščini

Osrednja točka razprav na sejah vseh zborov slovenske skupščine — sklicani so za ta teden — bodo predlogi amandmajev k ustavi SR Slovenije ki jih je pripravila po obširni javni razpravi skupna komisija vseh zborov skupščine SRS za ustavno vprašanja.

Republiški, socialno-zdravstveni in gospodarski zbor bodo razen tega obravnavali tudi predloge za spremembe in dopolnitve sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Pristojni zbori bodo razpravljali še o predlogih za spremembe in dopolnitve zveznih predpisov o prostih carinskih conah, nadalje o osnutku zakona o visokem soistvu in osnutku zakona o pravosodnem izpitu ter o merilih za dopolnilno financiranje temeljnih izobraževalnih skupnosti.

Med pomembnejšimi zadevami, ki jih bodo v tem tednu obravnavali odbori republiške skupščine, pa je oplojna problematika šoleznikovega in cestnega prometa v SR Sloveniji z osnutkom zakona o modernizaciji ceste državna meja pri Sentilju — Maribor — Celje — Ljubljana — Postojna — državna meja pri Novi Gorici; koncept dolgoročnega ekonomsko-političnega razvoja v SR Sloveniji ter predlog za izdajo zakona o organizaciji inšpekcijskih služb v SR Sloveniji.

Zlatniki in srebrniki šele julija

Jubilejni zlatniki in srebrniki, ki bi jih morali narediti do 29. novembra lani, ob 25. letnici 1. zasedanja AVNOJ bodo izdelani po vesteh sveta jugoslovanskih bank šele julija letos. Zmuda je nastala zato, ker je zvezna skupščina sprejela zakon o tem šele decembra lani. Narodna banka je razpisala med tujimi bankami natečaj za naše prve jubilejne zlatnike in srebrnike; prijavitelji so se udeležili organizacije iz Italije in Švice.

Predlogi za zvezne in republiške poslance

Volilna komisija pri občinski konferenci SZDL v Ormoelju je po dogovoru z metliško volilno komisijo in z vodstvi družbenih organizacij sklenila predlagati za zvezne poslance naslednje kandidate: v zbor narodov inž. Marka Bulca, člana ZIS; v gospodarski zbor Jurija Levičnika, direktorja tovarne IMV Novo mesto; v družbeno-politični zbor Bogdana Osolnika, člana CK ZKJ; v kulturno-prosvetni zbor Ludvika Zajca, člana republiške TIS; v socialnozdravstveni zbor pa Vinka Kastolca, strokovnega

sodelavca republiških sindikatov.

Za republiško skupščino še nimajo zbranih vseh kandidatov, vendar sta dva predloga za republiške poslance že zbrana: v gospodarski zbor predlagajo Petra Vujčiča, direktorja metliške BETI, v socialno-zdravstveni zbor pa do sedanjega poslanca dr. Albi na Pečaverja.

Na kandidacijskih konferencah, ki bodo v začetku februarja, bodo volilci razpravljali o kandidatih ter predloge še dopolnili.

PRAZNOVANJE 50-LETNICE ZKJ, SKOJ IN SINDIKATOV

Letos bo vrsta pomembnih proslav

Sprejet je okvirni program proslav v novomeški občini in imenovan poseben pripravljalni odbor — Osrednja prireditev bo 25. aprila

V petek popoldne se je v Novem mestu sestala pripravljalni odbor za organizacijo proslav v čast 50-letnice ustanovitve Komunistične partije, sindikatov in SKOJ.

Velik vzpon slovenske industrije

Najnovejši podatki lanskega jugoslovanskega izvoza povedo, da se je povečal za 10,2 odst. v primerjavi z letom 1967. Najbolj nas je prizadel zmanjšani kmetijski izvoz. Lani se je industrijski izvoz Slovenije povečal za 12 odst., izvozili pa smo za 2.531 milijonov din industrijskega blaga

Rahla podražitev v decembru

Prejšnji mesec so bile cene na drobno v Sloveniji za 5,2 odstotka višje od cen v decembru 1967, v povprečju pa so narasle v primerjavi z lanskimi cenami za 6,7 odstotka. Najbolj so poskočile razne storitve. V primerjavi s novembrskimi cenami so se cene storitev v decembru povečale le za 0,1 odstotka, medtem ko je znašal blagovni indeks in indeks cen industrijskih izdelkov 100,8. Zivila so se od novembra do decembra podražila za 0,6 odstotka, od tega pa: vrtnine za 10,7 odstotka, jabolka za 14,4 odstotka, sveže meso za 1,2 odstotka in jajca za 9,8 odstotka. Pocenile so se nekoliko alkoholne pijače v trgovini — za 0,1 odstotka, tobačni izdelki pa so se podražili kar za 4 odstotke.

Pripravljalni odbor, ki ga sestavlja 14 družbenih in kulturnih delavcev, je sprejel okvirni program proslav v novomeški občini.

Od februarja do maja bodo proslave v delovnih organizacijah tako tudi v osnovni organizaciji Zveze komunistov na terenu.

Osrednja prireditev v čast pomembnih jubilejev bo 25. aprila v Novem mestu. Ob tej priložnosti bodo počastili tudi 27. april, obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte, in 1. maj, praznik dela.

Dolenjski muzej in študijska knjižnica bosta pripravila razstavo, ki bo prikazala revolucionarno gibanje na Dolenjskem v letih 1919 do 1941.

V prilogi Dolenjskega lista, v »Dolenjskih razgledih«, bodo objavili opomine pred vojni revolucionarji z območja Dolenjske.

Na Glavnem trgu v hiši Mercatorjeve blagovnice bodo odkrili spominsko ploščo, po-

Sindikati zborujejo

Občni zbori osnovnih organizacij sindikata v delovnih organizacijah v kočevski občini so v glavnem zaključeni. Od 52 organizacij jih le še 8 niso imeli občnega zbora, vendar bodo tudi ti v kratkem. V večini organizacij so sprejeli tudi poslovniške o svojemu delu, v vseh pa so izvolili nova vodstva. Oceno sindikalnih občnih zborov bo mo objaviti v eni naslednjih številkih našega lista.

svečeno predvojni stavki tekstilcev

Mladina bo imela na vseh šolah oddajo »Pokazi, kaj znaša«, s tematiko »Predvojno delavsko gibanje«.

V pripravljalnem odboru za proslave 50-letnice ZKJ, SKOJ in sindikatov so naslednji družbeni delavci: Franc Beg, Milan Bratož, Slavko Dokl, prof. Janko Jarc, Rudi Hrvatin, Tone Gošnik, Bogo Komelj, Slavko Kastelic, prof. Ema Muser, Janez Slapnik, prof. Jože Škufca, Adolf Suštar, prof. Veljko Troha in Slavko Vute.

Sejmišča

Novo mesto: živahno na prašičjem sejmu

20. januarja je bilo na novomeškem sejmišču naprodaj 637 prašičev, od tega le 44 starejših od 3 do 6 mesecev. Prodali so 573 živali — mlajše so bile po 140 do 190 din, starejše pa po 200 do 290 din. Ta sejem je bil bolj živahen od prejšnjih dveh v januarju. Kupci so bili predvsem iz sosednjih občin. Cene se niso spremenile.

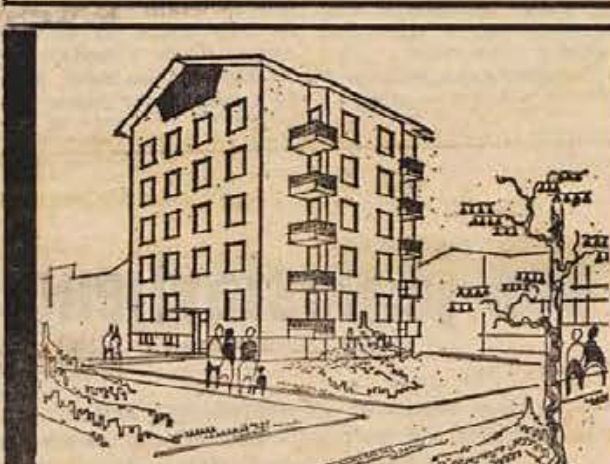
Na sejmu v Brežicah

V soboto, 18. januarja, so na tedenski sejem prašičev v Brežicah pripeljali 532 pujskov, prodali pa so jih 506. Manjši so šli v denar po 9 din kilogram, večji pa po 6 din kilogram.

HIŠA ZASTONJ

VELIKI NAGRADNI RAZPIS ZA BRALCE TEDENSKE TRIBUNE. BERITE TT IN SODELUJTE V RAZPISU, KI TRAJA DO KONCA FEBRUARJA. ŽE MAJA SE BOSTE LAHKO SELILI V NOVO STANOVANJE ALI RAZKOŠNO VIKEND HIŠO.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE PIONIR - Novo mesto

- PRODAJA:
- STANOVANJA
 - VRSTNE HIŠE
 - GARAŽE

v Novem mestu: garsonjere in dvosobna stanovanja — vseljiva takoj ali v avgustu 1969

v Krškem: garsonjere, enosobna in dvosobna stanovanja ter garaže za osebne avtomobile, vseljiva avgusta 1969

v Sevnici: dvosobna stanovanja in garaže, vseljiva v novembru 1969 vrstne hiše, nedovršene (v IV. fazi gradnje) ali vseljive po dogovoru

v Metliki: dvosobna stanovanja in garaže, vseljiva takoj.

Stanovanja so komfortna, z vgrajeno kuhinjsko opremo in centralno ogrevana. Cene zmerne!

Informacije in sklepanje pogodb vsak dan, razen sobote, od 6. do 14. ure, tel. 21-060 — oddelek za gradnje za trg Kettejev drevo-red 37 (Bršljin).

Srečna, presrečna slepa Darinka iz Žužemberka

Transistorjski sprejemnik je poslala slepi Darinki Kutnar v Šmihel pri Žužemberku naša naročnica Marija Volčanšek s prijatelji iz Nemčije; predstavniki krajevne skupnosti Žužemberk so slepi deklici medtem kupili še gramofon in zbirko plošč, za ostanek denarja pa bodo starši kupili dekletu perilo, posteljnino in druge najpotrebnejše stvari

Še eno mlado srce in trpeče bitje so te dni osrečili bralci in naročniki DOLENJSKEGA LISTA: v soboto je Ivo Plut, predsednik krajevnih skupnosti v Žužemberku, s dvema članoma socialno-zdravstvene komisije pri tej skupnosti obiskal družino Darinke Kutnar v Šmihelu pri Žužemberku in slepi deklici izročil podarjena darila.

transistorjski sprejemnik, gramofon s ploščami in 79.025 starih dinarjev za nakup obleke in posteljnino.

Vsa ginjena in presenečena je slepa Darinka sprejela darove, jih božala in otipavala ter se razveselila glasbe, ki je zadonela iz ličnega sprejemnika. Tudi njeni starši so bili vzradoščeni, saj so videli, kako preveva sreča dekletov obraz in kako globoko v srce ji je segla pomoč bližnjih, čeprav njej neznanih ljudi. Koliko lažje bo zdaj prestajati dolge ure in dneve samote! Darinkina mama mora večkrat na delo k kmetom, pa ostane takrat deklica sama doma. Oče je invalid; bil je tudi v partizanih, doma pa živi revno. Pomoč, ki so jo naši naročniki in bralci prispevali, je prišla tudi tokrat v prave roke.

Transistorja za Darinko ni bilo treba kupiti — poslala ji

ga je iz Nemčije Marija Volčanšek, naša zvesta bralka v nemškem Unterkochenu na Württemberškem, ki nas je o tem obvestila že pred tedni. Darinki pa je pisala domov tole pismo:

DRAGA DARINKA!

Vem, da se boš začudila, ko boš slišala naše besede iz tujine. Sem naročnica Dolenjskega lista in vem v njem videla tvojo fotografijo in pojasnilo o tvoji težki bolezni. Članek sem pokazala tudi znanecem, pa smo bili vsi takoj za to, da ti kupimo zaželeni transistor. Danes ti ga pošljemo na upravo Dolenjskega lista in upamo, da ga boš v kratkem dobila. Moj prijatelj, ki me je obiskal, je med sodelavci zbral denar; vsak je prispeval nekaj, tako da smo kupili sprejemnik zate res iz srca, čeprav te ne poznamo.

Draga Darinka, želimo ti, da bi ti to naše skromno darilo lajšalo trpljenje in razveselilo tvoje življenje...

MARIJA VOLČANŠEK

Za sprejemnik so razen Marije Volčanšek prispevali še: Jože Kržan, ki je vodil zbiranje, Jože Vučarjnk, Martin Šuštek, Ivan Suler, Staniko Kocjan, Franc Gramc, Ani-

ca in Vlado Josič, Jože Pečnik, Ivan Kovačič in Ivan Rožman, vsi doma iz brežiške občine.

Darinke pa so se medtem spomnili tudi nekateri drugi naši naročniki, ki so podarili: Ivan Koren iz Novega mesta 5000 din, upokojenke G. P., M. F. in S. A. iz okolice Dobruča 20.000 S din, Tončka Udovc iz Podzemlja pri Gradcu 2000 Sdin, kolektiv ISKRE-obrat Mokronog je zbral 17.000 Sdin, Kovinsko podjetje iz Ribnice pa je poslalo 43.300 Sdin. Obrat ISKRE v Žužemberku je zbral za Darinko 20.000 Sdin, krajevna skupnost Žužemberk pa ji je podarila 10.000 Sdin. V torek smo tudi v zadnjem tednu zbrani denar poslali v Žužemberk, kjer pa so posamezniki medtem tudi še zbrali nekaj denarja za Darinko.

Iz zbranega denarja so predstavniki KS v Žužemberku kupili gramofon, vreden 42.955 Sdin, plošč za 8.000 Sdin, podjetje ELEKTROTEHNA v Novem mestu pa je Darinki podarilo plošč v vrednosti 8700 Sdin.

V imenu slepe deklice izrekamo vsem, ki so ji pomagali do tibe in nepričakovane sreče, toplo in iskreno zahvalo!

KOLEKTIV DOLENJSKEGA LISTA

- Ne, v tako sobo gost ne bo vstopil! Prej jo bo treba pošteno urediti.
- Od kod pa denar?
- Gospodinja, privarčuj ga namensko in dobila boš kredit pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU all v njenih poslovnih enotah v KRŠKEM, TREBNJEM IN METLIKI!

NE POZABITE:

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu jo avgusta 1967 zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,5%, za vezane vloge do 8% — In ne pozabite tudi na ugodne obresti za sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka 4-6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še 1,5 do 2,5 odstotka v dinarjih!

5,3-ODSTOTNA PRISPEVNA STOPNJA NI OBVELJALA

Vse je postavljeno na glavo!

Novomeška skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev si beli lase s problemom, kje bo dobila 550.000 din za zdravstveno varstvo — Primanjkljaj je nastal z za 0,1 odst. znižano stopnjo osn. prispevka

Denarni načrt za financiranje zdravstvenega zavarovanja delavcev v novomeški komunalni skupnosti se je porušil s odločitvijo republiške skupščine, da bodo stopnje za pobiranje osnovnega prispevka v letu 1969 še vedno omejene.

Znano je, da je skupščina novomeške skupnosti še lani sprejela program zdravstvenega varstva in načrt denarnih potreb za leto 1969. Oboje je sprejela v času, ko še ni povsem splavalo po vodi upanje, da prispevne stopnje morda le ne bodo omejene. Zato je tudi s precejšnjimi upi, da ne bo bistvenih sprememb, določila 5,3-odstotno stopnjo za pobiranje osnovnega prispevka, na podlagi te pa določila dohodke in izdatke sklada.

Republiška skupščina, ki je najprej vztrajala pri tem, da ostane letošnja stopnja enaka, je kasneje svojo odločitev spremenila in določila 5,2 odstotka za stopnjo, do katere smejo komunalne skupnosti predpisati osnovni prispevek.

Novomeška skupnost je morala tako svojo stopnjo zmanjšati za 0,1 odst., kar bi zneslo 550.000 din, za toliko pa bodo zmanjšana sredstva za zdravstveno varstvo, če v skladu ne bodo mogli zagotoviti dodatnih virov.

Te dni imajo službe pri Zavodu za socialno zavarovanje

v Novem mestu obilico dela s sestavljanjem novega denarnega načrta in preračunavanjem dohodkov sklada na podlagi nove (zmanjšane) prispevne stopnje. Novi načrt bo še ta mesec obravnaval izvršilni odbor pri skupščini komunalne skupnosti, februarja pa tudi skupščina.

Več to so tudi razlogi za zakasnitev splošnega sporazuma o delitvi sredstev sklada in podpisov pogodb s zdravstvenimi zavodi. Pričakujejo pa, da bodo sporazum kljub temu lahko sklenili do konca

januarja, pogodbe pa do konca februarja.

Svet zdravstvenega centra je že lani imenoval komisijo, ki mora proučiti finančni načrt sklada in predlagati, koliko denarja naj namenijo za zdravstveno varstvo. Druga komisija pa mora proučiti programe zdravstvenih domov, ki jih bo financiral sklad. Zaradi spremenjenih prispevnih stopenj tudi ti dve komisiji nista še mogli predlagati dokončnih rešitev.

I. Z.

Poslancev ni med volilce

Začela se je živahna predvolilna dejavnost

Smu na začetku priprav za bližnje skupščinske volitve. Socialistična zveza in sindikat sta pri teh pripravah najbolj vprežena. Občinska konferenca SZDL v Ribnici je imela že nekaj posvetovanj v zvezi s volitvami, člani sindikatov pa so bili na minulih občnih zborih seznanjeni s nalogami, ki jih ima njihova organizacija pri pripravah in izvedbi volitev.

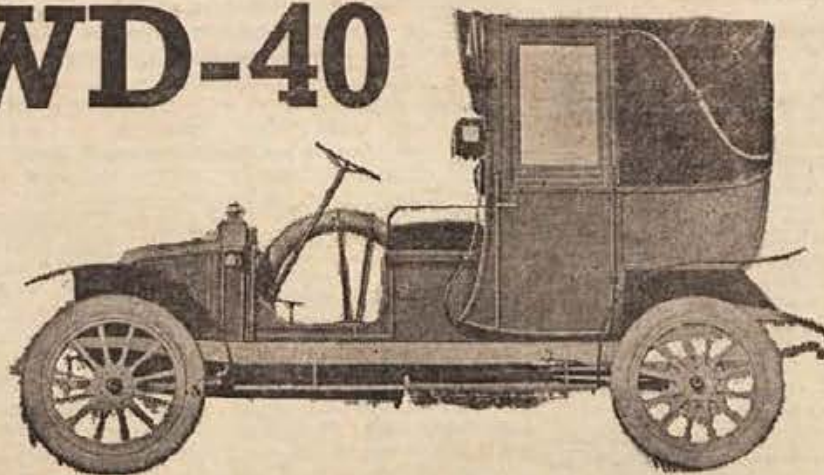
Na nekaterih sestankih v delovnih kolektivih je bilo precej pripomb na račun nekaterih poslancev, ki so jih sastopali v republiški oziroma v svezni skupščini. Imeli smo nekaj poslancev, ki se ni-

so pokazali volivcem ves čas mandatne dobe. Seveda pa leži pri tem krivda tudi na delovnih organizacijah, ki jih niso povabile v svoj kolektiv. Iz tega smo se lahko naučili, da bomo imeli tesnejši stik s izvoljenimi predstavniki tako v občinski kot republiški in svezni skupščini.

Vsi volivci in organi, ki bodo odločali o izbiri kandidatov za skupščinske volitve, so odgovorni, koga bomo predlagali na kandidatno listo za odbornika ali za poslanca. Ob dobri izbiri kandidatov ne bo težko izbrati dobrega odbornika ali poslanca.

UPORABLJAJTE

WD-40

IN TUDI VAŠ AVTO BO DOSEGEL TAKO STAROST

UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40 •

- WD-40 lahko uporabite, kadar hočete hitro posušiti vlažni vžigalni sistem in olajšati start. Potrebno je samo, da ga razpršite po razdelilniku, grelnih vodih, svečkah in po površini akumulatorja. Tako boste ne samo odstranili vlago, marveč boste preprečili tudi preboj toka, ki ga povzroča kondenzirana vlaga. WD-40 lahko vbrizgate celo v notranjost razdelilnika: tako ga posušite in izboljšate električne lastnosti vžigalnega sistema.
- WD-40 penetrira, maže in odstranjuje vlago, zato je njegova uporabnost v avtomobilizmu res vsestranska. Ker naglo prodira in maže, vam je v veliki pomoč, kadar je treba odviti zarjavele vijake, matice kljuke, vođe brzinomera, sestavljive antene itd.
- WD-40 ne škoduje lakul

TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40 • TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40 • TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40 •

KRKA TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

Želimo javen odgovor

Zakaj morajo otroci v internatu Centra za blagovni promet v Brežicah zmrzovati?

V internatu šolskega centra za blagovni promet v Brežicah varovanci, fantje in dekleta, zmrzujejo, ker prostorov ne ogrevajo z izjemo jedilnice. Ker vodstvo internata ničesar ne ukrene, ne morem razumeti, da se dandanašnji ne dajo te stvari urediti tako, da bodo otroci zadovoljni.

Prepričana sem, da bi bili starši pripravljene prispevati še toliko, da bi bili otroci na toplem. Sama imam pri tem grenke izkušnje; dokler je bila hčerka doma, je bila zdrava, odkar pa živi v takih razmerah, je stalno prehlajena in bolna. Vnaprej zavračam očit-

ke, češ otroke je treba utrjevati in je kurjenje samo razvada, ker sem se slišala take utemeljitve. Znano je, da v drugih internatih kurijo in tako skrbiijo za primerno počutje mladih ljudi.

Vodstvo internata prosim, da javno odgovori, zakaj je tako in kaj misli o zdravju otrok, posebno deklet. To bo zanimalo tudi druge starše, ki imajo otroke v internatu ter gojence same, ki zdaj s strahom pričakujejo vstop v internat, kjer ni urejeno tako, da bi se v njem dobro počutili.

Benedikta Glogovšek
Trebneje 69

»Doklej še v takih prostorih?« se sprašujejo v mizarskem podjetju PODGORJE v Sentiernju. Ze lani se je slišalo, da bo podjetje do zime v novih prostorih, ker pa se je zataknilo pri zemljišču, niso mogli pričeti graditi. Zdaj je menda vprašanje zemljišča rešeno, zato pričakujejo, da bo podjetje gradilo letos.

Foto: Polde Miklič

Ni bilo lažno napisano!

Tovariš urednik! Prejšnji teden vam je Tilon Stular iz Ljubljane na tej strani med drugim skoraj očital, da je bil stolpec o sprejetem samoprispevku za šolstvo v občini Trebnje lažno napisan. Omenil je, da ga je 19. decembra 1968 opazil na 1. strani Dolenjskega lista

kot drobno novico, ki se je končala s podatkom, da lahko dobi bralec podrobnejše podatke o sprejetem samoprispevku na trebanjski strani Dolenjskega lista.

Stvar je pa popolnoma točna: na trebanjski strani, ki je vsak teden tiskana v 1. izdaji našega domačega ted-

nika (ta nosi vedno eno zvezdico v zaglavju lista na njegovi prvi strani!), je bilo objavljeno daljše poročilo, kako je potekalo glasovanje o samoprispevku v naši občini. Ze pred tem ste v domačem listu obširno in zelo tehtno utemeljevali, čemu je ta samoprispevek za občino Trebnje nujno potreben. Ljudje so to dobro razumeli in smo se zaradi stanja šol v naši občini za samoprispevek tudi odločili.

Menim, da bi res bilo najbolje, da si vsak bralec, ki še kupuje Dolenjski list stalno ali pa le morša občasnno v trafikah ali kioskih, naroči domači teden na svoj naslov. Tudi to. Stular bi na tak način lahko vsak teden dobil vse novice iz trebanjske občine, saj sem iz njegovih besed razbral, da ga prav ti podatki najbolj zanimajo.

M. R.
TREBNJE

OPOMBA UREDNISTVA: Hvaležni smo tov. M. R. za opozorilo, ker smo prejšnji četrtek res pozabili omeniti, kako je bilo z vestjo o referendumu v Trebnjem. Zaradi koristi bralecev ponavljamo svoje zadnje trditve: najbolj zanesljiva pot do vseh novic je na domači naslov naročen Dolenjski list, ki ga na željo naročnikov pošiljamo v I. ali II. izdaji (prva izdaja obsega občino Brežice, Krško, Sevnica, Trebnje in tisti del pošt v novomeški občini, ki mejijo na našete občine; druga izdaja pa obsega občino Ormož, Metlika, Kočevje in Ribnica). Gradivo iz novomeške občine tiskamo vedno v obeh izdajah.

UREDNIŠTVO IN
UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

V Čitalniški ulici je prijetno

Obisk v klubu novomeških upokojencev

Neko popoldne po novem letu som se spet znašel v Čitalniški ulici, kjer imajo novomeški upokojenci klub. Odločil sem se, da vstopim kar sam, brez spremstva upokojenca, čeprav piše na vratih: »Klubske prostori društva upokojencev — Vstop dovoljen samo upokojencem — Drugi imajo vstop samo v spremstvu upokojenca — člana DU Novo mesto»

Ko sem vstopil, se je pokazala še lepša podoba notranjosti, kot sem jo videl ob prejšnjem obisku. V klubu so bili še vedno silvestrski okraski. Več omizij je bilo zasedenih, čeprav so klub komaj odprli. Upokojenci radi zahajajo vanj, zlasti zdaj, ko so ga prenovili. Ure jim hitro minevajo ob kramljanju, skodelici kave ali kozarčku pijače. Nekateri si krajšajo čas s kvartanjem.

Klub ima bife, kjer izmenoma delata Malči Rozman in Pepca Taborski. Če imajo večji obisk, imata zelo veliko dela. Obiskovalci so mi povedali, da v klubu ne manjka šal, smeha in dobre volje sploh. »Marsikatero šaljivo slišim,« je povedala Pepca Taborski. Upokojenci imajo velik smisel za humor, ki ga uporabljajo tudi, kadar naročajo pijačo. Če kdo naroči »shahas, natakarica še ve, da bi rad konjak; hermeliki pravijo »harmonikas, slivovki pa »češpljeva korajža».

Klub je prijeten kotiček, v njem se obiskovalci lahko sprostitjo in pozabijo na vsakdanje težave. Ko sem odhajal, sem srečal nove obiskovalce.

JOŽE LUŽAR
NOVO MESTO

»V domačem listu je za vsakega nekaj!«

Uredništvu!

Hotel sem se oglasiti že prej, a je vedno prišlo kaj vmes in sem odlagal pisanje vse do danes, 12. januarja. Najprej bi Vam rad zaželel obilo uspehov pri delu v letu 1969. Prepričan sem, da se boste tudi v bodoče trudili še izboljšati kvaliteto Vašega in našega tednika, ki je že zdaj dokaj na višku. Mislim, da je v njem za vsakega nekaj, saj nudi prijetno branje kmetu in delavcu doma in na tujem.

Vsak teden ga težko pričakujem tudi jaz; služim vojaški rok v hercegovski Bileči in mi pomeni Dolenjski list trdno zvezo z rodom Dolenjsko. Ni redko, da preberem v njem prav vse, saj so članki zanimivi. Sem velik prijatelj Bele krajine (služboval sem na Vinici), zato se najprej ozrem po novicah od tam. Nisem se dolga Vaš naročnik, a opazil sem, da ste zadnje tedne malo pisali o teh krajih. Upam, da bo teh novic v bodoče več, čeprav vem, da se ne da vedno nsem ustrediti.

Ob koncu bi rad prebrala našega tednika pozdravil vse domače v Debeli vasi ter vse znance in prijatelje na Vinici. Se enkrat Vam želim mnogo uspehov pri delu ter Vas tovariško pozdravlja vojak in Vaš naročnik:

MIRKO BARTOLJ
Bileča

MARMOR

GRADAC

tel. 78-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vse teracerska dela hitro in kvalitetno.

Na važne stvari pozabljajo

Na Sevnico, ki se tako lepo razvija, smo prebivalci ponosni, molijo pa nas nekatere stvari, ki so za pristojne občino malenkost, na nas, povprečne občane, pa veliko pomenijo.

Z Glavnega trga v Sevnici pelje vsak dan precej avtobusov, toda marsikateri Sevnčan ne ve, kdaj kateri izmed njih odpelje, saj ni to nikjer vidno označeno. Prevoznaška podjetja s tem izgubljajo tudi potnike, ki se raje poslužujejo drugih prevoznih sredstev.

Prav bi bilo, da bi vsaj v letu 1969 dočkali desko z noznim redom, ki bi vsela na vidnem mestu in bi imela natančen raspored voženj. Morda se bo potem tudi znak avtobusne postaje zbral, da ne bo tako žalostno gledala v fla.

STEFKA RODIC,
Sevnica
Florjanska ul. 53

Hermelika

Londonska razmišljanja novomeškega učitelja

Prof. Janez Ferbar, ki je na pomembnem emoletnem študijskem dopustu v Veliki Britaniji, nam je te dni poslal zanimivo pismo. Prof. Ferbar, ki študira v Londonu metodologijo poučevanja naravoslovnih predmetov v srednjih šolah, zlasti se fizike, ima precej zaslug, da se je zanimanje novomeških gimnazijcev za te predmete zadnja leta zelo povečalo. Spominjamo se njegovih lanskih uspehov v okviru gibanja »Znanost mladini«, ko sta dva dijaka novomeškega učiteljišča dobila prvo nagrado v SRS, dva dijaka gimnazije pa 2. nagrado v Sloveniji za nalogo iz fizike. Kot mentor se je prof. Ferbar v Novem mestu zelo uveljavil, saj je omogočil mladim in nadarjenim dijakom, da so spoznali tudi laboratorije v tovarni zdravil KRKA in v novomeški bolnišnici. Tudi sam je kot zaslužen mentor dobil lani republiško nagrado.

Spominjam se še zvezdnatih jesenskih noči, ko sem pred nekaj leti posedal po kapiteljskih ideah, da se nadiham svežega zraka pred spanjem. Vse popoldneve in večere sem prebil nad svojo diplomsko nalogo in med knjigami, dopoldne pa sem učil.

Samo diplomirati sem hotel v provincialnem Novem mestu, nato pa zbežati v beli svet. Samo za študij se mi je zdela prikladna njegova tišina.

Končal sem šolo in v zimskih jutrih sem koracil na Mestne njive gledat vršičke gorenjskih gora, pod katerimi sem doma. Saj se mi je zdelo lepo Novo mesto v snegu in sreču, z dimnatimi stebri, ki so kakor zamrznili kipeži v modro nebo. Lepa je bila sanjava Krka in gozdni Gorjanci s starimi obilimi vrhovi.

Toda jaz sem imel raje goli razdrapani široki hrbet Storišča in bolj kot Krka sta mi bili pri srcu Belca in Kokra. Le še čimno sem nameraval prebiti v Novem mestu ter za vedno oditi.

Toda učitel sem se. Privezalo me je delo na učiteljišču s otroki, ki so prihajali z vseh koncev Dolenjske. Navadil sem se na ponedeljkove zmenj in na obete, ki so v visokih škornjih in z nahrbtniki prihajali v šolo. In vse mame s svojimi skrbmi so bile tako podobne naši mami.

Vzdušje na šoli je bilo prijetno. Ni nas bilo preveč. Učitelji in učenci smo poznali drug drugega. Uvidel sem, kako pomembno je to. Sola ne sme nikoli postati kot tovarna.

Našlo se je tudi nekaj denarja, da smo se mogli po malem lotevati izboljšav pri pouku fizike, ki sem jo večji del učil. Spoznal sem, da je

na tem področju še toliko dela, da mu velja posvetiti življenje.

Odločil sem se za dodatni študij in za leto dni Novo mesto zamenjal za London, učiteljevanje za vlogo učenca in gimnazijo za univerzo. Doma sem pustil sinka, mirno življenje in dolgove v banki, na šoli, v gradbenem podjetju in še in še, s seboj pa sem vzel ženo, spomine na preteklost in načrte za prihodnost.

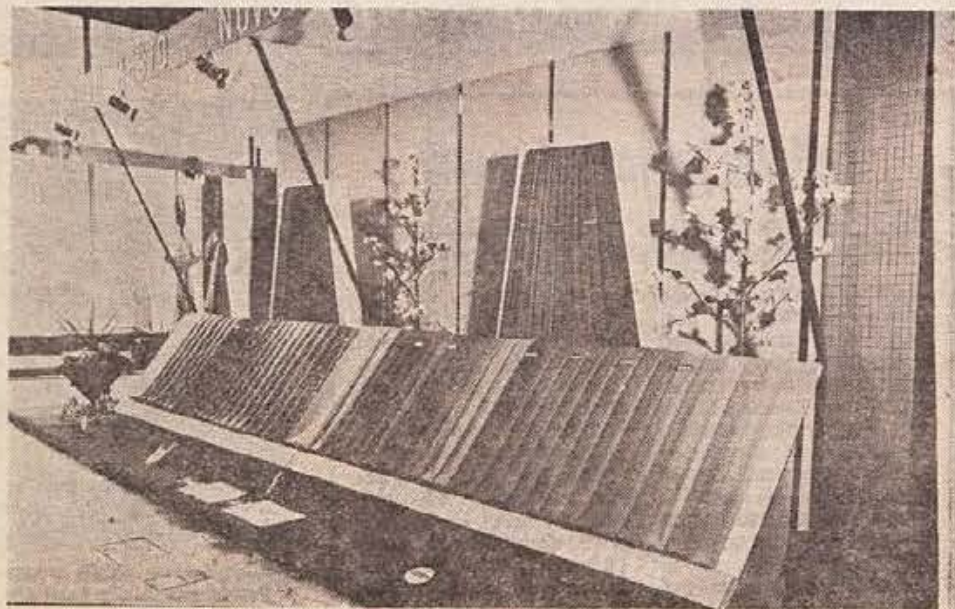
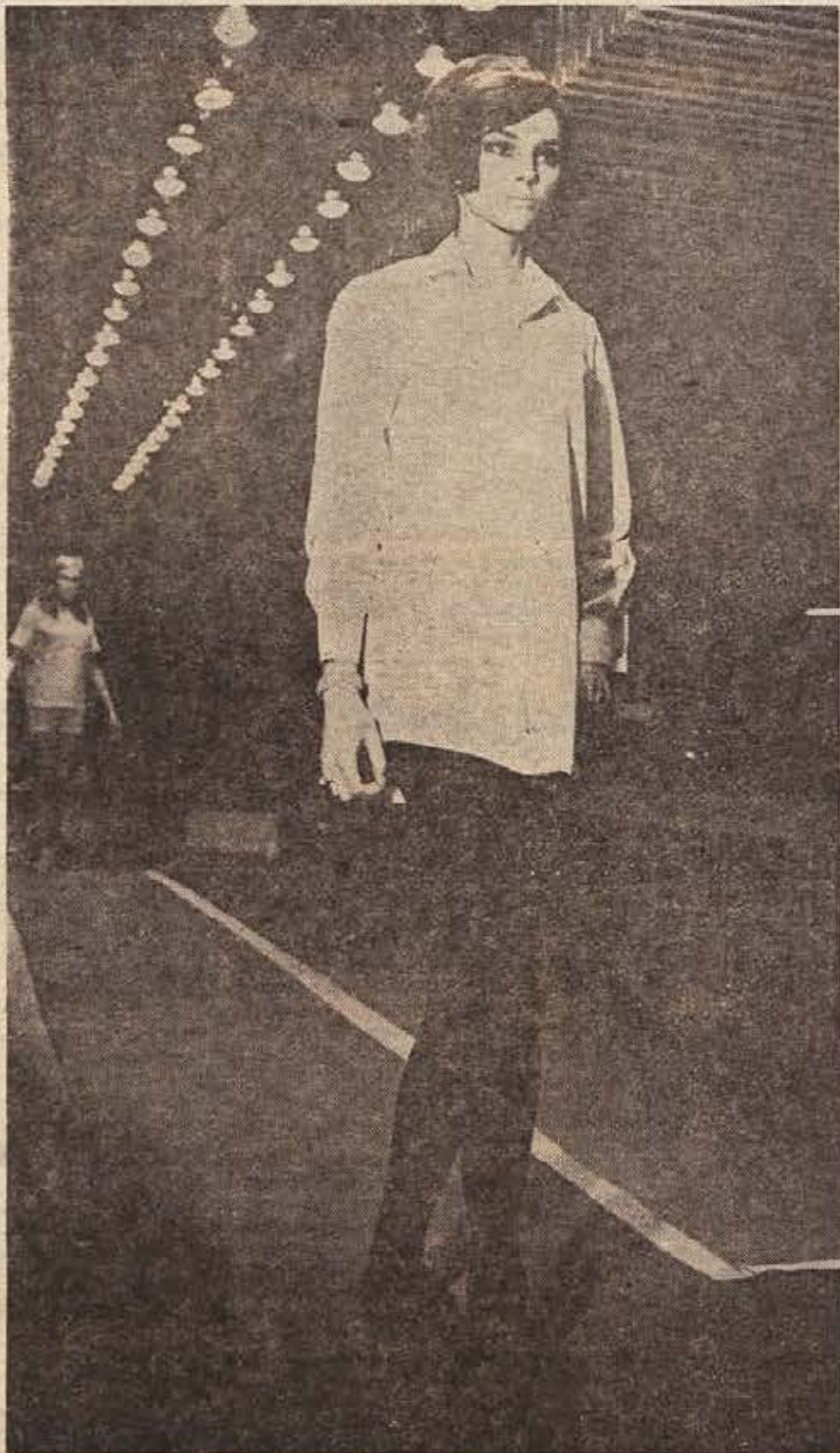
Študiram. Moderne učne metode, šolska tehnologija, organizacija pouka, učbeniki, standardi znanja angleških, ameriških, skandinavskih srednješolcev, filozofija vzgoje, sociologija vzgoje, izbor in izpiti, standardizacija učil, permanentno izboljševanje učiteljev, sodelovanje šolstva in industrije...

Jaz pa razširjam naslove: Moderne učne metode in novomeška gimnazija, šolska tehnologija in novomeška gimnazija, standardi znanja novomeških gimnazijcev, sodelovanje novomeške gimnazije z domačo industrijo...

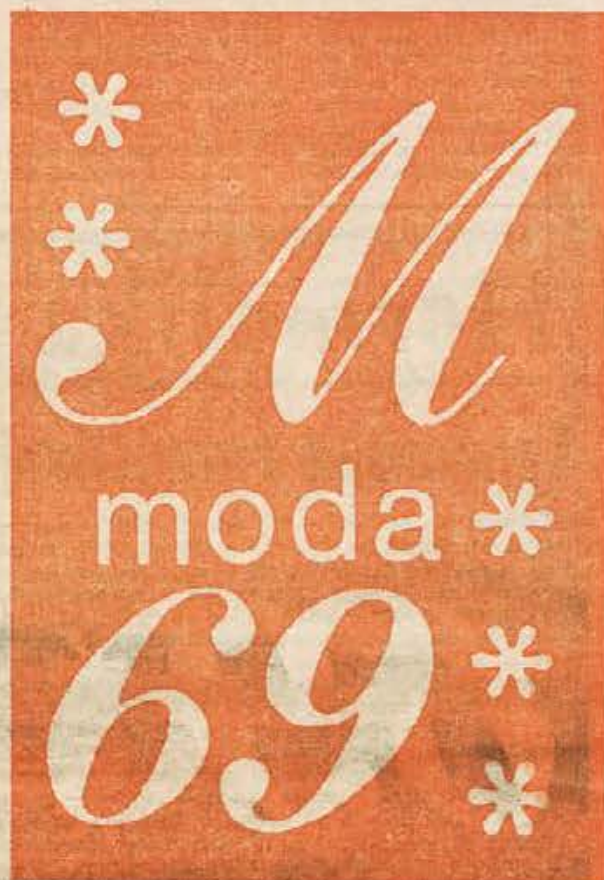
Prebiram obete za izboljšanje položaja šolstva v novem

vsak četrtek

aniena
ZA MLADE
PO SRCU

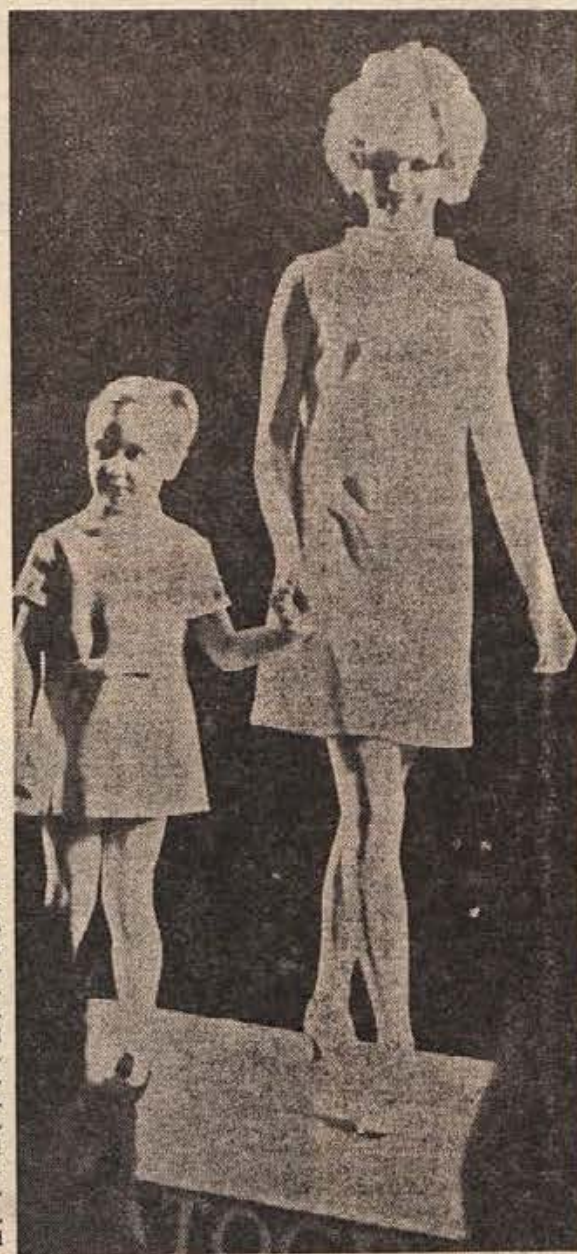
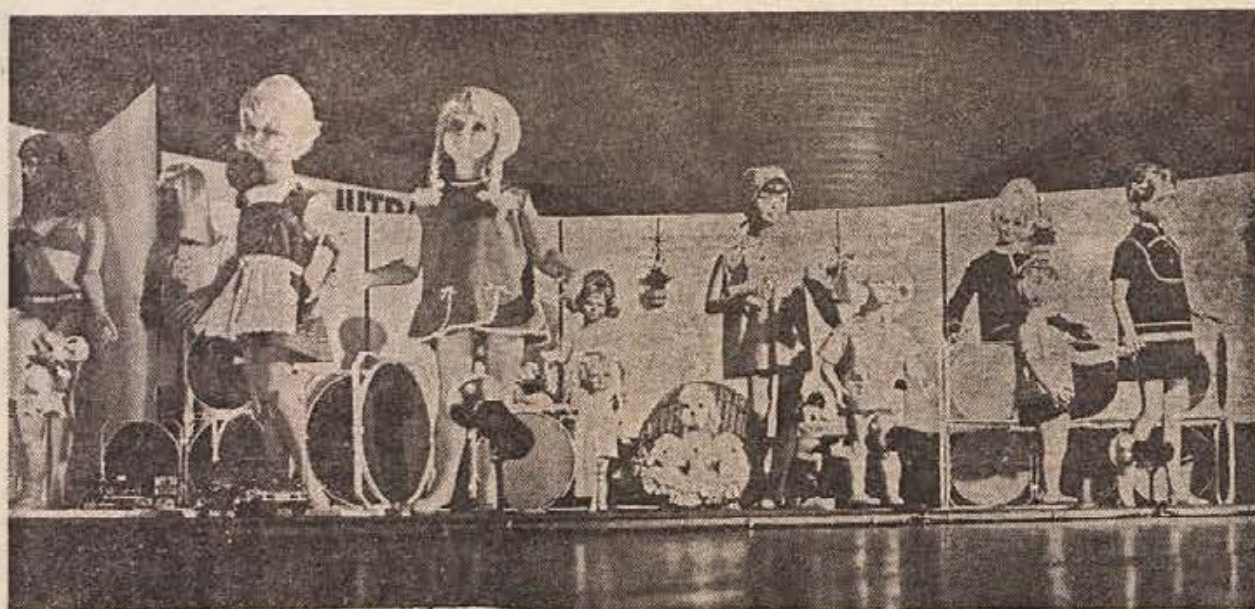

Spet so se odprla vrata najbolj komercialnega sejma v naši državi, ljubljanske »MODE« na gospodarskem razstavišču. Tekstilci iz vse države bodo tu prodajali in kupovali najmodernejša, najlepša in najfinejša blaga do nedelje, ko bo sejem zaključen. Letos je toliko domačih razstavljalcev, da je za tuje, navzlic štirim velikim halam, zmanjkalo prostora. Za vse tiste naše bralce, ki ne utegnejo te dni v Ljubljano, smo vsaj naša domača podjetja te stroke obiskali in poskusili na teh dveh straneh napisati, kaj je med našimi tekstilci novega:

LABOD, ki je letos že tretjič priredil tradicionalno revijo svojih izdelkov na Otočcu, je spet prijetno presenetil svoje poslovne prijatelje. Moške srajce so tokrat nosile prikupne manekenke, med njimi tudi najlepša Jugoslavanica Nataša Košir iz Kočevja (slika zgoraj) — »Najbolj zanimivi za lepo žensko postavost je v LISCIEM paviljonu na sejmu v Ljubljani povedal njen direktor Vinko Rožič, »so med našimi novimi izdelki korzeti in nadrčki (slika levo). S tem, ko narašča standard, se veča tudi povpraševanje po naših izdelkih. Za letos smo pripravili 11 novih modelov, proizvodnjo pa bomo povečali za 16 odstotkov! — Za NOVOTEKS je govoril Drago Smolnikar, njegov zastopnik za Slovenijo: »Naš nastop na tem sejmu (slika zgoraj) NOVOTEKSOV paviljon je bolj formalnost kot komercialna potreba, saj imamo po našem preizkušnem načinu že vso spomladansko kolekcijo razprodano. Pravzaprav smo zdaj zreda največjih priprav za jesen in zimo 1969-70, to blago bo naprodaj že junija letos. Dobili smo štiri zlate kolajne za vzorce Boris, Bojan, Bruno in Borke.« — »Jedro naše proizvodnje in naš najbolj uspešni izdelki so hlače, ki jih naredimo po 6000 na mesec iz NOVOTEKSOVEGA in VARTEKSOVEGA blaga.« je povedal vodja komercialne službe kočevskega TRIKONA Tone Butina. »Izdelujemo pa tudi pletenine, moške puloverje in ženske pletene obleke. Za moško kombinirano obleko (v trgovini bo stala 620 din, (slika desno), za moške hlače »Peter« in za belo žensko vesto smo dobili tri zlate medalje, kar je za naš velik uspeh!

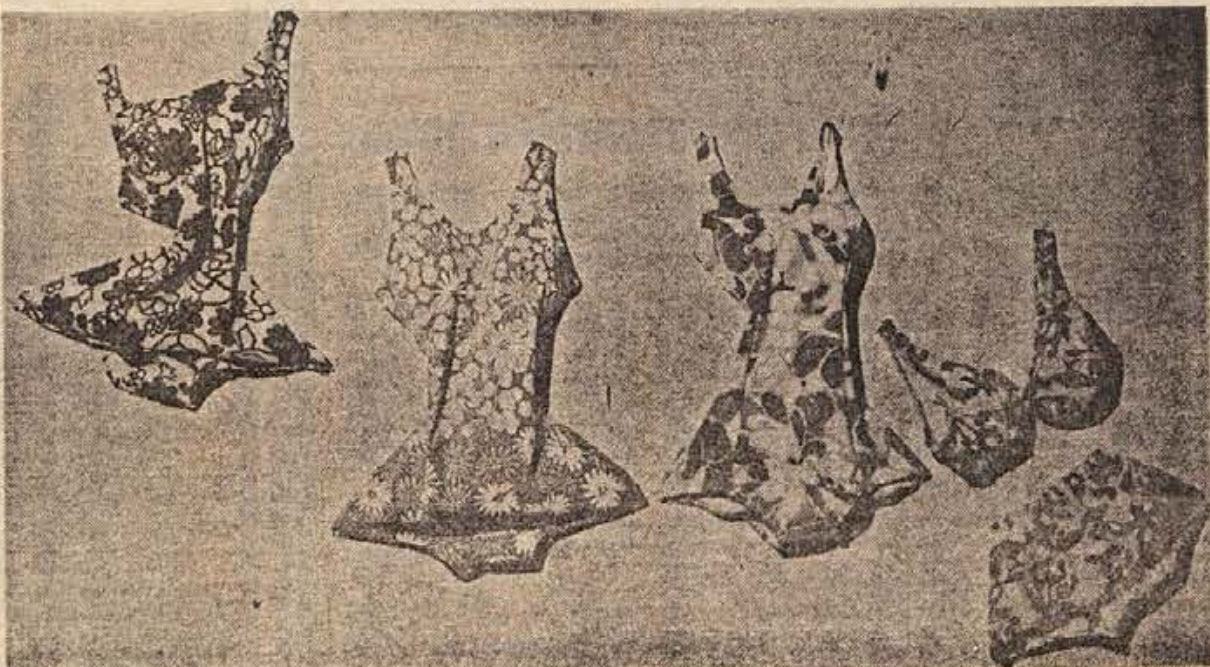

*
*
*
M
*
moda *
*
69
*

V prijetni domači izbi BERTINEGA paviljona smo zvedeli od Vlada Skamleca, predstavnika prodaje za Slovenijo: »Tudi letos predstavljamo nove ekskluzivne modele damskega perila iz charmeusa s valencien čipkami. Vse, kar imamo na razstavnem prostoru, je tudi v prodaji. Predstavljamo tudi modele za najbolj zahtovne potrošnike, sadnji modji se lahko prilagodimo že v enem tednu. Pripravili smo tudi posebno izbiro damskih kopalke (slika spodaj) iz uvožene tiskane helance. Vso proizvodnjo kopalke smo že razprodali, čeprav jih nameravamo v 30 vzorcih narediti več kot 60.000 kosov, kolikor imamo sploh zmogljivosti. Pričakujemo dober poslovni uspeh, saj imamo kupčije za prvo četrtletje že v žepu. S cenami smo konkurenčni, saj bodo take dame kopalke, kakršne stanejo v Italiji najmanj 10.000 lir, pri nas naprodaj za manj kot 100 din. Moške kopalke iz Zakarda bodo naprodaj po okrog 30 din...« — KOMET bo letos izvozil polovico proizvodnje nedrčkov na zahodno tržišče. Tja bo šlo tudi 100.000 moških kopalke in 20 tisoč spalnih srajc. Za domače tržišče pa je metliški KOMET pripravil iz najmodernejših sintetičnih tkanin nedrčke in steznike, kot jih vidimo v njihovi izložbi na sliki v sredini. Iz uvoženih in domačih tkanin pripravljajo za pomlad in poletje tudi damske obleke in halje, ki bodo potrošnikom na voljo po res pristopnih cenah. — Za JUTRANJKO je pripovedoval direktor podjetja Karel Vehovar: »Novost pri naših izdelkih je predvsem material, iz katerega jih delamo: to je diolen-loft, ki ga ni treba likati, kar je še posebno za otroško konfekcijo velika prednost. Tudi na modni reviji v okviru sejma so potrošniki toplo pozdravili naše otroške modele (punčka na sliki desno zgoraj). Mere prilagajamo zahtevam na mednarodnem trgu in domačim po-

trebam. Imamo popolno izbiro oblačil, od takih za dojenčke do onih za 14-letne deklice (slika na vrhu strani, levo: razstavljeni prostor JUTRANJKO). Med redkimi jugoslovanskimi podjetji te stroške smo zlahka konkurenčni, čeprav delo ni tako hvaležno kot pri konfekciji za odrasle. Za svoje izdelke smo dobili na letošnjem sejmu štiri zlata medalje — Simbol TEKSTILNE je medved iz kočevskih gozdov — s njim so okrasili tudi svoj paviljon (slika spodaj levo). O nastopu njihovega podjetja na sejmu je direktor Tone Levstik povedal takole: »Predstavljamo ekskluzivne spomladanske vzorce iz čiste volne. Po izkušnjah s prejšnjih sejmov pričakujemo s konfektionarji dober posel za prihodnjo sezono, za pomlad 1969 pa imamo tako že vse razprodano. Za posebne vzorce so tudi kupci pripravljeni plačati nekaj višjo ceno, ker potem na trgu lahko sami nastopijo s njimi. Pripravljamo tudi še kolekcijo za pomlad 1970! Dobili smo eno zlato medaljo za blago za ženski plašč.«
Sprehodili smo se skozi lepo opremljene, privlačne in zanimive prostore ljubljanskega OBRTNIKA, ki ima eno izmed delavnic v Novem mestu, mimo MODNIH OBLAČIL, ki imajo obrat v Trebnjem, in SUKNA iz Zapuž, ki ima precej močan obrat v Jurjevoh pri Ribnici. Njihovi izdelki, ki lepo dopolnjujejo proizvodni program naštetih slovenskih podjetij, pa prav tako kot vsi drugi prej naštetih iz domačih podjetij pričajo o pridnosti in spretnosti naših tekstilcev.

Na letošnjem sejmu mode, štirinajstem po vrsti, je nastopilo 171 razstavljalcev, od tega iz Slovenije 74, ki so zasedli 12.000 m² zaprtega opremljenega prostora. V Festivalni dvorani sta v času sejma dve modni reviji, popoldan za konfekcijske izdelke, zvečer pa za izdelke iz metrskega blaga.

Za izenačeno socialno zavarovanje študentov

Študentje želijo izenačenje v socialnem zavarovanju vsaj s 1. januarjem 1970 – Misli ob reorganizaciji Zveze študentov – Študentje zahtevajo, naj družbena skupnost dosledno upošteva kmeta na Slovenskem kot popolnoma enakopravnega proizvajalca

13. januarja je bilo v dvorani študentskega naselja v Ljubljani zborovanje, ki se ga je udeležilo približno tisoč študentov ljubljanskih visokih šol in akademij. Na zborovanju sta bila tudi Vinko Hafner, podpredsednik izvršnega sveta, ter Majda Gaspari. Zbor je postavil na dnevni red dve bistveni vprašanji:

— stališče do predloga socialnega zavarovanja študentov in

— odnos študentov do reorganizacije Zveze študentov.

Po uvodnih razlagah o predlogu sistema socialnega varstva študentov se je rasla

široka razprava, v kateri so tvorno sodelovali tudi povabljeni predstavniki izvršnega sveta. Obrazložitev, ki jo je podal tov. Hafner, je zajemala ugotovitve, da v trenutnem stanju moramo zagotoviti izenačevanje med študenti. Ta čas 18 odst. študentov nima socialnega zavarovanja, precej pa je tudi študentov iz kmečkih vrst, ki imajo nižjo stopnjo zavarovanja. Po predlogu naj bi se potrebna sredstva zbirala v posebnem skladu in se prilaivala tudi v preventivo, ne pa le v kurativno zdravljenje.

V razpravi so študentje so

glasali s takim predlogom, s pripombo, da si je treba prizadevati za sprejetje zakona o zdravstvenem varstvu na podlagi statusa študenta. Zakon naj bi sprejeli vsaj do 1. januarja 1970.

V nadaljnji razpravi smo ugotovili potrebo po reorganizaciji Zveze študentov. Zavzeli smo se za novo, demokratičnejšo in na bolj široki osnovi sestavljeno organizacijo vseh študentov v Ljubljani, Mariboru, Piranu in Kranju. Podprli smo prizadevanja v tej smeri in zahtevali, naj se načelo najširše enakopravnosti v borbi mnenj dosledno

upošteva.

Podprli smo tudi zahtevo, da je treba vnaprej kmeta na Slovenskem obravnavati kot popolnoma enakopravnega proizvajalca, ki naj ima zato tudi vse potrebne pravice. Tudi glede socialnega varstva ga je treba izenačiti s drugimi delovnimi ljudmi naše republike. Študentje bodo pri tem pomagali z vsemi močmi. Zanimivo je bilo tudi razpravljanje o zahtevi, naj bi študij upoštevali in dosledno obravnavali kot delo, iz česar naj bi izhajale tudi vse ugodnosti, ki jih delo daje zaposlenim ljudem.

Plodni zbor, ki ga je organiziral izvršni odbor skupnosti študentov na pobudo članstva, smo zaključili v ozračju delovnega programa, ki smo ga sami postavili.

JOVO GROBOVSEK

Antonija Križ — Tonka v mladih letih (Reprodukcija: Cveto Križ)

Pokopali smo Tonko

16. januarja so v Travi spremili na zadnjo pot partizansko mamico Antonijo Križ-Tonko. Pogreba se ni udeležilo le veliko domačinov, ampak tudi bitvi borci od vsega vosa, s katerimi je Tonka med vojno delila zadnji krompir in zadnjo kapljico mleka. Tudi med vaščani je bila priljubljena, zato so se na pogrebu mnogim orosile oči.

Tonkina zadnja želja je bila, naj bi ji pri pogrebu igrala godba in da ne bo šel nihče s pogreba lačen ali žefen. Sorodniki, Zveza borcev in vaščani so ji to željo izpolnili. Na pogrebu je igrala rudniška godba iz Kočevja, v vaški gostilni pa je delovala nekakšna partizanska kuhinja, ki je nastila vse pogrebce. Domačinom, za katere je v gostilni zmanjkalo prostora, pa so nosili hrano kar na domove.

Tonka in njen pogreb, ki je bil eden najlepših v tem koncu kočevske občine, bosta ostala domačim, znancem, prijateljem in vsem še dolgo v spominu.

1. 2. ? 3. !

Pri zbiranju novih naročnikov Dolenjskega lista se je krška pošta s svojimi pisarnicami uvrstila med najboljše poštne kolektive. Upravnik Herman Pregl je vesel pomena dobrega sodelovanja med novomeškim podjetjem PTT in urodništvom lista, kar je pisarniške spodbudilo v njihovi vni. »Če naša uprava ne bi tako podprla akcije, bi bil njen uspeh veliko manjši,« je izjavil v pogovoru z našo novinarko.

Na Travno goro na lastno odgovornost!

Turistično društvo Sodražica bi moralo v sodelovanju s KGP Kočevje in občinsko skupščino Ribnica zagotoviti, da bi bila cesta do doma na Travnici redno vzdrževana in odstranjena tabla, ki opozarja izletnike in turiste, da vozijo proti Travnici gori na lastno odgovornost. Tako opozorilo namreč odvrača turiste, čeprav je cesta v glavnem zadovoljivo vzdrževana. Vse tri prisadete strani naj bi se dogovorile, koliko bodo prispevale za redno vzdrževanje ceste, in odstranile tablo »Voziti na lastno odgovornost«.

Rudi Simčič (v sredini) ob otvoritvi razstave v Kočevskem likovnem salonu

OB RAZSTAVI RUDIJA SIMČIČA V KOČEVJU

Likovni salon zasluži kult urnejše prostore

Ta mesec je likovni salon v Kočevju spet odprl svoja vrata vseh in neprijetno hladne prostore štirinajsti samostojni razstavi ljubljanskega umetnika Rudi Simčiča. Stalni in manjši stalni obiskovalci salona so si lahko ogledali 49 del: 18 olj, 20 grafik in 11 skulptur.

Vodstvo likovnega salona na dela po nikakršnem vnaprejšnjem določnem načrtu, pa vendar je vsaka razstava presenečenje same. Obiskovalci vedno vidijo kaj novega, kdaj bolj, drugič manj zanimivega, spoznavajo vedno nove grafične prijeme, nove tehnike, nova imena. Kako je prav, da se povabil v Kočevje umetnik Simčiča, povedo mnoge pohvalne besede v knjigi vtisov. Knjigo vtisov bi si želeli ob saki razstavi, temo pa naj bi jo vodstvo salona, saj bi bila čez čas zanimiv dokument o rasti in razvoju v Kočevju vedno potrebnejše kulturne ustanove, ki je — mimogrede povedano — morda trenutno še edina stalna kulturna ustanova.

Stikar in kipar Rudi Simčič je kočevskim obiskovalcem spregovoril na svojvrsten način o naravi in zemlji, o življenju in smrti, saj sam pravi, da je življenje iskanje, v iskanju pa je jedro življenja. Življenje torej ni samo neki namen, kot si marsikdo samodopadljivo predstavlja, pač pa je v njem nekaj več. O tem dovolj zgovorno pripovedujejo njegova olja, iz katerih s živimi barvanji življenje kot najbolj israniti in zgovorni del narave močno izstopa. Tako so tudi njegove grafike, ki prikazujejo pretežno svet žušk, ki pa so spet le del na-

nave, pripadajoče zemlji. Posebno pozornost zasluži njegove skulpture. V čisto navadnem lesu iz narave je umetnik našel neverjetne oblike, čudovita pričevanja, tosilno, okamenelo življenje kot sadnji izras nenehnega iskanja, stremjenja po novem, še nevidnem in neodkritem.

Kakor ob mnogih prejšnjih razstavah se je tudi ob tej ponovno samo od sebe postavilo vprašanje, kdaj bo likovni salon dobil boljše, lepše in svojemu kulturnemu poslanstvu primernejše prostore. Teško si je predstavljati, da je še kje likovni salon v predverju dvorane množičnih organizacij, v z navdušo juto obličen prostoru, ki ga sploh ni mogoče dostojno pregreti niti prezračiti in kamor ob deževju za-

teka s vseh strani. Se tako lepe slike v neprimernem prostoru izgube svoj čar in lepoto, razstava svoj smisel. In vendar za to ni treba novih investicij, pač pa le malo razumevanja. Vodstvo salona bi rado dobilo prostore nekdanjega muzeja ob Rinki, kjer so sedaj skladišča tovarne Trikon. Razumljivo je, da prostor, v katerem je zanimiva štukatura, steno pa krasi zanimiva freska Ivana Seljaka — Copiča z motivom iz NOB, ni primeren za skladišče tekstila, bil bi pa kot nalašč za likovne razstave. Torej bi lahko likovni salon, ki je s okrog 20 razstavami v treh letih opravil pomembno kulturno poslanstvo, lahko storil za likovno vzgojo ne le šolske mladine, pač pa tudi mnogih drugih občanov, še več. Tudi razstave bi

v novem, umetnosti primernejšem okolju dobile pravi smisel in težo.

F. GRIVEC

Skrbnik nad osnovnimi šolami

Zavod za prosvetno-pedagoško službo v Krškem nadzoruje 23 popolnih in 22 podružničnih osnovnih šol v treh spodnjeposavskih občinah. Pedagoški nadzor opravi tudi nad varstvenimi ustanovami.

Svetovalci na šolah si na svojih obiskih ogledajo tudi delo šolskih kuhinj, urejenost učnih prostorov in šolske okolice, spremljajo delo mladinskih organizacij, knjižnic ipd. Nekateri šole je pregledalo več svetovalcev istočasno, kar se je pokazalo kot zelo učinkovita oblika.

Zavod veče za svetovaleško delo tudi zunanje strokovnjake. Skozi vse leto usmerja delo šolskih aktivov in delo aktivna ravnateljcev osnovnih šol. Za starše in učitelje prireja vzgojna predavanja,

za učiteljstva razne seminarje. Lani je bil v Breznici seminar za tehnično vzgojo, v Ljubljani seminar za biologe, v Brežicah seminar za učitelje četrtih razredov, v Novem mestu seminar za male šole in seminar za vzgojiteljice.

Stalne stike ima tudi s občinskimi skupščinami, ki jim vsako leto poroča o svojem delu. Za svete za prosveto in kulturo zbira statistične podatke in nakazuje najbolj pereče probleme na posameznih šolah.

NOVO MESTO

POKLICNA KOVINARSKA IN AVTOMEHANIŠKA ŠOLA
ULICA TALCEV 3

23.1. — 31.1. 69

od 9 — 19h

RAZSTAVA IN PRODAJA POHIŠTVA

SLOVENIJALES

LANI V 20 KRAJEVNIH SKUPNOSTIH V NOVOMEŠKI OBČINI

Bilo je v dneh občinskega praznika leta 1968...

Na otvoritev asfaltne ceste, kanalizacije in vodovoda v Škocjanu so prišli ljudje v prazničnih oblekah in v osvetljenih čevljih...

V novo šolo so vstopali Mirnopečani kot v dom, ki so ga čakali dolga desetletja.

Stari in mladi Sentjernejčani so radovedni sklenili krog okoli gasilske brizgalne, ki je pognala v zrak prvi curek vode iz novozgrajenega vodovoda.

Bilo je kot še nikoli.

Slavnostni otvoritveni govori so končali se v spominu. Z leti jih bodo ljudje pozabili. Pozabili bodo tudi imena ljudi, ki so si dneve, mesece in leta prizadevali za asfaltne ceste, vodovode, kanalizacije, šole...

Čez kakšno desetletje se bo nemara malokdo spomnil, da je ta in ta krajevna skupnost zbrala za ta vodovod toliko in toliko denarja, da so občani one krajevne skupnosti toliko in toliko ur brezplačno delali za kanalizacijo, da so tam in tam ljudje leta in leta plačevali samoprispevek za...

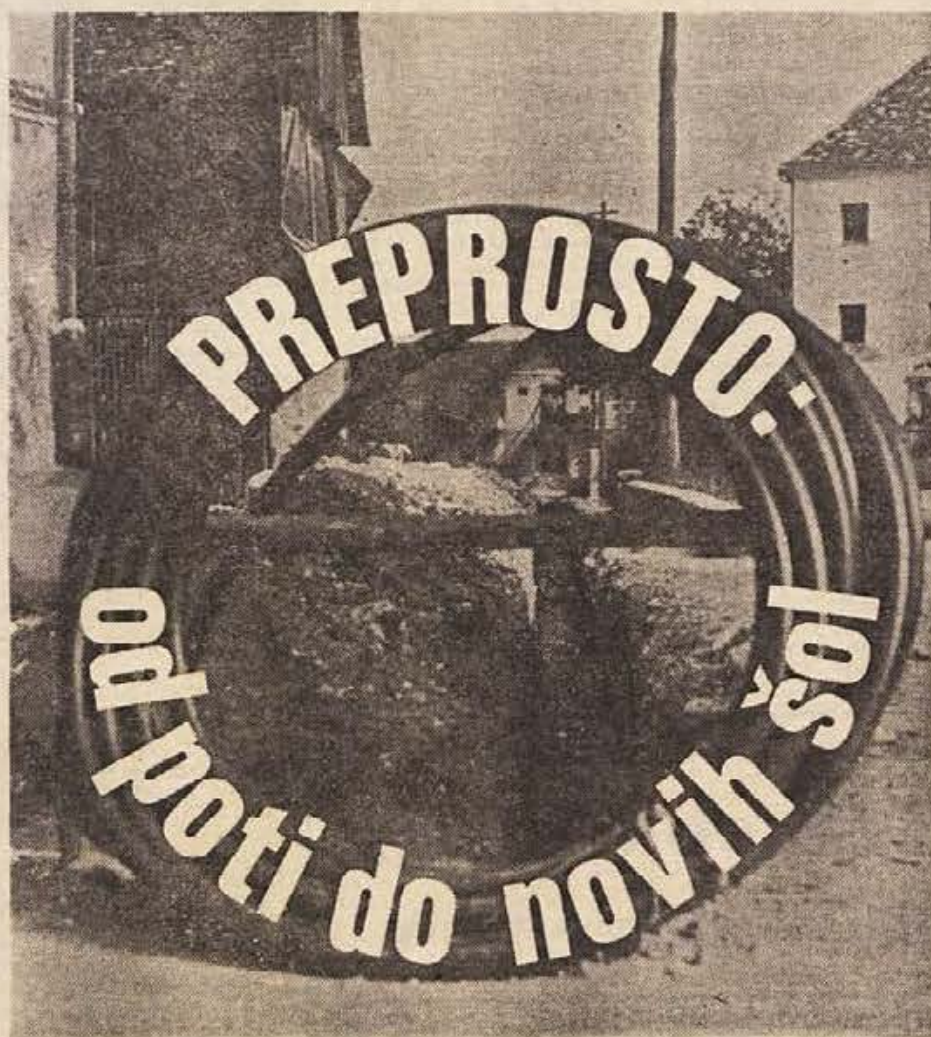
Ce ne bi imeli krajevnih skupnosti, kdo ve, ali bi, denimo, v Novem mestu lahko računali, da bomo že čez nekaj let dobili dve novi šoli...

Krajevne skupnosti imamo šele nekaj let, in kako prav je, da jih imamo. Kako prav, da jim zaupamo in jih upoštevamo!

Skupnosti več kot 3 milijone, občani več kot 400.000

V novomeški občini jih je 20. Do lani jih je bilo 19. Dvajseta je nastala z delitvijo samouprave pod Gorjanci v Gabrju.

Lani opravljeno delo krajevnih skupnosti so ocenili na 3.206.700 din. To ni malo. Ni še dolgo, ko so bili proračuni nekaterih majhnih občin celo

Cevi ob izkopanem jarku — prizor, ki so ga občani lani lahko videli v vseh krajih, kjer so gradili vodovode (Foto: Polde Miklič)

manjši od te vsote. Krajevne skupnosti so precejkrat obrnile vsak dinar, preden so ga vložile.

Domala vsako delo krajevne skupnosti so oplemenitili občani, bodisi z dodatnim (namenskimi) prispevkom iz svojih žepov, bodisi z opravljanjem brezplačnega dela. Ta njihov prispevek so izračunali na 444.000 din.

A to ni ves prispevek občanov! Domala vse krajevne skupnosti so uvedle za lani samoprispevke, ki so jih plačevali kmetje, obrtniki, zaposleni in upokojnenci. Samoprispevek občanov je bil za večino krajevnih skupnosti glavni in najbolj zanesljiv vir dohodkov.

Kaj je lani delalo in na-

pravilo vseh 20 krajevnih skupnosti v občini?

Zaradi boljšega pregleda opišimo, seveda na kratko, delo posamezne skupnosti!

Povsod se začne: poti, pokopališča...

SMARJETA: Najpomembnejša pridobitev je bil vodovod v vasi Strelac. Krajevno skupnost je veljala 12.400 din. Prebivalstvo je opravilo za 7.000 din brezplačnega dela. Za vzdrževanje poti je šlo 10.000 din iz skupne blagajne, več kot 10.000 din pa so prispevali ljudje z delom. Zaposleni so vplačevali tudi samoprispevek za asfaltiranje ceste od Šmarjete do Šmarjeških Toplic.

OTOGEC: Obnovili so 2 kilometra, vzdrževali pa 27 km poti. Zgradili so tudi pol kilometra vodovoda.

ŠKOCJAN: Za 3,3 km vodovoda so odšteli 75.080 din, za kanalizacijo 40.790, za elektrifikacijo 20.000, za javno razsvetljavo 1.046 in za vzdrževanje poti 32.366 din.

Krajevna skupnost in občani so prispevali denar tudi za asfaltiranje ceste in vaških ulic ter za kanalizacijo.

BRUSNICE: Vzdrževali so 3 km poti in nabrali 11.500 din krajevnega samoprispevka za gradnjo družbenih prostorov.

GABRJE: Krajevna skupnost je razširila cesto do Brusnic, kar je veljalo 52.487 din.

MALI SLATNIK: Obnovili so električno omrežje, en kilometer poti, uredili avtobusno postajališče in vzdrževali vsa krajevna pota.

BIRČNA VAS: Vzdrževanje poti in mostov ter ureditev studenca sta veljala 3.624 din.

PODGRAD: Tu so porabili samoprispevek le za popravilo poti.

STOPICE: Izboljšava poti, čiščenje dveh studen-

nih prostorov. Nekaj denarja je dala knjižnica in nekaj za ureditev šolske telovadnice.

DOLENJSKE TOPLICE: Razen za poti so v tej krajevni skupnosti skrbeli tudi za mostove in kanalizacijo, obnovili 6 kilometrov električne napeljave in razširili javno razsvetljavo. Nekaj denarja so dali za družbene prostore, nekaj pa za ureditev učilnice.

STRAŽA: Obnovili so 2 km poti, 14 km poti pa oskrbovali. Razen tega so skrbeli za javno razsvetljavo in dvoje pokopališč.

ščem. Nadaljevali so gradnjo doma.

BELA CERKEV: Skrbeli so za poti in pokopališče, električno omrežje pa so obnovili.

NOVO MESTO: Krajevna skupnost je zbirala samoprispevek za novo šolo na Grmu, ob koncu leta pa se je svet KS odločil, da bo podaljšal zbiranje za eno leto — za novo šolo v Bršlinu.

Med komunalnimi deli je potrebno omeniti kanalizacijo v Zabji vasi, na Prešernovem trgu in v Ulici talcev, vodovode v Gubčevi in Volčičevi ulici,

Opravljen delo krajevnih skupnosti so ocenili na 3.206.700 din, dodatni prispevek občanov pa na 400.000 dinarjev

SENTJERNEJ: Glavno delo so imeli z vodovodom za Sentjernejo in okolice vasi. Prestavili so tudi sejmišče. Podobno kot drugod so vzdrževali poti in mostove.

OREHOVICA: Največ so imeli opraviti s potmi, mostovi in s pokopali-

Nad mlino, ob Smihelski cesti ter na Brodu in asfaltiranje več mestnih ulic. V Ragovem so obnovili električno napeljavo. Omernobe vredno je tudi, da je bila lani uvedena v Novem mestu služba za varstvo parkov.

Pri komunalnih delih v mestu so sodelovala podjetja.

Dve izmeni naših ljudi

Seveda se v tako kratkem sestavku ne da zajeti in naštet vse, kar so delale in napravile krajevne skupnosti in pri čemer so pomagali občani.

Bržkone pa se da tudi iz zgoščenega zapisa razbrati ogromen prispevek naših občanov za napredek — za boljše življenje.

Pravijo, da Dolenjci nismo nikoli zadovoljni s tem, kar napravimo.

Temu lahko pritrdimo, saj se poznamo: hočemo še več in boljše.

To hoče naš delovni človek. Zato mu ni žal, če mora čisto delati v dveh izmenah: dopoldne zasa, popoldne za skupnost — za napredek krajevne skupnosti.

Naš človek se utruja, ustavi se pa nel!

IVAN ZORAN

Pri izkopu jarka za vodovod v Sentjerneju je bagerist podrl precejšen del kanalizacije in so jo morali takoj popraviti. (Foto: P. Miklič)

cev, obnova 2,5 km električne napeljave in druga dela so veljala 75.670 din.

BUCNA VAS: Redno so vzdrževali poti, napeljali pol kilometra vodovoda in uredili dvoje pokopališč.

PRECNA: Pol denarja iz samoprispevka občanov so porabili za popravilo poti, pol pa ga bodo dali za popravilo perišča.

MIRNA PEČ: Vzdrževali so 32 km, obnovili pa dva kilometra poti in zgradili dva manjša mostova. Uredili so perišče, napeljali 1 km električnega omrežja, nekaj denarja pa namenili za druge potrebe. 102.500 din je krajevna skupnost zbrala za opremo nove šole...

ZUZEMBERK: Razširjali so vodovodno, obnovili pa električno omrežje, uredili kanalizacijo in pripravili material za zaščito žuzemberškega gradu. Z dotacijami je krajevna skupnost pomagala krajevnim društvom.

HINJE: Krajevna skupnost je financirala vzdrževanje poti in pokopališč ter gradnjo družbe

Predsednik občinske skupščine Novo mesto Franc Kuhar je lani, 29. oktobra, v Škocjanu na veliki krajevni slovesnosti simbolično prerezal trak in tako odprl asfaltno cesto, kanalizacijo in več krajevnih vodovodov. (Foto: Ivan Zoran)

V Straži so lani uredili javno razsvetljavo. Drogove je postavila skupina močnih fantov. (Foto: S. Dokl)

Muzej privolil v patronat

Muzej ljudske revolucije v Ljubljani je sporočil šoli za zdravstvene delavce v Novem mestu, da odobrava njen patronat nad partizansko bolnišnico Jelendol in partizanskim grobiščem. V pismu, ki ga je podpisal ravnatelj muzeja Franc Kres — Čoban, je rečeno, da je novomeška šola dala pobudo za hvalevredno delo, kar je tudi v duhu prenašanja svetlih tradicij NOV na mlajši rod. Pobudo šole za zdravstvene delavce so ugodno sprejeli tudi drugi pristojni organi v republiki.

Slovenec razstavlja v New Yorku

V New Yorku so odprli razstavo slikarskih del slovenskega rojaka Franca Goršeta ob 40-letnici njegovega umetniškega delovanja.

Dva nastopa v galeriji

Novomeška glasbena šola pripravlja v drugem polletju spominsko proslavo glasbenikov Hladnika in Kozine. Proslavi bosta v Dolenjski galeriji. Novomeška glasbena šola je skienila sodelovati s karlovško glasbeno šolo, s katero si bodo izmenjali gostovanja.

Uspela glasbena produkcija

Ob koncu polletja je bila v novomeški glasbeni šoli in tero glasbena produkcija. 16. januarja je v učilnici šole nastopilo 30 učencev. Vodstvo šole je bilo z znanjem učencev zelo zadovoljno.

Novo vodstvo »Dialogov«

Mariborska revija za kulturna vprašanja »Dialogi« je dobila pred kratkim novo vodstvo: glavni in odgovorni urednik revije je postal dr. Janez Rotar, razen njega pa bosta uredniška politiko usmerjala tudi uredniški kolegi in uredniški svet.

Gallusova in Linhartova odličja

Te dni pripravljata novomeški občinski svet ZKPO predloge za letošnja Gallusova in Linhartova odličja. Za Gallusovo plaketo bodo predlagali glasbene skupine, ki so v preteklosti dosegle pomembne uspehe, z Gallusovimi značkami pa bodo dali priznanje savzetim glasbenim delavcem. Občinski svet ZKPO bo napravil ustrezen predlog tudi za Linhartovo plaketo in Linhartove značke.

Gledališki svet za dramatik

Na seji odbora DPD »Dukan Jerob« 15. januarja so sklenili, da bodo v Novem mestu ustanovili gledališki svet, ki bo skrbel za amatersko gledališko dejavnost v mestu, zlasti pa za delo Novomeškega amaterskega gledališča. Gledališki svet bo skrbel tudi za programsko politiko.

Mali kulturni barometer

■ **»VOJAKI« NAMESTO »DNEVA ŽENA«** — V sredo, 29. januarja bo v Novem mestu gostovalo ljubljansko mestno gledališče s Hochhutovimi »Vojaki«. To dramo bodo uprisorili namesto predvzeta »Dneva žena slovenske pisateljice Mire Mihelič, s katero naj bi gostovali 28. januarja.

■ **»PONOVIŠTEV« »RAZVALINE ŽIVLJENJA«** — Novomeško amatersko gledališče je 16. januarja zvečer v Domu kulture s uspešnim ponovitvijo Pinčarjevo ljudsko trideljansko »Razvaline življenja».

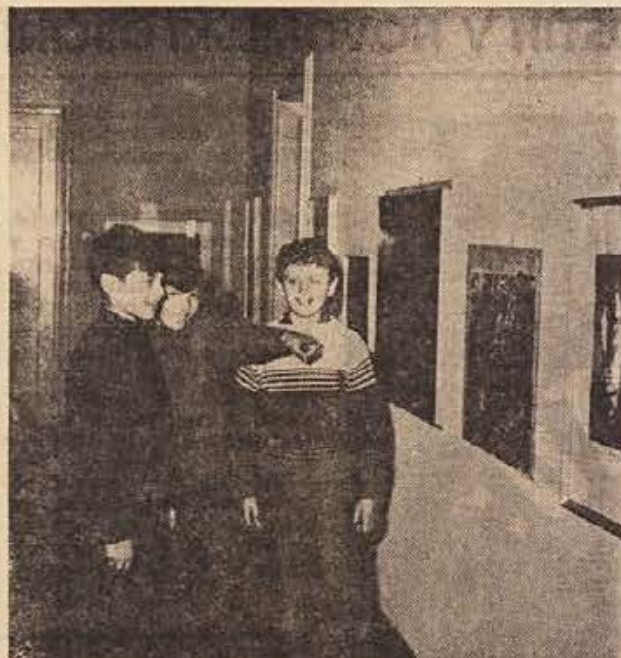
■ **»PILNSKA LUC« SPET NA ODRU»** — Kaste, da bodo Novo-mestani lahko kmalu videli na svojem odru »Pilnsko ludo, ki so jo igralci DPD Svoboda Dušan Jerob že pred leti uspešno predstavili občinstvu. Dramo bo režiral Riko Urh.

■ **BALET »PEGGY NA DVORU«** — Spomladni se obeta v Novem mestu tudi baletna predstava. Na stopnja naj bi baletna šola iz Kranja s pravljico »Peggy na dvoru».

■ **»PRESERNOVA AKADEMIJA«** — 7. februarja zvečer bo v novomeškem Domu kulture slavnostna akademija v počastitev Presernevega dne. Sodelovali bodo člani Odra mladih in učenci osnovne šole Katja Rupena.

■ **»100 STOLOV ZA PODEZELJE«** — Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu je podaril 90 stolov dvoranam v Stranški vasi, 40 stolov pa dvoranam v Stopičah.

■ **»LINHARTOVA PLAKETA«** — Linhartovo plaketo je dobil predsednik občinskega sveta ZKPO Brežice Jakob Dernač. Na seji ZKPO pa so podelili tudi 16 Linhartovih značk za posebne uspehe v igalskih družinah.

Pravo galerijo umetniških slik ima kostanjeviška šola, ki jo vodi znani kulturno-prosvetni delavec Lado Smrekar. Učenci tu vsak dan srečujejo dela sodobnih in starejših slovenskih in tujih likovnih mojstrov. (Foto: Slavko Dokl)

V ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI MIRANA JARCA V NOVEM MESTU

Razstave ob obletnicah pomembnih Slovencev

Trenutno je v knjižnični avli razstava umetnikov in znanstvenikov, ki so umrli lani — V Prešernovem tednu: Zois ali Vodnik ali Čbelica

Ze voč let prireja študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu v prvih januarjskih dneh razstave tiskanih del slovenskih pisateljev, pesnikov, publicistov, znanstvenikov in drugih javnih delavcev, ki so umrli v prejšnjem letu. Tudi razstava, ki so jo prejšnji teden uredili v knjižnični avli in bo odprta ves januar, je taka.

Zadnja razstava v študijski knjižnici obsega 161 del. Med njimi so knjige pisatelja Oskarja Hudalesa, dramske priredbe dramatika Ferda Delaka, muzikalije Brede Ščekove in Karla Rupla, več del pedagoga Toma Jedriniča in slovnika dr. Simona Jenka ter knjige psihologinje Helene Puhar. Na razstavnih policah so razgrnjena tudi dela zgodovinarja Ljudmila Hauptmana, pravnik dr. Albina Smoleta, zdravilnika dr. Leona Savnika, dela elektroinženirja dr. Venceslava Kozelja ter prof. dr. inž. Romana Poniža. Razstavljena zbirka je obogatena s strokovno literaturo gozdarskega inženirja Jožeta Miklavčiča in Janka Urbasa kot tudi s prevodi Marxovih del, ki jih je obiskal Maks Veselko.

Študijska knjižnica ima tudi že okvirni načrt drugih letošnjih razstav, ki jih bo pripravila sama ali pa bo dala prostor zanje drugim prirediteljem. Tako bo še naslednja razstava — v Prešernovem tednu — posvečena ali baronu Zigi Zoisu (ob 150-letnici njegove smrti) ali Valentinu Vodniku (ob enaki obletnici) ali pa Čbelici in obelščarjem (ob 100-letnici smrti dolgoletnega urednika Kastelca). Katera razstava od teh bo prva, se bo knjižnica odločila ob koncu meseca.

V knjižnični avli bodo letos razen teh predvidoma še tele razstave: razstava slovenskih slovov (ob 350-letnici Mešingerjeve smrti), razstava del Simona Jenka (ob 100-letnici pesnikove smrti), nadalje Jurčičeva razstava (ob 125-letnici pisateljevega rojstva) in Gregorčičeva razstava (ob 125-letnici rojstva »goriškega slavčeka«). Ob 70-letnici smrti Dragotina Ketteja bo razstavila knjižnica bogat laboro o pesniku, ki je najlepše pesmi napisal v Novem mestu. Po-

»Gallus« pel v Belgiji

Ljubljanski oktet »Gallus«, ki je pred tedni gostoval v Novem mestu, je nedavno pol našim delavcem v Belgiji. Prireditve so obiskali tudi slovenski izseljenci, ki jih je domača pesem pritegnila.

Za ljudske knjižnice

Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu bo te dni poslala več knjig ljudskim knjižnicam v Sentjernej, Dolenjske Toplice, Mirno peč, Stražo, Smarjeto in Smihel pri Novem mestu. Knjižnica na Prevolah pa je že lani dobila 924 knjig. Občinska Zveza kulturno-prosvetnih organizacij ima pripravljenih 302 knjig, ki jih bo dala ljudskim knjižnicam v Bircni vasi, Skočjanu, Stopičah in Zuzemberku. Študijska knjižnica pripravlja tudi potujočo knjižnico za odrasle, za kraje s podružničnimi šolami pa potujočo pionirsko knjižnico.

Glasilo tudi na gostinski šoli

Na gostinski šoli v Novem mestu pripravljajo šolsko glasilo, ki bo poleg dijaškega dela vsebovalo še strokovni del, prispevek predavateljev te novomeške šole. Glasilo bo namenjeno dijakom, ki obiskujejo to šolo, ter gostinskim in turističnim organizacijam.

Galerije na šolskih hodnikih

Obiskovalcem prireditve v Dolenjski galeriji je gotovo še v spominu lanska razstava likovnih izdelkov, ki so jih ustvarili učenci osnovnih šol. Poznavačci te dejavnosti so tedaj poudarjali zlasti neposrednost in preprostost razstavljenih likovnih izdelkov.

Odveč bi bilo poudarjati, da je vsebovala ta razstava le najboljše prispevke v množici poslanih in predlaganih. Iz teh in drugih, ki sploh niso prišli v roke strokovni komisiji, so nastale stalne razstave na šolskih hodnikih. Tako so se marsikje pusti hodniki spremenili v prijetne galerije, kjer razstavljena dela učencev izpovedujejo dostopnejši svet in večjo domačnost, kot če bi namesto teh visela dela sodobnih likovnih umetnikov.

I. Z.

DR. BRATKO KREFT:

Cankar in socializem

(2. nadaljevanje)

Kako globoka in trdna je bila Cankarjeva končna odločitev, pričča še naslednji odstavek iz pisma, ki ga je pisal takratnemu uredniku ljubljanskega zvoča dr. Franu Zbašniku:

»Kaj ste pač rekli, ko ste brali o moji kandidaturi v zagorskem okraju? Nisem je takoj in tudi ne prerad sprejel, nazadnje pa sem si tole mislil: tisto klaverno in pusto cinceanje »mladih«, je tako smešno, da bo na posled spravilo vse naše svobodomišelske elemente v slab kredit. Naj vendar jasno povedo, kaj so in kam jih srce vleče; v zatišju jamrati je otročje; v resnični narod je treba stopiti, ne bati se boja; zato sem sklenil, da jim dam zgled in nauk. Na zmago sveda ni misliti, pač pa je delati treba. Sedanost ni nič, bodočnost vse.«

Zadnji stavki pričajo, da je bil ob svoji odločitvi kar v ognju.

Cankarjeva končna odločitev je bila načelna; ne naključna, marveč politično zavestno in premišljena je hotel s svojo kandidaturo manifestirati zoper vladajoče razmere in za socializem. Ko bi ne bilo tako, ne bi zgornjega tako jasno zapisal. Ni hotel »ostati za pečjo«, spoznal je, da je treba stopiti v politično arena. Morda je na tistem leupal, da bo izvoljen in da mu bo to tudi gromotno pomagalo, morda — toda zakaj ne bi? Tudi za to je imel vso moralno pravico. Videti pa je iz gornje pripombe o desetih glasovih, da je hkrati dvomil. Prav to pa tembolj pričča, da se je odločil za svoj javni politični nastop na socialnodemokratski listi iz globljega osebnega prepričanja. O tem niti najmanj ne moremo dvomiti, saj je bil korak dovolj resen in tvegan tudi za njegov položaj profesionalnega književnika, ki je bil odvisen od različnih založnikov in urednikov. Čeprav je imel v založniku L. Schwentnerju močno oporo, tudi temu ni bilo lahko biti založnik največjemu pisatelju svojega časa, ki ni prizanašal nikomur. Knjige se tudi takrat niso lahko spravile v promet, čeprav je res, da je imel Cankar 1. 1907 že svoj krog bralcev in odjemalcev svojih knjig.

Da je imel Cankar že leta 1899 dobro voljo sodelovati pri »Rdečem praporu«, pričča njegovo drugo sporočilo Kristanu, ki ga je napisal še isti dan kakor prej navedeni prvi dopis:

»Otpostal sem Vam bil ravno kar dopisnico, v kateri sem obžaloval, da Vam za Vaš list ne morem poslati ničesar. A domislil sem se v kavarni, da imam v svoji miznici pesem, ki bi jo morda porabili. Pošiljam Vam jo takoje.«

18. aprila 1899 leta mu je poslal pesem »Svečanost v Varšavi«. V spremnem pismu pravi:

»Imel sem pesem pripravljeno, — toda v svoji čudni raztresenosti je nisem oddal. Sploh ne vem, če jo boste mogli porabili. Mickiewicz, veste, da je bil z vse dušo demokrat; o božicu so mu napravili poljski soc. demokrati tudi na Dunaju slavnosten večer; govoriča sta Daszynski in Pernerstorfer. — Meni se je zdelo, da je bilo ob znani svečanosti v Varšavi več revolucionarnega duha v tistem nevarnem molčanju, ki pomeni več kot vsaka glasna demonstracija. Car naj bi bil prepovedal — misliti.«

Tudi to pismo je značilno za mladega Cankarja, ki je pozorno sledil raznim političnim manifestacijam in demonstracijam. »Svečanost v Varšavi« je politična pesem, edina, ki je izšla v drugi izdaji »Erotikes«, v prvi pa je sploh ni bilo. S tem, da jo je nameril Cankar vprav za prvomajsko številko »Rdečega prapora«, je gotovo hotel njeno političnost še bolj poudariti, sicer je ne bi ponudil v objavo socialnodemokratskemu listu. Pesem je res izšla 1. maja (NS 1949, str. 1187-88).

V objavljeni korespondenci med Cankarjem in Kristanom je od tega pisma dalje velika vrzel, ki traja tja do 9. februarja 1907. leta, ko piše Cankar Kristanu o svoji prenenagljeni brzjavki, v kateri je sprva sprejeto kandidatura preklical. Kakšni so bili vzroki, ne vemo, ni pa izključeno, da se bo kdaj o tem še kaj odkrilo, čeprav je Etbin Kristan tudi že mrtev. Cankar ga v ohranjenih pismih do pisma 13. marca 1907 leta nagovarja »Veleccenjeni gospod!«, s tem pismom dalje pa z »Dragi Kristan!«. Politično sodelovanje v predvolilnem boju ju je zblizalo tako, da sta se začela tikati. Iz Cankarjevega pisma Franu Levou vemo, da je Kristan menoval v njem svojega prijatelja, kateremu je zupal tako odgovorno stvar, kakor je bila oznaka in ocena njegovega literarnega dela. Prijateljstvo med njima je trajalo do Cankarjeve smrti.

»Rdeči prapore« je objavil 22. marca 1907, da je bila v vodstvu stranke »kandidatura sodruga Ivana Cankarja... z navdušenjem sprejeta«, kar je povsem razumljivo, saj je bil Cankar najkvalitetnejši in najboljevejši naš pisatelj tistega časa. Zdnj je stopil iz literarne arene še v politično, in to na strani delavstva in socialističnega gibanja. V januarja — dobra dva meseca pred tem — je izšel njegov »Martin Kačur«, Junak te povesti imenuje samega sebe razmeram nakjub, kakor že vemo, za socialista. Prezreti pa ne smemo še nečesa; na sestanku v krčmi, ko Kačur v svojem govoru ne prizanaša s kritiko razmer in ljudi, so na njegovi strani brez pridržka le delavci, ki so pripravljani tudi braniti, če bi ga nasprotniki napadli s silo, kakor se to zgodi nekaj let kasneje Kačurjevemu nasledniku in dvojniku Jermanu v »Hlapca«. V poglavju, kjer opisuje Cankar Kačurjev sestanek v krčmi, pravi med drugim:

Osnova je telovadnica!

Franc Pričko, znani telesno-vzgojni delavec iz Novega mesta, je našemu sodelavcu povedal nekatere svoje poglede na nadaljnji razvoj telesne vzgoje v dolenjski metropoli. Dodal je tudi nekaj besed o odbojki!

— Kako ocenjujete telesno vzgojo v Novem mestu?

»Sporitna dejavnost v Novem mestu ne zavzema takšne širine, kot bi jo morala, gledano s stališča predvojne športne tradicije. Seveda so za takšno stanje določeni vzroki: omejeni prostori za delo, pomanjkanje strokovnjakov in koledno še demar. Športna dejavnost je zadnji dve leti sicer nekoliko zaživela, vendar še ni takšna, kot bi morala biti.«

— Kaj bi vi storili, da bi bila dejavnost večja?

»Osnovno je, da zgradimo športno dvorano in ostale prostore, kjer bi se zbirala mladina. Tako bi ponovno pritegnili k delu tiste ljudi, ki so dali roke stran od vsega. Končno bi bilo treba najti tudi nekaj sredstev za financiranje dejavnosti, in vaditeljskega kadra. Osnova vsa je v tem, da zaživi delo Partizana, ki lahko nudi mladini osnovno telesnovzgojno izobrazbo!«

— Kako kot odbojarski strokovnjak ocenjujete odbojarsko dejavnost na Dolenjskem?

»Razveseljivo je, da so pričeli odbojko razen v Novem mestu gojiti tudi v Kočevju, Brestanici, Trebnjem, Črnomlju itd. V Novem mestu je zaradi pomanjkanja mladih kadrov prišlo pred letom do kritičnega stanja. Zadnje čase u sponzo odstranjujemo sponzore, ker se prihaja nova generacija mladih odbojkarjev. Kvaliteta

se bo izboljšala, če bodo starejši, izkušeni odbojkarji vsaj še nekaj časa igrali v republiški ligi in tako pripravili mesto mladim.«

— Kakšne so nadaljnje možnosti za razvoj?

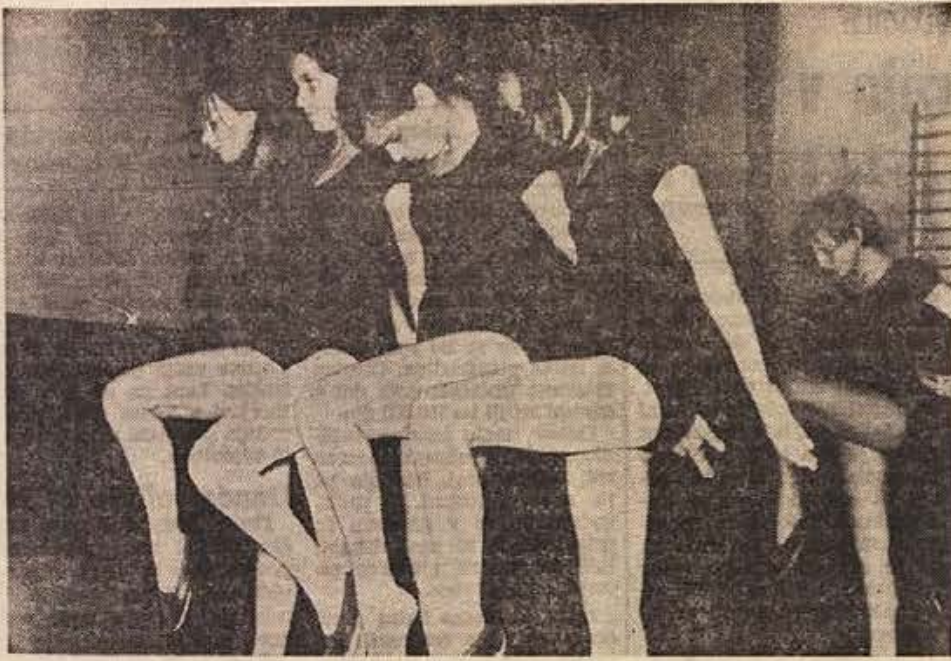
»Če bomo redno vadili s najmlajšimi, pričakujem drug odbojke na raven pred leti.«

Pomoč potrebujemo zlasti od starejših, prekaljenih odbojkarjev.

— Kakšne so možnosti novomeških odbojkarjev v republiški ligi?

»Če so bodo fantje resno zavzeli, za igro, so lahko med štirimi najboljšimi ekipami v ligi.«

V novomeski telovadnici so že pričeli s predelavo zletnih vaj. Do glavnih zletnih dni v Bihaču je še precej časa, vendar razgibane in privlačne vaje zahtevajo precej truda. (Foto: S. Dokl)

USPEŠNO LETO KRŠKIH PIVALCEV

Plavalci na pragu nove sezone

Celulozarjevi plavalci dosegli odlične uspehe — Brez zimskega bazena ne bo več šlo — Bomo pustili na cedilu vrsto nadarjenih plavalcev?

Sezona 1968 je bila med najuspešnejšimi odkar obstaja plavalni klub Celulozar, tako v moštveni razvrstitvi, kot po uspehu posameznikov. Se v nobenem letu niso plavalci in pivalke tega športnega kolektiva postavili toliko republiških in državnih rekordov kot lani, v olimpijskem letu.

Največji uspeh je 8. mesto na ekipnem državnem prvenstvu v Dubrovniku, na katerem je nastopil kar 26 najboljših moštev iz vse države. Če ne bi plavalci Celulozarja imeli ravno tedaj v ekipi boleznih, bi njihova uvrstitve bila še boljša. Sicer pa je osmo mesto dosegel, vreden pozornosti! Prav tako je vreden omeniti, da je Celulozar na ekipnem mladinskem prvenstvu SFRJ osvojil peto mesto, kar je ponoven dokaz, da je v Krakem odlično plavalno središče. Celulozar je nastopil tudi na ekipnem in posamičnem pionirskem prvenstvu SFRJ, toda samo z enim plavalcem — Igorjem Turkom, ki pa je sam zasedel v ekipni konkurenci šesto mesto in pustil za seboj številna druga moštva, ki so imela močnejšo zasedbo, na primer: POSK (Split), Velež (Mostar), Crvena zvezda (Beograd) itd.

Med posamezniki je bil najboljši mladinec Franc Cergo, ki je lani izboljšal mladinske republiške in državne rekorde na 100, 200, 400, 800 in 1500 m prosto, od tega pa sta dosežka na 400 in 800

metrov tudi republiška članska rekorda. Ta plavalec je uspešno nastopil v mladinski članski reprezentanci SFRJ, seveda pa je največji uspeh dosegel na pred-

Potočnik je lani nastopal v mladinski reprezentanci SFRJ.

olimpijskem delu tekmovalja v Rostovu, kjer je zasedel med najboljšimi mladinci Evrope v disciplini 200 m prosto odlično sedmo mesto. Zaradi vseh letošnjih uspehov je bil uvršten med kandidate za olimpijske igre, ki bodo leta 1972 v Münchnu. Priznanje je toliko večje, ker je Cergo edini olimpijski kandidat, ki nima do-

ma zimskega bazena. Morda pa bodo kmalu pokrili bazen v Krakem ter tako omogočili vadbo nadarjenim plavalcem!

Igor Turk ima od 12 republiških rekordov za mlajše pionirje sasu kar 8 rekordov! Od teh je na 100 metrov delfin tudi rekord SFRJ s časom 1:10,7.

Dušan Zlatič je lanskoletni republiški svrak na 100 in 200 m rano, na 100 m prosto pa je bil tretji v Jugoslaviji s časom 1:14,3, kar je ov republiški rekord.

Nevenka Jenko je pionirka, mladinska in članska rekorderka SRS na 100 in 200 m delfin. Njen rezultat na 200 m delfin v času 1:19,5 je tudi pionirski rekord Jugoslavije.

Jub: Potočnik je bil lani naš najboljši mladinski član mladinske reprezentance SFRJ ter član reprezentacije štafete Jugoslavije, ki je ostavila nov rekord v štafeti 4 x 100 m prosto.

Mir o Zlora je lani mladinski prvak Slovenije na 100 in 200 m prosto.

Mladinska štafeta Celulozarja na štafeti 4 x 100 m prosto, 4 x 100 m mešanico in 4 x 200 m prosto ima tudi republiške rekorde. To štafeto so v glavnem sestavljali plavalci Cergo, Potočnik, Ziberna, Gerb in Prosenik.

Prav tako je postavila nov rekord Slovenije za mlajše pionirje štafeta Celulozarja v sestavi: Grajš, Pečnik, Turk in Škafar.

Ne smemo pa pozabiti na Celulozarjevega plavalca Tonea Rija, ki je bil finalist na državnih prvenstvih in se je uvrstil na sedmo mesto na 200 in 400 m prosto.

O moštvu Celulozarja bi ob vstopu v novo sezono lahko dejali, da je to verjetno zadnja generacija, ki je še uspela držati korak s kvantitativno jugoslovanskimi plavalci. Vsi ostali imajo odlične pogoje za delo. Če bi v Krakem uspelo pokriti bazen, bi bil vzpon krških plavalcev še večji. Plavalci so imeli lepo začrtan program za delo čez zimo, šel pa jim je šel po vodi, ker niso našli finančnih sredstev za ispaljavo bazena. Še je čas, da rešimo mnogo obetajode plavalcev! Omogočimo jim vsaj osnovne pogoje za delo!

L. HARTMAN

S SEJE OBČINSKE ZVEZE V RIBNICI

Pogoji za kegljanje so

Strelci naj tesneje sodelujejo z lovci in ZROP — Organizirali bodo več smučarskih tečajev

Na nedavni seji občinske zveze za telesno kulturo v Ribnici so najprej razpravljali o občnih zborih osnovnih telesnokulturnih organizacij. Med te organizacije sodijo kot najpomembnejša društva Partizan. V Sodražici so zbor že imeli, prav tako tudi v Grčaricah. V Ribnici in Loškem potoku pa so se dogovorili, da ga bodo imeli februarja.

V razpravi so se pogovorili tudi o kegljaškem društvu, ki obstaja samo še na papirju. Drustvo je imelo pred leti lepe načrte. Začeli so graditi kegljišče, ga v surovem stanju dogravili, po tem pa omagali. Znanjako je denarja in tudi volje. Kegljšče so prodali, da so plačali dolgove. Tudi brez kegljišča bi lahko društvo živelo. Kočevje ima namreč lepo kegljišče, pa tudi v okolici Ribnice (v Dolenjih Lazih in Gorici vasi) je dvojno kegljišče, kjer bi lahko vadili. V Prigoricah pa bo zasebnik zgradil sodobno kegljišče. Toraj: kegljaši imajo pogoje za uspešno delo.

Tedaj se tudi s strelsko organizacijo. Zato so sklenili, da bodo strelske družine reorganizirali. Cimprej bodo sklicali tudi občni zbor občinske strelske zveze, izvolili bodo novo vodstvo občne.

ške zveze in nova vodstva strelskih druščin. Opozorili so, da bi bilo zelo koristno, če bi strelske družine tesneje sodelovale z organizacijami ZROP in lovci.

Na seji so imenovali predsednika in vodje komisij ter odborov in sklenili, da se komisije cimprej sestanejo ter pogovore o bodočem delu.

Razpravljali so še o izdajanju informativnega biltena, ki bi prinašal vesti o delu posameznih telesnovzgojnih društev in odbora občinske zveze za telesno kulturo. Izvajal bi enkrat mesečno. Bil bi sočasno, da bi bil tak bilten za vsa društva v občini zelo koristen. Dokončen sklep o izdajanju biltena bodo sprejeli na prihodnji seji.

Sprejeli so sklep o organizaciji smučarskih tečajev v Loškem potoku, Sodražici in Ribnici.

Črmošnjice 1969 vabijo!

Zadnja magla otoplitev je smučarskim delavcem, ki so pripravili X. jubilejno republiško smučarsko tekmovalje gozdarjev, lesarjev in lovcev v Črmošnjicah povzročila precej težav. Tekmovalje so morali zadnji trenutek odpovedati in preložiti za en teden.

Ker so zdaj snežne razmere v Črmošnjicah ugodne, bo tekmovalje v petek in soboto, 24. in 25. januarja.

- Sporod tekmovalje:
- Petek, 24. januarja
 - ob 10. ur start članic v teku na 5 km
 - ob 11. ur start članov v teku na 10 km
 - Sobota, 25. januarja
 - ob 9.30 start članic v veleslalomu
 - ob 10. uri start članov v veleslalomu
 - ob 19. uri razglasitev rezultatov tekmovalja v Dolenjskih Toplicah.

Smučarski tečaji

Na osnovnih šolah v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku so pripravili smučarske tečaje. Začeli so se 20. januarja pa se bodo 27. januarja. V Ribnici se je za tečaj prijavilo 70, v Sodražici in Loškem potoku pa po 40 šolarjev. Tečaje organizirajo in financirajo društva Partizan. V ribniški občini je veliko lepih terenov za smuko. Razumno, da bodo smeine razmere ugodne in da bodo imeli mladi tečajniki in njihovi vaditelji veliko uspehov in veselja pri smuku.

Frutella

■ VAVTA VAS — SSD Srobotnik bo v prvih dneh zimskih poletnih ozoniziral tečaj alpskega smučanja. Naj se je društvo pripravilo še nekaj mesecev. Društvo je hotelo za svoje člane nabaviti članove smuči s 30-odstotnim popustom, vendar jim ni uspelo, za tečajnike so dobili samo 13 parov smuči. Za tečaj se je prijavilo 72 učencev; razdeljeni so v tri kvalitativne razrede. Največ jih je v osnovnih razredih, v razredu, kjer so najzahtevnejši pogoji, pa jih je samo 15. Med tečajniki je tudi 13 deklet. Vaditelji smučarskega tečaja so Janez Novinec, Kostja Virant in Jože Pečnik.

■ KRŠKO — Nogometni klub Celulozar, član zahodne slovenske nogometne zveze, bo imel letno konferenco 4. februarja v študentski dvorani tovarne. Dogovorili se bodo o nadaljnjem delu, financiranju kluba, sibiranju podporinih članov itd. Ob tej priložnosti bodo analizirali uspešno lansko nogometno sezono. Upravni odbor pričakuje, da bo udeležba na konferenci precejšnja.

■ LJUBLJANA — V nedeljo se je v dvorani v Trivolju začelo sileško republiško rokometno prvenstvo za članice. Prijavilo so se tudi Brežičanke, vendar je del ekipe pri Krakovskem gozdu dočel prometno nesrečo, zato so se igralke vrnile domov. Tako so ekipo v Ljubljani sestavili le še igralci, ki tam šudirajo, pa še to so bile nepopolne. Klub vsemu so v I. kolu Brežičanke presenetljivo remizirale s favorizirano ekipo iz Sela. Rezultati: Brežice — Sela 5:6, Brežice — Slovan 8:12, Brežice — Zamet (Reka) 5:13.

■ KRŠKO — Zaradi pomanjkanja snega in zaradi odjuge so odpadle v Krakem smučarske prireditve: prvenstvo TVD Partizan v smučarskih skokih na 15-metroki skakalnici v Zvlki, šolsko prvenstvo osemletna šola Krško ter prvenstvo SSD Jastrež v veleslalomu. Nekateri se bodo verjetno znašli in bodo tekmovalje izvedli v Kranjski gori. Učenci iz osemletke ter Partizan bodo verjetno počakali na nov sneg in tedaj izvedli tekmovalje.

■ NOVO MESTO — Tekmovalje v kegljaških dvojicah prihaja v zaključno fazo. V četrtfinalu so se uvrstili naslednji pari: Milinarič — Stalcer (Zelencičar) : Bratož I — Bratož III (Zelencičar) : Meszovec — Štor (Dolenjski gozdar) : Romih — Turk (Pionir) : Vencelj — Mrazlak (Luknja) : Petje — Rožič (Krka), in par Mesarič — Barbčič (Luknja). Tekmovalje bo verjetno končano še ta toden.

■ ZUZEMBERK — V tem letu bodo dokončno uredili šolsko športno igrišče in opravili začetna dela na stavbi Partizana. Kot kaže, bo prispevanje za ureditev lepega športnega objekta podprla tudi krajevna skupnost.

■ STRAZA — Letošnji program krajovne skupnosti zajema gradnjo športnega igrišča TVD Partizan. S tem bo mladina, ki se vedno bolj zanima za telesno vzgojo, dobila prepotrebne pogoje za delo na prostem.

■ KRŠKO — Nogometni klub Celulozarja bodo še nekaj časa imeli vadbo v telovadnici. Pred samim začetkom tekmovalne sezone pa bodo vadbo nekoliko pospešili. Zvedel smo, da so dobili nekaj novih igralcev, ki bodo okrepili sedanjo ekipo.

Nekdanji brežiški hokejisti so spet pridrsali na ledeno ploščo. Morda bo ta privlačna in razgibana igra spet dobila svoje privrženca med brežiško mladino? (Foto: M. Jaranovič)

1. 2. ? 3.!

Res, 1. februarja — 3. DNP!

Za 47 odstotkov večji izvoz

Industrijska podjetja v novomeški občini so lani izvozila za 8 545 747 dolarjev izdelkov. Izvoz se je povečal za 47 odstotkov, za toliko pa se je povečal tudi izvoz na konvertibilno področje, kjer je industrija iztržila lani 5 162 694 dolarjev. Največji izvozniki so bili: KRKA, IMV, in NOVOLES. Vrednost industrijske proizvodnje se je lani povečala za 52,8 odstotkov, znašala pa je 458 836 300 din. Število zaposlenih v industriji se je lani povečalo za 7 odstotkov.

Predvajanje filmov o športu

Ob zaključku šolskega leta so si učenci novomeške goslinjske šole ogledali vrsto filmov o športu. V domu JLA so se spoznali s pregledom uspehov na športnem področju v preteklem letu. Z zanimanjem so dijaki sprejeli zlasti film »Sola smučanja«.

Nova oprema za gasilce

Gasilci v Novoteksu so dobili novo gasilsko opremo in uniforme. Sodobna gasilska oprema jim bo pomagala pri nadaljnjem vežbanju.

Novoteksovi gasilci se veslu pripravljajo na praznovanje 100-letnice gasilske organizacije, ki bo letos v Metliki. Odločili so se, da prevzamejo in organizirajo gasilsko tekmovanje ekip iz slovenskih tekstilnih tovarn.

ČLANI SVETA SO ENOGLASNO ODLOČILI:

Vsi prizadeti otroci morajo v šolo

Premajhne učilnice in pretesne delavnice na Posebni šoli v Šmihelu so osnovni vzrok za vse druge težave – Število kategoriziranih otrok je mnogo večje od števila učencev, ki redno obiskujejo Posebno šolo

Pred dnevi je bila v Novem mestu seja sveta za zdravstvo, socialno varstvo in in delo. Seje so se udeležili tudi predstavniki Posebne šole v Šmihelu in Zdravstvenega doma v Novem mestu. Pokazalo se je, da je treba prav tu iskati vzroke, in zakaj so odbili kar 40 prosenj za vpis v šolo.

Posebno šolo v Šmihelu obiskuje 120 otrok, 110 učencev je iz novomeške občine, nekaj pa jih je prišlo iz Bele krajine in trebanjske občine. Na Centru za socialno

delo je bilo v začetku lanskega leta kategoriziranih kar 310 otrok, vendar jih na Posebni šoli niso mogli vključiti v šolo, saj so prostori odločno premajhni, v domu, kjer živijo otroci, pa oddaljenih krajev, pa prav tako primanjkuje prostora. Nekaj kategoriziranih otrok obiskuje posebno šolo v drugih občinah, nekateri, zlasti podeželski otroci, pa ostajajo doma in zaključijo šolanje že v nižjih razredih, saj le težko napredujejo. Posebno pereče je vprašanje tesnih in neopremljenih delavnic, kjer bi se mogli učenci usposabljeti za fizične poklice. Na Poseb-

ni šoli bi moral stalno delati tudi socialni delavec, ki bi posvečal posebno skrb prizadetim otrokom, pomoč pa bi jim moral nuditi tudi takrat, ko zapuščajo šolo in si sami zelo težko najdejo zaposlitev. Doslej je šola tesno sodelovala s socialnimi delavci na Centru za socialno delo in Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje, pokazalo pa se je, da je duševno manj razvitim otrokom nuditi zelo malo pomoči Zavod za zaposlovanje.

M. P.

Hočejo več kandidatov!

Na četrtkovem sestanku grmških komunistov je o VI. kongresu SKS govorila delegatka Dragica Rome. Razen tega so komunisti dobili informacijo o delu družbenopolitičnih organizacij v Novem mestu.

Razprava je tekla o kandidatih za republiške in zvezne poslance. Komunisti so se v glavnem strinjali s predlogi za republiške in zvezne poslance. Pri predlogih za zvezne poslance pa so odločno zahtevali, da mora kandidirati v vsakem zboru po več kandidatov.

■ **NOVO MESTO** — Občinski sindikalni svet je razpisal III. zimsko delavske športne igre, ki bodo v nedeljo, 9. februarja, v Črmošnjah. Sindikalne ekipe bodo tekmovala v veselesalomu. Istočasno bodo sporsumno z nekaterimi dolenjskimi občinskimi sindikalnimi sveti organiziral tudi smučarsko tekmovanje porazemnikov in ekip na medobčinskem prvaka. Zmagovite ekipe bodo dobile pokale, posamesniki pa plakete.

N. N.

■ **NOVO MESTO** — V prvem kolu zimske keglske lige so bili dooceni naslednji timi: Zelesničar — Vseh devet 461:384, Krka — Pionir 453:436, Partizan — Iskra 436:460, Starih devet — Dolenjski gozdar 383:368, Iskra — Starih devet 360:373, Iskra — Dolenjski gozdar 491:390.

(J. M.)

Kmalu spet v glinokope

V opekarni Zalog nameščajo te dni nove stroje. Letos prvič brez sezonskih delavcev — težakov

V strojnici, predelovalnici in zoričnici glin zaloške opekarnice že več tednov nameščajo nove stroje. Prenovitevna dela so pričeli lanske jeseni, končali pa jih bodo do 20. februarja, ko se bo spet pričela redna proizvodnja. Celotna vrednost prenovitvenih del s novimi stroji bo 700.000 din.

Odkar imajo umetno sušilnico, začne opekarsko sezono več tednov prej, končajo pa jo domaš pozimi. Za proizvodnjo so se v glavnem že pripravili in so med drugim tudi že razširili glinokop severno od opekarnice.

Letos opekarna Zalog prvič ne bo sprejela sezonskih delavcev. Ker je dela v glinoko-

pih mehanizirala, ne potrebuje več težakov, prav tako je ukinila težka delovna mesta v drugih oddelkih. Kljub manjšemu številu zaposlenih (za 8 odst.) opekarna računa, da bo letos ustvarila za 10 odstotkov večjo proizvodnjo od lanske. Lani pa se je v primerjavi s letom 1967 proizvodnja povečala prav tako za 10 odstotkov.

Danes volitve v ZPM

Danes bodo v Novem mestu izvolili novo skupščino, predsedstvo in druge organe občinske Zveze prijateljev mladine. Sprejeti bodo tudi nova pravila organizacije ter delovni načrt za leto 1969.

VSELJUDSKA OBRAMBA V NOVOMEŠKI OBČINI

Tisoči občanov na predavanjih

Do zdaj so bila številna predavanja za člane ZROP in člane sindikalnih organizacij v podjetjih — Poseben program za mladino

Doktrine vseljudske obrambne vojne v preteklosti nismo obravnavali popolno, zato je tudi novomeški občini nismo izvajali podrobno. Ob okupaciji Čehoslovaške in nekaterih drugih mednarodnih odnosih, zlasti še ob nakazanih možnostih za nove agresivne razmere v Evropi, pa smo se zavzeli za izboljšanje, vendar do zdaj neizrabljenih možnosti prebivalstva na področju narodne obrambe.

Tisoči ljudi, ki prej niso razmišljali o vseljudski ob-

šolah pa v mladinskih centrih pri krajevnih skupnostih. Tako bodo s programom seznanili okoli 2500 mladincev in mladink oziroma 30 odstotkov vsega prebivalstva.

V novomeški občini smo tudi že sredi ustanavljanja enot in ekip v mestu in vaseh. To dokazuje pripravljenost odgovornih organov in prebival-

rambi, postajajo zdaj pobudniki za teritorialno obrambo. To je povsem naravna reakcija ljudi na grožnje njihovi svobodi, ekonomskemu in političnemu položaju, njihovi sedanjosti in srečnejši prihodnosti.

V novomeški občini uveljavljajo načrt, po katerem bo kmalu vsak občan seznanjen s konceptom vsesplošne ljudske obrambe. Decembra lani so pričeli v organizacijah ZROP razlagati prvo temo iz izobraževalnega načrta. Na predavanja so vabili mladino, člane Socialistične zveze, člane ZK in druge občane. Predavanja se je udeležilo okoli 2.000 ljudi.

V Novem mestu so bila predavanja posebej za člane ZROP in posebej za članstvo sindikalnih organizacij. V decembru je ta predavanja obiskalo 1600 ljudi. Predavanja bodo še januarja in februarja in računajo, da se jih bo udeležilo 3000 ljudi.

Na predavanjih so ljudje pokazali veliko zanimanje za obrambni koncept. Posebna predavanja o tem so predvidena za šolsko in izvenšolsko mladino v mestu in na podeželju: v šolah druge stopnje s učnim načrtom, za mladino na podeželju in v poklicnih

Željko Gerbec — do zdaj več kot 30 predavanj o narodni obrambi.

stava za uresničevanje obrambnih nalog. Pridobili smo tudi sodelovanje upravnih organov v delovnih organizacijah.

ŽELJKO GERBEC

NOVO MESTO V PODOBI

Friderik Rechbach: NOVO MESTO 1836

Obe sliki, ki sta nastali ob istem času kot še objavljeni akvarel Otona Škole, sta izdelani v olju in na platnu ter sta po formatu dokaj manjši od Školove. Prikazujeta nam dva najbolj značilna pogleda na Novo mesto: s vzhodne in zahodne strani. Če je Školova slika pomembna za zgodovinsko topografijo mesta predvsem zaradi naravnost drobnjarske natančnosti upodabljanja celo takih predelov mesta, ki jih s položaja, odkoder je risal, niti videti ni mogel, sta Rechbachovi sliki umetniško ambicioznejši in lahko rečemo, da sta za I. Kochom prva upodobitev mesta, ki jo je izdelal umetnik.

Sliki je pred vojno v ljubljanski starinarni odkril in kupil Božidar Jakac in sta njegova last. Razstavljeni pa sta skupaj s Školovo v Dolenjskem muzeju. Gornja in spodnja reprodukcija predstavljata izrez iz obeh Rechbachovih oljnatih podob.

POPRAVEK: V prejšnjem sestavku v našem listu s dne 16. januarja 1969, stran 14, Novo mesto v podobi, drugi stolpec, konec prvega odstavka, beri pravilno: »... dalj časa živel v Pieterjah, kjer je bila takrat uprava gozdov (in ne v Kostanjevici na Dolenjskem).«

Nič novega za verifikacijo

Svet za prosveto in kulturo v Novem mestu razpravljal o vprašanih srednjih šol

Republiška komisija bo letos spet ugotavljala pogoje za verifikacijo novomeških srednjih in strokovnih šol. Vodstva teh šol pa se obiska niti malo ne veselijo. Že vnaprej vedo, da komisija tudi tokrat ne bo mogla predlagati nobene šole za verifikacijo.

Kot so ugotavljali člani sveta za prosveto in kulturo na zadnji seji, manjka enim šolam več, drugim manj, da bi izpolnile pogoje za verifikacijo. Do zdaj je verifikirana samo gimnazija in kaže, da bo letos pri tem tudi ostalo.

Največ možnosti in najboljše pogoje za verifikacijo ima ekonomska srednja šola in šola za zdravstvene delavce, vendar pa so možnosti ta-

ko majhne, da se skoraj ne izplača o tem govoriti. Šolama namreč manjka še precej tistega, kar zahtevajo verifikatorji.

Razen vprašanja učnega osebja morata ekonomska srednja šola in šola za zdravstvene delavce rešiti tudi vprašanje kabinetnega pouka oziroma specialnih učilnic. Poudarjajo pa, da najbrž še ne bo tako kmalu na voljo denar, ki ga šoli za to potrebujejo.

Svet za prosveto in kulturo je menil, da je treba najprej popraviti gimnazijsko stavbo, ki je začela kazati nevarne razpoke in druge napake, šele nato pa preskrbeti sredstva za druge srednje oziroma strokovne šole.

Tudi v Szentjerneju radi jedo ribe. Kupujejo jih po zmernih cenah od prodajalcev novomeške ribiške zadruge. (Foto: Polde Miklič)

PRIPRAVE NA SKUPŠČINSKE VOLITVE

Prvi kandidati za poslance

Politična vodstva so že razpravljala o možnih kandidatih za poslance - S pripravami za volitve bo treba nekoliko pohiteti - Volilni program je treba temeljito pripraviti

Prejšnji teden so se v Novem mestu sestala politična vodstva treh občinskih organizacij (SZDL, ZK, sindikatov). Govorili so o pripravah in organizaciji spomladanskih skupščinskih volitev.

V razpravi je bilo poudarjeno, da naj bo volilni program osnova pri izbiri kandidatov za odbornike in poslance in da ga je treba čimprej pripraviti tako, da bo z njim seznanjena širša javnost.

Na seji so sklenili: konference SZDL in sindikalne or-

ganizacije naj v teh dneh sklicujejo sestanke, na katerih bodo obravnavali vsebinska vprašanja razvoja krajevnih skupnosti oziroma delovnih organizacij, razen tega še dejavnost odbornikov in poslancev, volilni sistem ter ostala aktualna vprašanja.

Vodstva političnih organizacij so tudi že evidentirala nekatere kandidate za zveze in republiške poslance.

Zvezna skupščina: zbor narodov - inž. Marko Bufo, gospodarski zbor - Jurij Lovičnik, socialno zdravstveni zbor - Vinko Kastelic, dr. Albin Pečaver, kulturno-prosvetni zbor - Ludvik Zajc in družbeno-politični zbor Bogdan Osolnik.

Republiška skupščina: republiški zbor - dr. Franc Hočvar, Franc Kuhar, inž. Niko Elhar, kulturno-prosvetni zbor - Slavko Vute, Boris Gabrič, Marija Avsec, inž. Peter Ivanetič, prof. Jože Glonar, gospodarski zbor

- Ivan Kočvar, Jože Knez, socialno zdravstveni zbor Jože Padovan, Milica Šali, Rudi Hrvatini, Franc Gričar.

Na konferenci so predlagali tudi kandidate za vodstvo občinske skupščine v Novem mestu: za predsednika Franca Kuharja, za podpredsednika pa Avgusta Avbarja.

Vsi člani kolektiva na tečaju požarne varnosti

Vsi člani delovnega kolektiva Novoteks v Novem mestu bodo opravili tečaj iz požarne varnosti. V ta namen so pripravili vzorno urejeno brošuro »Kako gasimo?« Delavci na odgovornih delovnih mestih bodo imeli daljše tečaje, drugi pa v glavnem samo informativne.

V NOVOTEKSU študira 100 proizvajalcev

Lani je Novoteks iz Novega mesta odprl poseben oddelek Srednje tehnične teistične šole iz Kranja. Za štiri letno šolanje se je odločilo 21 kandidatov, ki so že opravili vsak po dva izpita. Predavanja imajo ob sobotah in nedeljah v Zavodu za izobraževanje in produktivnost dela v Novem mestu. Tekstilna tovarna je kandidatom omogočila brezplačno šolanje. Iz Novoteksa se na srednjih, višjih in visokih šolah izobražuje 100 proizvajalcev.

Tečaj za poklicne voznike

Novomeška podružnica ZSA je nedavno organizirala še drugi tečaj za poklicne voznike. Obiskuje ga 20 voznikov. Tečaj vodi Darko Prijatelj. Na prvem tečaju pozimi leta 1967 je bilo okoli 50 poklicnih voznikov.

Dopolnitvena dela v Domu kulture

Letos naj bi zgradili zaodrski prostor z novo garderobo, v sedanji garderobi pa bo depo in shramba za kulise in druge gledališke rekvizite

Novomeški Zavod za kulturno dejavnost ima v načrtu dopolnitvena dela v Domu kulture. Novomeški Dom kulture služi svojemu namenu že desetletja. Čeprav so pred časom obnovili dvorano, pa so nujno potrebna dela na odru. Ker ni za odrom nikakršnega zaodrškega prostora, so večkrat onemogočena gostovanja večjih gledaliških ansamblov. Tudi garderoba v spodnjih prostorih doma je neprimerna. Zavod za kulturno dejavnost se je odločil, da zgradi za sedanjim odrom večji prostor, kjer bo sodobno urejena garderoba, služil pa bo lahko tudi intimnejšim kulturnim prireditvam, kot so literarni in recitacijski večeri. V prostorih sedanje garderobe bo depo, kjer bodo shranjeni gledališki rekviziti.

Zamujena priložnost iz let po vojni, da bi zgradili oziroma razširili sedanje poslopje doma v smeri proti Glavnemu trgu (na področje sedanje Kozinove hiše), je v preteklosti onemogočila mestu, da bi prišlo do osrednje stavbe, namenjene kulturno-prosvetnemu življenju v Novem mestu. Zavod za kulturno dejavnost ima še nekaj časa izdelan idejni osnutek za poslopje, v katerem bi bila sodobna gledališka in kinodvorana, vendar je vprašanje, kdaj bo prišlo do uresničitve. Z dopolnitvenimi deli se stara stavba sicer lahko izboljša, vendar pa bi bila to le začasna rešitev. V času, ko

slovenska mesta na ta ali oni način zgradila lepe domove kulture, pa so druga, ki so bila še pred drugo svetovno vojno industrijsko nerazvita, ostala na suhem. Eden izmed izrazitih primerov te vrste je Novo mesto.

Prostor okoli Doma kulture in Dolenjskega muzeja ter Galerije je najbolj primeren za kulturni center Novega mesta. Kakršnokoli drugačne gradnje na tem področju bi pomenile korak nazaj. Zavod za kulturno dejavnost, ki vraga v svoj dom veliko denarnih sredstev, upa, da sedanja dopolnitvena dela še ne bodo pomenila dokončne rešitve tega perečega vprašanja dolenjske metropole.

P. BREŠČAK

NAŠ OBISK

Koga bi obtoževala mala Jožica...

Lep in zahteven je poklic patronažne sestre - Zdravstvena prosveta med ljudmi raste - Ljudje sprejemajo patronažne sestre z odprtimi rokami - Boj proti vraževernosti - Vedno manj porodov doma, če pa so, se prav tu kaj rado zgodi kaj nepričakovanega: Jožica se je rodila z izpahnjeno kolki in le slučajno je za okvaro zvedela čez pol leta patronažna sestra

Punčka Jožica je bila stara že šest mesecev. Slučajno je za to Jožičino rojstvo, sicer nekoliko kasno, zvedela patronažna sestra Erika Hostnik. Obisk je bil že več kot potreben, celo nujen. Punčka je potrebovala zdravstveno pomoč. Kot vrsta drugih mladih otrok je imela izpahnjene kolke.

Če ne bi bilo tega Erikinoga slučajnostnega obiska, bi imela mala Jožica v življenju težave. Postala bi lahko celo invalid. Zivljenje bi ji zagrenilil Reimino, da bi se zgodilo najhujše, koga bi obtoževala?... Verjetno so še

Erika Hostnik, patronažna sestra v novomeškem zdravstvenem domu, mi je povedala veliko o svojem življenjskem poklicu, ki ga je voljubila in v njem našla prav vse!

- Kaj sodi v vašo službo in kakšen obseg zajema?

»Naša patronažna služba skrbi za matere-nosečnice, otroke, starčke, alkoholike, socialne podpirance, rejencičke, tuberkulozne bolnike, šolske otroke itd. Za precej obširno območje sva s sestro Milinkovičovo, morala pa bi nas biti najmanj nsem. Zaradi tega se večkrat znajdeva v nepremostljivih težavah.«

- Kakšna mora biti patronažna sestra?

»Imeti mora precejšnjo strokovno znanje, poleg tega mora biti dober socialni delavec in psiholog. Mora znati navezati tesne stike s sorodnimi ustanovami (Center za socialno delo, Rdeč križ itd.)«

- Kakšna je raven zdravstvene prosvete pri nas?

»Mlajši ljudje imajo precej smisla in razumevanja pri sprejemanju dosežkov znanosti in medicine. Težje pa je s starejšimi, ki so včasih še precej vraževerni. Na splošno vzeto se je zdravstvena raven med ljudmi precej dvignila.«

- Kako vas ljudje sprejemajo?

»Vedno smo dobrodošle, ljudje nas sprejemajo z odprtimi rokami.«

Je taksne deklice, fantki, ki zaradi ne vem česa ne pridejo v skrbne roke zdravstvenih delavcev. Potreben bi bil le majhen poseg in vse tegobe bi bile odstranjene.

Šoferji čakajo zakon

Novomeška podružnica ZSA za zgled drugim - 39 članov odlikovanih - Predsednik Jože Rotar

Na sobotnem občnem zboru novomeške podružnice združenja šoferjev in avtomobilstov so razpravljali o perečih vprašanih poklicnih voznikov, odlikovali 39 članov in podelili nove članske knjižice. Za novega predsednika je podružnica izvolila Jožeta Rotarja.

Člane podružnice so zanimala predvsem nekatere stanovska vprašanja. Med drugim so hoteli vedeti kakšne so možnosti, da bi poklicnim šoferjem priznali beneficiran delovni staž. Predstavniki republiškega združenja je odvrnil, da je zakon o tem že v osnutku. Nadalje jih je zanimalo, ali bodo v prihodnje še lahko zaposleni tisti poklicni vozniki, ki nimajo predpisane izobrazbe. Republiški predstavnik je odvrnil, da bodo zahtevali izobrazbo predvsem od mlajših voznikov.

V razpravi so se zavzemale tudi za tesnejše sodelovanje z drugimi organizacijami in organi, ki skrbijo za vzgojo in varnost v prometu.

Predstavniki republiškega združenja je podelil delo novomeške podružnice in po-

udaril, da je lahko za zgled drugim v Sloveniji.

Novomeška kronika

■ NA NOVO ZAPADLEMU snegu komunala služba tudi tokrat ni bila kos in je bilo še v soboto težko parkirati avtomobile na Glavnem trgu ter na drugih parkirnih mestih.

■ DO SREDINE POPOLDNEVA so gorile v petek luči javna razsvetljava na Prešernovem trgu in drugod po mestu, domni breg Krka pa je bil zvečer v temi. Kaže, da so pristojni zamenjali dan s nočjo!

■ 68 LJUDI JE DALO KRI 14. januarja na novomeški tranzitjski postaji. Tokrat je bilo več krvojavcev iz DOLENJSKE in drugih delovnih organizacij.

■ TEČAJI RDEČEGA KRIZA so se pred kratkim začeli na mestnem območju. V Ločni obkazuje tečaj 27 ljudi, v Smihelu 25, v kandidjski vrtoc, kjer se je tečaj začel v ponedeljek, pa so porabili 50 ljudi. Predavajo dr. Grošelj, dr. Morela in dr. Ostojčič. Razen teh bosta v mestu še dva tečaja, eden pa bo v Bralinu.

■ NEKDANJO AVSČEVO HISO, na kraju katere bo hotel METRO.

Danes predavanje o cvetju

Danes ob 17. uri bo v novomeškem sindikalnem domu znani vrtnarški strokovnjak inž. Miha Ogorevc predaval o cvetju. Predavanje bo spremljano s barvnimi diapozitivi, namenjeno pa bo tistim, ki nimajo vrtov. Hortikulturno društvo Novo mesto bo imelo po predavanju občni zbor, na katerem bodo med drugim izbrali nagrade meščanom, ki najbolj skrbijo za vrtove.

Drevje obrezujejo

Te dni so pričeli v Šmarju pri Szentjerneju obrezovati drevje v zadružnem sadovnjaku, ki šteje več kot 7.000 dreves. Obrezovanje so se lotili pozimi, da bi tako čimprej pripravili sadno drevje za pomlad.

Dr. Krečič predaval učencem gostinske šole

V soboto, 18. januarja, ter v ponedeljek je dr. Ljubo Krečič predaval učencem in učenkam gostinske šole o spolni vzgoji. Predavanje so se udeležili vsi učenci šole. Predavatelju so učenci postavili po predavanju vrsto vprašanj. Predavanja o spolni vzgoji so sestavni del vzgojnega četa v tej šoli.

Vodnjak, nalit do roba

OSKOVNA ŠOLA Ivana Kovačiča - Etenice v Mirni peči je zdaj prvič brez strahu za pitno vodo. Tovarnjaka novomeškega komunalnega podjetja in novomeških gasilcev sta 15. januarja prvič napolnila vodnjak, ki so ga nedavno izkopali za potrebe šole.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Milena Subara iz Ormožja - Sandija, Angela Novak iz Velike Bučine vasi - Brigita, Mhaela Strojina iz Spodnjih Mladetič - Jožeta, Olga Vehovec iz Zuzemberka - Boruta, Ivanka Zagar iz Vrha pri Pihni - Zdenko, Silva Rapovž iz Zgornjih Mladetič - Viktorijo, Marija Rodič iz Sela - Marinko, Barica Tršinar iz Zajbe vasi - Zlato, Drega Curk iz Ormožja - Andrejo, Stofka Luzar iz Velike Loke - Tomasa, Marija Mavcar iz Trške gore - Tanjo, Marijeta Turk iz Podgrada - Aleksa, Božena Šobar iz Ormožja - Antona, Martina Srnali iz Bircine vasi - Darjo, Marija Sladič iz Sejanca - Dejana, Marija Jereb iz Vel. Bučine vasi - Leona, Marcedo Matjaž iz Bica - Matejko, Marija Novak iz Ormožja - Alenka, Antonija Sever iz Brezove rebrni - Mirka, Fani Gavzda iz Smolnje vasi - deklico, Ana Kastelic iz Gornjega Polja - dečka, Albin Papež iz Malkovca - deklico, Antonija Hočvar iz Stare vasi - dečka, Marijina Bus iz Bokrada - dečka, Ljuba Bukovc iz Buhinjarcev - dečka, Mhaela Strma iz Potovrha - dečka, Ivanka Kovšič iz Občin - deklico in Ana Vodopivec iz Drnovega - deklico.

PRED III. DOLENJSKIM NOVINARSKIM PLESOM

Irenin največji uspeh: Španski harlem in moda

Zametni glas Irene Kobont si je tudi med našim občinstvom pridobil dokaj obdobjevalec, zato smo prijubljeno povabili na naš letošnji novinarski ples.

Planirano smo jo prosili za intervju, a nam je odgovorila v 13 sklopih vrsticah:

— Rojena v Mariboru, že 7 let živim v Ljubljani. Za radio sem posnela 60 pevk. Točnega števila TV nastopov se ne spominjam, verjetno jih je bilo okrog 80. Gostovala sem po vsej Jugoslaviji, Rusiji in v Italiji. Posnela sem tri samostojne plošče in nekaj skupnih. Največji uspeh sem dosegla s pevko španskega harlema in leta 1964. s prvonagajano skladbo na Slovenski popevki »Šel si mimo«. Dodala bi še to, da je moj konflikt moda in dešpoticita bralcom Dolenjskega lista moje najlepše pozdrave!

Kratko in jedrnat! Kar pa zadeva Ireninega konfliktka: prepričani smo, da bo z njeno udeležbo na novinarskem plesu visoka moda nedvomno zastopana.

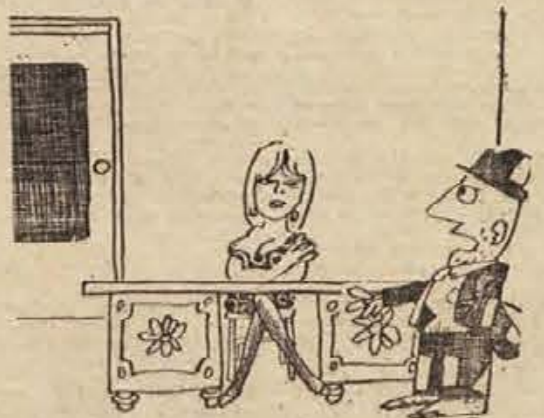
VODKA
KRAVOTOZLSKA

Tudi letos modna revija

Udeležencem novinarskega plesa bomo v organizaciji Centra za sodobno oblačenje v Ljubljani tudi letos prikazali najboljše modele s ljubljanske modne revije. Prikazali bomo izdelke naših domačih uglednih tovarn, kot so LISCA in JUTRANJKA v Sevnici, NOVOTERKI in LABOD v Novem mestu, BETI v Metliki, TRIKON v Kočevju, razen tega pa še najboljše od drugih.

Program modne revije domačih proizvajalcev bodo dopolnili izredno lepi športni, dnevni in večerni modeli znanih tovarn RAČICA-Gamelnje, ALMIRA-Badovljica, PIETENINA-Ljubljana, VEZENINA-Maribor itd. Manekenke bodo nosile oblačila, kakršna si zahtevnejši potrošniki želimo, čeprav so malce nenavadna. Vse, kar bomo videli morda ne bo našim razmeram primerno, a nič zato. Vsaj pokušali bomo v svet domače mode, ki nisi ni več v tolikšnem zasedanju za zahtevnejši znanih potrošnikov modnih hiš. Modna revija bo za vsakogar prijetno doživetje.

RIA BACER

— Da, s direktorjem sva šolska tovariša, samo da sem jaz diplotiral, njega pa so nagnali in drugega zapredli...

Sklepní prizor iz III. dejanja Finžgarjeve igre »DIVJI LOVEC«. V ospredju Stane Arnsčak, Vera Svabova in Ladko Kukec. (Foto: Dolenjski list)

SE ENO USPELO GOSTOVANJE KOSTANJEVIŠKIH AMATERJEV
„Divji lovec“ je šel tudi v Zagreb

Jubilej Slovenskega doma v Zagrebu — Izreden uspeh Staneta Arnsčaka — Pozornost hrvaškega časopisja in televizije — Prvi moč slovenske narodne pesmi Tone Kozlevčar je gostoval z njimi

Slednjič so Kostanjevičani, potem ko so obiskali Slovence v Karlovcu in se predstavili v tamkajšnjem gledališču, nastopili pred kratkim s svojo postavitevjo Finžgarjeve ljudske igre »Divji lovec« še v osrednjem hrvaškem dramskem gledališču v Zagrebu. Te predstave so se vsi do zadnjega sodelavca bali, saj je nastopiti v tako ugledni gledališki hiši, kot je zagrebška Drama, v resnici velika odgovornost. Zato pa so se Kostanjevičani na predstavo še posebej pripravili in jo dva dni pred nastopom v Zagrebu preizkusili v Artičah, kjer je bila pri nabito polni artiški dvorani hvaležno sprejeta.

V Zagrebu so bili Kostanjevičani gostje najkrajnjega Slovenskega doma, ki ima več tisoč članov. Društvo, ki deluje med zagrebškimi Slovenci z veliko vnemo, si je predstavo »Divji lovec« pripravilo za 40-letno družbeno delovanje. Zato je bilo gostovanje vsestransko in praznično vzdušja, ki se je začelo s strogostjo in govorom predsednika Ruzice Lucije Petelinove. Leta je pred pričetkom predstave opisala v svojem govoru slovenskega gledališča in njegovega kulturno-prosvetnega društva Slovenski dom, sedanji položaj društva in slednjič še dejavnost Dolenjskega kulturnega festivala s katerim gojijo zagrebški Slovenci že toliko let nadvse prisrčne stike. Govorica je v svojem govoru poudarila:

»Štrideset let delovanja našega kulturno-prosvetnega društva v tako močni kulturni sredini, kot je bratski hrvaški Zagreb, ni majhna stvar. Ne samo zato, ker živi v Zagrebu mnogo Slovencev, ampak predvsem zato, da ne bi ti zagrebški Slovenci bili samo mrtva številka priseljenec iz ožje domovine Slovenije, ampak njen živi utrip. Šele leten odlija in čustvo listega sroca.»

Društvo se zlasti zadnja leta bori s tehničnimi finančnimi problemi, toda vtraja. Knjižnica s štalinco rodno deluje pevski zbor pod vodstvom pevovodje Katerja nastopa doma in gostuje tu di v Sloveniji. Gledališka družina je zamrla, ker je nestor slovenskih gledaliških

umetnikov Hinko Nučič opasal, kar je govornico posebej poudarila z besedami: »Prišla je k nam domá in preko mej ožje domovine proslavljena igralna družina prosvetnega društva »Luce-Luce« iz Kostanjevic, ki jo od uspeha do uspeha, iz leta v leto, od festivala do festivala vodi postrvovalni umetniški vodja Lado Smrekar. Krog njega je zbrana marljiva in sveeta dramska družina, kot so pred leti v Zagrebu bili slovenski dramski amaterji zbrani okrog svojega učitelja in vodnika, gledališkega umetnika Hinka Nučiča. Zaradi bolehnosti ga danes ni med nami, vendar rečem: med nami je Outimo ga, njegovi učenci smo in njegovi dozniki. Kje so še taki Nučiči? Kje je več takih Smrekarjev!«

Po vsem tem je bilo vsakemu od nastopajočih jasno, da mora dati vse od sebe. Že na vaji so nekateri zagrebški gledališči postali pozorni ob Gasparjevih kulturnih in ob Zlatini avstrijsko-avstrijski igri, ki so ji bili priča ob snemanju za televizijo, na predstavi pa je to pot prekoslil samega sebe zaslužni igralec Stane Arnsčak, ki nastopa v vlogi Eupana, za vrtnika. Njegov lik je bil do kraja izdelan in kot običajno oplemeniten s izrednim glasom, polnim svežine in lepota, tako da je nalezl na splošno pozornost. Sledili so mu karvratni Franci Zahranstik (Gašper) in seveda Vera Svabova (Majda), ki od predstave do predstave raste, ter Ladko Kukec (Janez) in Ivan Mlakar (Toneček). Tom ustvarjalci se je pridružil še naš prvi narodni pevec Tone Kozlevčar, ki je že drugič gostoval v kostanjeviški uprizoritvi »Divjega loveca«. Poslušalci so ga kakopak navdušeno sprejeli, pa tudi igralci so bili pooblašeni s njegovim gostovanjem, čeprav imajo v svojih vrstah odličnega pevca in

skrega doma. Leta je na harketu zelo ubrano zapel nekaj pesmi, nahnaj pa jih je dodal tudi Tone Kozlevčar.

Predsednik dr. Niko Sever je v svoji zdravici poudaril, da je sodelovanje med republičnimi zelo pomembno in da ga tudi obiski samo poglavlja in bogatijo.

PRIPIS:
To poročilo ni bilo zelo pomenljivo, če ne bi bilo v njem zahvale tisti materi, ki je v gledališče pripeljala svojo desetletno hčerko in jo med predstavo naučila pozdrav za igralce ter ji dala lep sopek nageljnove. Dejala jih je izročila Majdi, pa jo je ganjena poljubila. Med številnim občutjem je bila prav tega najbolj vesela. Pravijo, da je mali otroku med predstavo večkrat rekla: »Vidiš, to so pa našle, čeprav ni imela nobenega sorodnika v ansamblu. Bila je Matjaževa z Dob, žena, doma in preproste slovenske vasi, ki ji kultura ni prazna beseda.»

Predstave se je udeležilo več milih osebnosti; med njimi smo opazili tudi znamenito primadono Zlato Gjurgjenac — Gavella, književnika Tonača Potokarja, konzula ČSSR Ch. Pačeka in številne druge. Kot gostje Slovenskega doma so bili na predstavi tudi predsednik občine Krško Stane Nučič, tajnik Osveto Bevk, sekretar SZDL Peter Marković, poslanec Edo Komarčar, kipar Vlado Stoviček ter književnik Jaro Stoviček.

Po predstavi je predsednik Slovenskega doma v Zagrebu dr. Niko Sever priridel slovesen sprejem v najlepšem zagrebškem gostinskem lokalu, prenovljenem »Gradskem podrumu«. Povabljenih je bilo nad sto gostov, med njimi tudi pevski zbor Sloven-

Sopotnik je umrl takoj, voznica pa v bolnišnici

v padli prometni nesreči, ki se je pripetila 16. januarja pri Kolenitku na magistrali Ljubljana-Zagreb, je izgubil življenje dr. Djuro Kerster, voznica osebne avtomobila BMW dr. Almase Šahinović iz Bilhača pa je za hudimi poškodbami umrla v novomeški bolnišnici. Na njen je bil tudi Tomaž Zupančič iz Krškega, potnik v avtobusu podjetja GORJANCI.

Srečko Smolič iz Brestanice, voznik avtobusa podjetja GORJANCI, je na nasprotnem delu ceste med vožnjo po klancu navzgor pri Medvedjeku prehitaval tovornjak s prikolico, ko je nasprotni letel osebni avtomobil BMW, v katerem sta se pečevala voznica dr. Almase Šahinović in sopotnik dr. Djuro Kerster. Smolič je zavil na desno pred tovornjak, dr. Šahinović pa na levo in treščila v sprednji del avtobusa. Gornjo škodo so ocenili na 4000 din.

Ob česti na pobočju nad Kolenitko je ostal samo kup srebrnosive pločevine — turoben spomin na hiter in eleganten avto, v katerem sta se pred nekaj minuti sedela štiridesetletni zdravnik in njegova kolegica, oboje iz Bilhača. Kilkol metrov sta morala prevoziti skozi sivi zimski dan, da sta naša smrt tako daleč od doma...? (Foto: M. Moškon)

Smrtna nesreča pri Črnomlju — V hudi megli sta se 13. januarja ponoči približno 1 km od Črnomlja proti Metliki zletela z osebama avtomobila Jože Plut, delavec iz BELTA, in Jože Zagar, natak v gostinskem podjetju. Ker je bila megla, oboje pa sta vozila po sredi ceste, je prišlo do hudega trčenja. Jože Plut je med prevozem v bolnišnico podlegel poškodbam, Zagar pa je le lažje poškodovan. Na sliki: Plutov AMI, nekaj ur po nesreči. (Foto: Ria Bačer)

Ujeli vlomilca v samopostrežbi

Ludvik Soš je v kratkem sedemkrat kradel

16. januarja ob 22.45 sta opazila čuvaja Leban in Križ pri novem bloku v Kidričevih ulici v Kočevju, da nekdo leze skozi okno v bližnjo samopostrežno trgovino, in sta takoj obvestila postajo milice.

Milicienik, ki je prišel, je imel pravega, da mu vlomilac je bil ušes, akos kakšno drugo okno, v trgovino namred ni mogel, ker ni imel ključa.

Na pomoč mu je prišlo več obojnov iz bližnjih stolpnice. Ko je vlomilac videl, da ne bo mogel uiti, je prilotel skozi okno. Bil je Ludvik Soš iz Kočevja, ki je zagrešil v zadnjem obdobju več viromov in tatvín.

Smrtna nesreča z amijem

15. januarja so se na cesti med Črnomljem in Vranovici smrtino ponesrečil 37-letni Jože Plut iz Gradca. Plut se je zvečer peljal z osebnim avtomobilom AMI 6 iz Črnomlja v Gradec. Naproti se je z osebnim avtomobilom pripeljal Črnomljan Jože Zagar. V megli sta voznika vozila po sredini ceste. Ker pa sta se prepozno opazila, sta se zletela. Plut je bil tako hudo ranjen, da je med prevozom v bolnišnico umrl. Gimotno škodo je bilo za okoli 15.000 din.

PREDEN PLAČUJETE, PREMISLITE!

Davek za lahkovernost

Kako lahko človek pride ob denar

»kontrola, kontrola električne je vplil neznan motor na čepici, ko je stopil v hišo, last S. M., v Starem trgu pri Trebnjem. Pokazal sem mu števec, nam je kasneje pripovedoval ogoljujani lastnik hiše, sprti sebi je imel nekakšno majhno piščolico in je z njo škrtal, kot da na novo plombira števec.»

»No, to je v redu, prvi prenehan. Sjutri bom prišel še z dvema fantoma, da bomo montirali avtomat, ki izklaplja elektrini tok ob nevihtah (ZS stikalo). Plačati morate naprej 18.000 starih dinarjev, tako, kot so naredili tudi vaši sosedi.»

»Bi spoznali neznanega goljuja, ki se je na vaško potrdilo podpisoval drugače?«

»Če bi ga videl, bi ga prepoznal. Rad bi, da vsaj drugi ne bi nasledili če sem moral še jaz razmeroma drago plačati svojo zaupljivost.«

»Kaj sem hotel? Plačal sem.«

»Tega še ne potrebujem, sem ugovarjal.«

»Vam bomo pa odklopili tok,« je odvrnil neznanec.

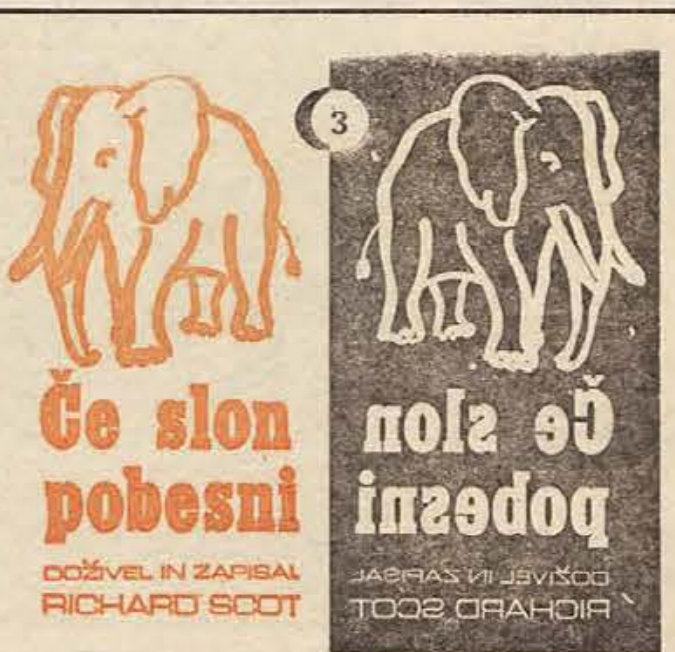
»Kaj sem hotel? Plačal sem.«

»Tega še ne potrebujem, sem ugovarjal.«

»V noči od 26. na 27. november lani je naprej vlomil v Pekarno in odnesel dve zapustni uri, usnjene moške rokavice vzgajnik in 6 din; nato je vlomil v bife GAJ in se nezaklenjenega predala odnesel za 30 din drobiža ter cigarete; nato je v Rožni ulici vsel še mopod Franca Čerčka, vendar ga ni mogel vzgati, zato ga je knalno odvrpil.«

29. decembra lani ob 23. uri je vlomil v samopostrežno trgovino in odnesel za okoli 290 din drobiža.

17. januarja popoldne sta se iz Trsta vrátila v Jugoslavijo z audijem Martin Udovčić, doma iz Beikine vasi pri Trebnjem, in Stanislav Plut, avtoprevoznik iz Ljubljane. Ko so hoteli cariniki v Ferntički njhova vorilo pregledati, sta je popihala proti Sežani. Že pred Sežano pa so ju ujeli. Plut je že pred skočil iz audija in jo z zavrtki uveril v dolino. Miličniki iz Sežane so s poljejski psom odkrili te zavrtke, v katerih je bilo 380.000 din. Udovčić in Plut sta očitno hotela denar izročiti nekemu posredniku v Trstu, ker pa ga ni bilo, sta se z denarjem vrnila v Jugoslavijo.

Če slon pobesni
DOŽVEL IN ZAPISAL RICHARD SCOT

Cickakasta sled po džungli
Moj Kulini je zlahka šel za sledjo. Tla v džungli so bila mehka in rasmočena. Slon je pušcal za seboj globoke sledi, jamice, ki jih je hitro napolnil dež. In prav po teh lužicah smo ga lahko zasledovali. Toda pot je bila huda. Spodrsavalo nam je na spolzkih tleh in včasih smo globoko zagazili v blato. Morali pa smo hoditi čim hitreje. Bil je to grozljiv lov, kajti stari »monarh« je divjal skozi džunglo kot vilhar.
Potem smo našli sledi na cickakasto sled in na dvojno vrsto »mlake, ki so ostale za njegovimi kopiti. Zdelo se je, kakor da je hotel zmešati sled Toda jaz sem se tega nadejal. Bivši »monarh« je bil zvit, veterani, ki so ga nič kolikorkrat podili skozi pragozd, in je poznal vse trlice, da uide zasledovalcem.
»Slon ve, da ga zasledujemo,« je rekeli Kulini in pokazal cickakasto sled. »Prebrisan je. Nemara nas bo nekje počakal.«

Zvijajca »starega gospoda«
Slon, ki ve, da ga preganjajo, si v strahu izmislil različne zvijače, od katerih je najpogostejša ta, da gre zdej naprej, zdaj nazaj po lastni sledi, potem pa na primer-nem kraju počaka zasledovalce. Če je lovec neizkušen ali če nima sreče, se mu bo slonov rillec oval okrog vratu. Še preden bo doumel, kaj se z njim dogaja.
Na naši poti je bilo čedalje manj visokih dreves, vse več pa grmovja in gošče. Ponekod smo morali lažiti po blatu, da smo prišli skozi najhujšo goščavo. Čeprav smo imeli dežne plašče in škornje, smo bili mokri do kože. Na začetku lova je bil slon pred nami uro hoda daleč, sedaj pa se je razdalja večala, kajti »monarh« se je lahko veliko hitreje pomikal skozi pragozd. Upali smo je, da se bo kje ustavil in se nahrani s sočnimi vejami mladih dreves.

Opustošena vas — starčevno maščevanje
Gredoč za slonom, smo prišli v vasico Vankamb, pravzaprav v bivšo vasico. Kjer je prstjalo nekaj bednih kolib, so bili sedaj samo kupi slame in bambusovih palic. Stari »monarh« je vasico razdeljal.
Domačini so mokri in zneuden stali ob porušenih kolibah. Sredi noči so ostali brez strehe nad glavo in niso vedeli, kam bi šli. Bil je rez žalosten prizor.
»Moji ljudje so slišali, kako slon podira kolibe, v katerih so spalji,« nam je povedal poglavar vasi. »Ko so ga poskušali spoditi proč s tem, da so tolkli po bobnih in prizigali bakle, ni sbezal, ampak je začel poditi ljudi in podirati kolibe. Nekdo otrok je mrtve, mati pa težko ranjena.«
Sel sem gledat, če bi materi lahko kaj pomagal. Na trebuhu je imela za pest globoko rano od okla. Umrla je med tem, ko smo ji skušali ustavi kravitve.
»Ubil bom tega slona in vi se boste gostili z njegovim mesom,« sem objubil zneudenemu poglavarju.
Z baterijami smo šli naprej v pragozd. Bilo je že ob treh zjutraj. Bil sem premrzan, mokež in izmučen ko pes, vendar odločen, da ubijem starega »monarha«, preden se odpotim.

»Pravila varnosti« v gošči trsa
Sled je bila sedaj volitko bolj svača. Pobesneli slon je izgubil na času, ko je podiral naselje. Dohajali smo ga. Kulini je našel sveže slonovo govno, ki se je še kadilo. Pregledal je sled in rekel:
»Buana (gospodar), slon je miljo ali dve pred nami. Kmalu ga bomo dohiteli.«

Malo dalje nas je sled pripeljala v morje valovevega bambusovega graja, ki se je kot širok zelen trak ovijala pobočju visokega zelenelega grca. Veliko je lovec, ki nikoli ne gredo za slonom v goščo bambusovega trsa. To je najnevarnejše področje za lov velike zverjadi. Gosta stebila so dovolj visoka, da skrijejo tudi najvišjega slona. Lovec pa vidi pred seboj le za dolžino puščine, lomni pred seboj treje in skusa z njim pokopati nasprotnika ali vsaj skriti sebe. In preden more lovec pomeriti, je slon že nad njim.

Toda jaz sem zasledoval ubijalca in ga skušal za vsako ceno uničiti. Žako se nisem oziral na znana spravila varnosti. Slepo sem šel za slonom v bambusov pragozd.

Pametna zverina nas sluti...
Na vzhodnem nebu se je že začela razsvetljava prvá sčkasta svethoba. Nekako zlovesče je obsevala listje zelenega bambusa in se svetlikala na kapljah dežja, ki je bil kot za stavo.

Vsi smo bili že do kraja premrzani, mokri in utrujeni od napornega potikanja skozi bofočo, mokro džunglo. V takih pogojih je lovčevje življenje najbolj v nevarnosti. Od utrujenosti in zraspanosti otopijo refleksi in popustijo prav tedaj, ko so najbolj potrebni. Le delček sekunde lovca že lahko volja življenje.

TRETI
DOLENJSKI NOVINARSKI
PLES
1. FEBRUARJA
OTOČEC

ZAGREBAČKO DRAMSKO KAZALIŠTE		REZERVACIJE ULAZNICA NA TEL. 419-482	
Sobota	14.	F. M. DOSTOJEVSKI — B. VIOLIC ZLOČIN I KAZNA Sčenska adaptacija RYANA 19.30 SATI VA MESTA PO NOVIN 6. (600.--)	GOSTOVI OD 8 Teatro C
Nejboljša	15.	29. PUT MO — FIONIKSI ČIRKUS 2 TWAIN — DEŽIČ PUSTOLOVINE TOMA SAWYERA izredni ZAGREBAČKO KAZALIŠTE MLADINI U. 10.30 SATI	
Ponedelj	16.	29. PUT 29. PUT XPR — KALIN ZIVJETI KAO SVINJE Drama U. 9.00 SATI VA MESTA PO NOVIN 6. (600.--)	
Utorak	17.	FRAN FINŽGAR IZREDNI KPO — LOJZE ROVČEK, KOSTANJEVICI MOLIERE POPULARNA SE KRAJAC U. 18.30 SATI VA MESTA PO NOVIN 2.50 (250.--)	
Četvrtak	19.	BORISLAV MIKULIČIĆ — MIKULIČIĆ KOMANDANT ŠAJLER Drama U. 18 SATI	NARODI TRESH

Faksimile zagrebškega gledališkega lista ob nastopu Kostanjevičanov v hrvaškem glavnem mestu

Prvi sestanek komisije

V ponedeljek, 20. januarja, je bil v Kočevju prvi sestanek komisije, ki jo je imenovala občinska skupščina za izdelavo programa družbeno-ekonomskega razvoja občine. Komisija je v načelu sprejela teze SZDL o razvoju občine, menila pa je, naj bi izdelali program za obdobje 10 let, in sklenila, da bo pri tem delu sodelovala z ustreznimi republiško ustanovo (zaradi metodologije zbiranja podatkov) in občinsko skupščino Ribnica (da bi nekatera skupna področja tudi skupno obdelali, na primer lesno industrijo).

Dokumentacija za Jasnico je

Pri splošnem gradbenem podjetju ZIDAR Kočevje smo zvedeli, da imajo pripravljeno vso potrebno dokumentacijo za gradnjo motela na Jasnici. ZIDAR bi zgradil motel v pol leta (po sistemu gradnje za trg), a zanj še nima dokončnega kupca. Razgovori o prodaji motela, ki še ni zgrajen, teko že skoraj leto dni.

Predavanje ZROP

Komisija za rezervne oficerje in podoficerje pri občinskem odboru ZRB Kočevje je izdelala program dela za spomladansko sezono. Med drugim so v programu tudi štiri predavanja (prvo bo že 28. januarja, zadnje pa v maju), taktično orientacijski pohod in taktično tehnični zbor. Predavanja bodo v vseh krajevnih organizacijah ZROP in bodo za rezervne oficerje in podoficerje obvezna.

Z ukradenimi markami kupil moped

Pred kratkim so kočevski miličniki odkrili, da je bil tisti, ki je 26. decembra lani ukradel iz stanovanja Božidarja Pečka v Klinji vasi 500 DM, Jože Nose iz Zeljn. Denar je vzel iz denarnice, ki je bila v suknjiču. Z njimi je kupil rabljen moped.

Vlom v restavracijo pojasnjen

V teh dneh so miličniki le pojasnili vlom v kočevsko Restavracijo, ki se je zgodil že začetka oktobra lani. Ugotovili so, da sta bila ZLATKO VARDJAN, fotograf, in ZLATKO MALNAR, delavec, oba iz Kočevja, tista, ki sta odnesla iz Restavracije za 1335,90 din jedil, pijač, cigaret, gotovine in gramofonskih plošč.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ SNEG JE POTRGAJL 17. januarja telefonske žice in je bilo Kočevje od 6.30 do 9.15 brez telefonske zveze z Ljubljano. Najprej so popravili eno linijo, z drugo pa so imeli precej več dela. Novi sneg, ki je povzročil tudi več drugih preglavic, je bil juzen.

■ ■ ■ NOVA TRGOVSKA HISA v središču mesta bo stala že letos. Licitacija za oddajo stavbenega zemljišča je bila 14. januarja, odkupilo pa ga je poslovno združenje gradbenih podjetij IMOS, ki bo zgradilo trgovsko hišo za ljubljansko podjetje NAMA. IMOS se je celo s čekom za 200.000 din (kavcija) zobligiral, da bo izpolnil vse pogoje, ki jih je s razpisom zahtevala občinska skupščina. Drugi zaintereseni za gradnjo trgovske hiše v Kočevju je bila ljubljanska PREHRANA, vendar je zamudila rok za prijavo, zato ni mogla sodelovati na licitaciji.

■ ■ ■ V NOVM KIOSKU »DELA« pri občinski skupščini so že začeli prodajati časopise, revije, tobakne izdelke, kolke, znamke in drugo. Novi kiosk bo zelo prav prišel strankam na občini in sode-

Letošnjo zimo kočevske ceste in ulice nadvse prizadevno čistijo. Na cestah in pločnikih ni snega, pa tudi luknje pri odtočnih kanalih redno čistijo, tako da ni luž. (Foto: Primc)

SZDL O IZHODIŠČIH ZA KANDIDIRANJE

Pred volivce z jasnim programom

Volivci bodo sprejeli program, za njegovo izpolnjevanje pa se bodo morali zavzemati odborniki in poslanci - Spet o slabih cestah

O programskih izhodiščih SZDL za kandidiranje odbornikov in poslancev so razpravljali v Kočevju 13. januarja. Razprave so se udeležili člani sekcije za gospodarstvo, delavci na ostalih pomembnejših negospodarskih področjih in poslanci.

Na sestanku so razpravljali o tezah za program, ki jih je pripravila SZDL, in zbirali predloge za izdelavo programa, o katerem bodo volivci razpravljali na kandidacijskih zborovanjih. Ko bo program sprejet, se bodo morali za njegovo uresničitev zavzemati vsi odborniki in poslanci.

Glavna značilnost tistega dela programa, ki govori o gospodarstvu, naj bi po dosedanjih tezah bila: petino narodnega dohodka naj bi vsako leto porabili za investicije, gospodarstvo naj bi letno napredovalo po stopnji 8-12 odstotkov, število zaposlenih pa naj bi letno naraščalo za 5 odstotkov.

V razpravi je bilo najbolj poudarjeno, naj bo program izdelan za krajše obdobje in naj bo čim bolj jasn. Program, ki niso stvarni in jih nihče ne izpolnjuje, je bilo izdelanih že precej. Vendar takih programov nihče ne potrebuje.

Pred volivce je treba priti z jasnimi programom, iz katerega bo razvidno, s koliko denarja bomo v prihodnjem obdobju (morda štirih letih) razpolagali in kaj bomo z njim naredili, se pravi, kako

ga bomo porabili. Program bo sprejet, ko bodo o njem razpravljali, ga dopolnili in potrdili volivci na bližnjih kandidacijskih zborih. Za njegovo uresničitev pa se bodo morali zavzemati bodoči odborniki in poslanci ter seveda

vsil občani.

Prisotni so razpravljali o različnih gospodarskih in negospodarskih področjih in drugem. Značilno pa je bilo, da so skoraj vsi, ki so sodelovali v razpravi, poudarjali tudi, da se je treba v bodoče odločneje zavzemati za boljše vzdrževanje in modernizacijo cest v občini. Kočevska občina, ki je druga največja v republiki, je namreč med tistimi, ki imajo najslabše ceste.

Lepo skrbijo za živali

Podmladek društva za varstvo živali uspešno dela že 4 leta - Hrano za ptice je dalo KGP

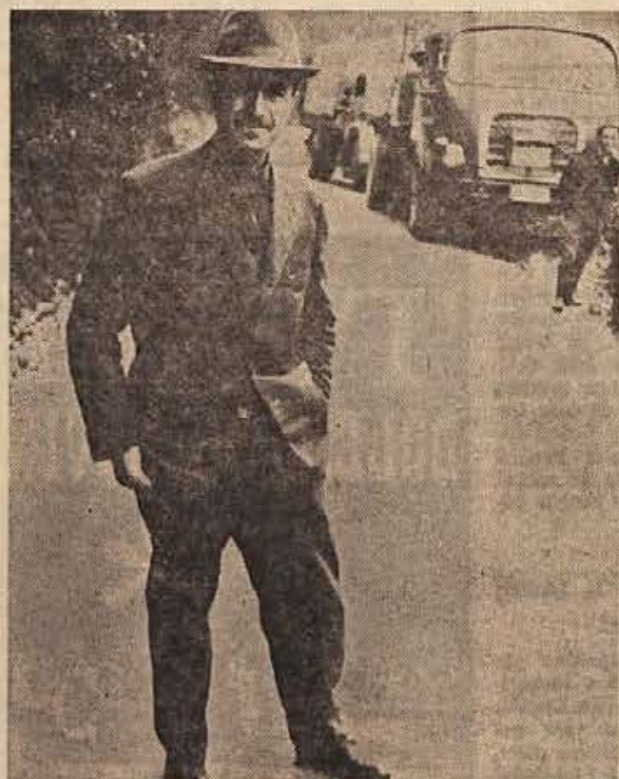
Pri Ivu Staniču, predsedniku podmladka Društva za varstvo živali na kočevski osemletki smo se pozanimali o delu članov tega društva. V zadnjem času je bilo slišati na njihov račun tudi kakšno pikro. Takole nam je odgovoril:

— Naš podmladek je bil ustanovljen hkrati z Društvom za varstvo živali leta 1964. Vendar je društvo kmalu zamrlo, podmladek pa ne. Celo napredovali smo in povečali število članstva od 50 na čez 200.

Člani podmladka imajo vsak mesec sestanek, na katerem poročajo o primerih mučenja živali in svojem delu. Negujemo ranjene živali, krmimo ptice, prebiramo literaturo o živalih, gledamo filme in diapozitive, se pogovarjamo o našem delu in doživljajih med počitnicami, izdajamo svoj list »Gnezdeček« (ki je edini te vrste v Jugoslaviji) in smo prav zanj prejeli že republiško nagrado, sodelujemo s sorodnimi organizacijami na drugih šolah, prirajamo izlete v naravo, opominjamo nečlane, ki hote ali nehote mučijo živali, in drugo. Vsak član mora imeti doma na oknu ali vrtu tudi krmilnico za ptice.

Pozimi oskrbijo podmladkarji vsako dopoldne in popoldne krmilnice za ptice, zato ne more držati, kakor nam nekateri očitajo, da so krmilnice prazne. To zimo smo porabili že okoli 200 kg krme. Preteklo zimo nam je dalo KGP 300 kg ptičje krme, to zimo pa celo 300 kg. Za razu-

mevanje in pomoč se mu ob tej priložnosti iskreno zahvaljujemo.

Miha Klarič, domačin iz Novih sel, je prepričan, da bi morali cesto Kočevje-Delnice zaradi vedno večjega prometa in pogostih nesreč modernizirati. S tem bi tudi odprli svetu zgornjo dolino Kolpe. Zdej se pogosto dogaja, da pozimi obtiče vozila kar za več dni pod hudim colnarskim klancem. Med temi vozili je tudi avtobus, ki vozi otroke v šolo in domov. Zaradi neprevoznega klanca morajo šolarji v hudi zimi ostati doma ali pa se mučijo do šole kljub snegu in mrazu kar peč.

(Foto: Primc)

Turisti hitro odidejo

V kočevski občini je treba urediti več objektov, ki bodo turiste privlačevali

Na nedavni seji upravnega odbora Turističnega društva Kočevje so razpravljali o turističnih uspehih v preteklem letu, o načrtih dela za letos, o programu razvoja turizma v naslednjih nekaj letih, izdaji prospekta in drugem.

Ko so razpravljali o turističnem prometu, so ocenili, da so lani (po nepopolnih podatkih) turisti prenočili v občini okoli 12.000-krat. Število nočnin v hotelu Pugled, za katerega so zanesljivi podatki, je lani občutno padlo, pri zasebnikih pa občutno porastlo. Deviz je bilo lani v obeh menjalnicah (hotel Pugled in Turistično društvo) zamenjanih za 106 odstotkov več kot leta 1967.

Ugotovili so tudi, da se inozemski in domači gostje zadržujejo v občini vedno manj dni. Zato je nujno potrebno urediti nekaj objektov in zanimivosti, ki bi turiste privlačevale in jih v občini zadrževale čimveč dni. Na seji so izvolili posebno komisijo, ki bo že v teh dneh sestavila program, katere turistične objekte bi bilo treba v naslednjih letih urediti. Ta program bo društvo nato dalo v pretek komisiji za gospodarski razvoj občine in občinski skupščini. Na eni zadnjih sej

občinske skupščine so namreč ugotovili, da ima občina najugodnejše pogoje za razvoj lesne industrije in turizma. Predlagano je tudi bilo, naj bi gospodarske organizacije za investicije v ti dve področji v naslednjih letih združevale določen odstotek skladov.

Pregled vozil

Konec preteklega leta je bilo v kočevski občini 833 osebnih avtomobilov (le 23 družbenih), 272 tovornih avtomobilov (35 zasebnih), 9 avtobusov, 143 prikolic (3 zasebne), 201 motor (le en družben) in 723 mopedov (21 družbenih). V primerjavi s letom prej je v občini več: 30 osebnih avtomobilov, 13 tovornih avtomobilov in prikolic ter 23 motorjev; manj pa en avtobus in 35 mopedov. En osebni avto pride na 20 prebivalcev, eno motorno vozilo pa že na 8 prebivalcev.

Manj ribolovnih dni na Kolpi

Pripravljajo pravilnik o lovu sulca - Ustanovljene leteče patrole

16. januarja je bil v Kočevju sestanek koordinacijskega odbora za gospodarjenje z zgornjim delom Kolpe. Razen predstavnikov ribiških druščin Kočevje, Brod na Kolpi in Čabar so se ga udeležili tudi predstavniki občinske skupščine Kočevje, Delnice in Čabar.

Na sestanku so med drugim razpravljali o gospodarjenju s tem delom Kolpe v preteklem letu in sprejeli plan za letos.

Sprejeli so tudi nov lovni režim za Kolpo. Število lovni dni za člane so znižali na 25 v letu (prej 30), za člane RD Kočevje pa tudi podražili letno ribolovno dovolilnico od 30 na 50 din. Ribiči, ki bodo vse lovne dni izkoristili in želeli še loviti, pa bodo za vsak nadaljnji dan odšteli za dovolilnico 5 din.

RD Kočevje bo sestavila tudi poseben pravilnik o lovu sulca, o njem pa bodo razpravljali in ga morda tudi že sprejeli na naslednjem sestanku.

Za čuvajsko službo so ugotovili, da je draga, kljub temu pa ne dovolj učinkovita. Zato so sklenili, da bodo dali štirim postajam Ljudske milice po eno brezplačno letno ribolovno dovolilnico in da bodo zato miličniki še bolj sodelovali pri odkrivanju krivolovcev in raznih prekrškov. Razen tega bodo ustanovili posebne sleteče patrole, ki bodo občansko kontrolirale ribiče. V teh patrolah bodo ribiči in miličniki.

Sklenili so tudi, da bodo predlagali pristojnim organom, naj bi RD Kočevje dobila v upravljanje sedanje vode Zavoda za ribištvo.

Seja financarjev

Za pretekli torek (21. januarja) je bila sklicana seja sveta za družbeni plan in finance pri občinski skupščini Kočevje, in sicer z naslednjim dnevni redom: obravnavanje predloga odloka o prispevkih in davkih občanov, prometni davek v trgovini na drobno in od plačil za storitve, premoženjsko-pravne zadeve in razno (informacije o oblikovanju letošnjega občinskega proračuna).

Marksistični krožek na gimnaziji

Na kočevski gimnaziji dijak delujejo v številnih izvenšolskih aktivnostih. Med najaktivnejšimi sta verjetno klub OZN in marksistični krožek, katerega glavni namen je seznanjati učence z idejami marksizma in leninizma. Letos se bodo dijaki višjih razredov seznanili v ciklusu predavanj predvsem s socializmom kot svetovnim pojavom in s problemi, ki izvirajo iz tega.

—vec

SNEZNA NADLOGA v Ribnici je precej huda. Še huje pa je, ko se začne sneg topiti. Velike luže so na cestah in celo na pločnikih. Ljudje se jih izogibljujejo, kakor vedo in znajo, saj hodijo nekateri kar po sredini ceste. Pri tako vzdrževanih cestah in ulicah ni nič posebnega če avtomobilist kljub vsej previdnosti oškropi pešce. (Foto: Prime)

Pomemben statut v razpravi

Statut Stanovanjsko komunalnega podjetja ni pomemben le za ta kolektiv, ampak tudi za širšo javnost - Urejati mora vrsto odnosov

Ribniško Stanovanjsko komunalno podjetje je le poslalo občinski skupščini v potrditev svoj statut, ki je pomemben tudi za širšo javnost.

Enota za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami v družbeni lastini in enota Komunala, ki sta del tega podjetja, opravljata namreč naloge splošnega pomena in ima zato do njiju občinska skupščina posebne pravice in dolžnosti. Prav zato je pomembno, katere pravice bo statut določil samoupravnim organom teh dveh enot, v katerih je od nad polovico do dveh tretjin zunanjih članov. Z osirom na sestavo podjetja je nujno, da imata samoupravna organa obeh enot vse bistvene pristojnosti: delitev dohodka, sklepanje o uporabi in razpolaganju s sredstvi, odločanje o organizaciji dela in odločanje o delovnih razmerjih, razen tega pa še tiste naloge, ki jih nalaga statut.

Centralnim samoupravnim organom podjetja je potrebno določiti le tiste naloge, ki so v zvezi s predstavljanjem podjetja navzven in so po-

trebne za usklajevanje dela med posameznimi enotami podjetja.

Na področju stanovanjskega gospodarstva je taka organizirana oblika samoupravljanja nujna, ker je občinska skupščina zagotovila s svojimi akti in v sporazumu z delovnimi organizacijami združevanje sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Pomembno je namreč, da bo tako zbrani denar najbolj gospodarno uporabljen. To pomeni, da je treba pri stanovanjski gradnji zagotoviti javnost dela (javni natečaj, zbiranje ponudb za gradnjo novih stanovanjsko-komunalnih objektov itd.). Le tako delo bo priložilo gradbeno enoto pri Stanovanjsko komunalnem podjetju, da bo sledila rasti produktivnosti v gradbeni stroki. Praksa je že pokazala, da ni na mestu pomoč domači gradbeni delovni organizaciji s strani občine, in to za vsako ceno (likvidacija GRADBENIKA).

Statut Stanovanjsko komunalnega podjetja, o katerem prav v teh dneh razpravlja posebna komisija, mora za daljše obdobje urejati te odnose in še vrsto drugih družbenih odnosov.

Restavracijo bodo prenovili

Ribniška Restavracija bo pridobila še mlečno restavracijo, bife, točilnico.

Ribniški trgovci imajo lepe načrte, ko bodo uredili gostišča v Ribnici. Pred kratkim so namreč prevzeli gostinske obrate, ki so bili doslej v sestavi ljubljanskega podjetja DAI-DAM.

Med Restavracijo in pošto nameravajo porušiti stavbe in drevje. Na tem prostoru bodo najprej uredili parkirišča, kasneje pa bodo zgradili daljši objekt, ki bo imel v spodnjih prostorih trgovino, v zgornjih pa tujske sobe, ki jih zdaj v Ribnici primanjkuje.

Ze spomladu nameravajo začeti s preurejanjem sedanje Restavracije, ker so nekateri prostori slabo izkoriščeni, nekateri pa tudi že zastareli.

Tako bodo pri sedanjem glavnem vходу uredili mlečno restavracijo, pri vrodu s parkirnih prostorov pa točilnico in bife. V zgornjih prostorih bodo uredili dve manjši gostilniški sobi za zaključene družbe, modernizirali pa bodo tudi sedanje tujske sobe in uredili kopalnice. Vse prostore nameravajo v bodoče ogrevati s centralno kurjavo.

Restavracija bo dobila predvidoma tudi dva neonska reklamna napisla, ki bosta pritegnila vanjo marsikaterega tujca. Sedanja firma Restavracije je namreč zastarela

in še tako majhna, da jo med drugimi firmami tuje zelo težko opazi ali pa sploh ne.

Načrte za modernizacijo Restavracije je trgovsko podjetje »JELKA« že dalo delati, da bodo spomladu lahko čim prej začeli s preurejanjem in drugimi deli.

S seje TD Ribnica

Na zadnji seji upravnega odbora Turističnega društva Ribnica pretekli petek so razpravljali o letnem obračunu, inventuri, pripravah za jutrišnji občni zbor in o osnutku delovnega programa za leto.

SZDL o kandidatih

Va včeraj popoldne je bilo v Ribnici sklicano področno posvetovanje predstavnikov občinskih konferenc SZDL občin Kočevje, Ribnica in Grosuplje. Na njem naj bi razpravljali o močnih kandidatih za poslance republiške skupščine.

Povsod o izobraževanju

Na občnih zborih osnovnih organizacij sindikata zelo živahno še o delitvi dohodka

V ribniški občini je večina sindikalnih podružnic že opravila letne občne zборе. Za večino lahko ugotovimo, da so bili uspešni in so dali mnogo koristnih pobud za bodoče delo, tako v sindikalni organizaciji kot organih upravljanja. Skoro povsod so

bili člani sindikata seznanjeni s poslovnimi uspehi svoje delovne organizacije. Ugotavljali so uspehe, analizirali pomanjkljivosti in govorili o proizvodnih nalogah v tem letu. Seveda je bila povsod na dnevnem redu delitev osebnega dohodka po najbolj pravičnih kriterijih.

Na občnih zborih smo s presenečenjem opazili, da so proizvajalci prizadeto razpravljali o izobraževanju. Ugotovitev, da skoraj polovica zaposlenih med nekvalificiranimi delavci nima dokončne osnovne šole, ni razveseljiva. Pa tudi med polkvalificiranimi in priučenimi je precej takih, ki nimajo vseh osmih razredov osnovne šole. Veliko besed je bilo izrečenih tudi o strokovnem izobraževanju delavcev, strokovnih kadrih itd.

Na zborih so sprejeli pravilnik o delu posamezne osnovne organizacije sindikata, ki jim bo služil za napotilo pri bodočem delu.

Dobra udeležba na sejah Obs

Občinska skupščina Ribnica je imela od zadnjih volitev (leta 1967) 16 skupnih sej obeh zborov, ukral pa se je zbor delovnih skupnosti sestavljal sam. Udeležba odbornikov na sejah je bila zadovoljiva in je znašala povprečno med 70 odstotkov. Vse seje so bile sklepne. Vseh sej so se po uradnih podatkih udeležili odborniki: inž. Pavel Trdan (predsednik zbora delovnih skupnosti), Franc Trdan (predsednik občinskega zbora), Ivan Lavrič (podpredsednik občinske skupščine in Slavka Pucar. Več odbornikov pa je bilo le po enkrat opravičeno odsotnih.

Pred volitvami

V ponedeljek, 20. januarja, je bila v Ribnici seja volilne komisije pri občinski konferenci SZDL. Na njej so se pogovorili o pripravah na volitve in organizaciji volilnih enot. Za predsednika komisije so izvolili Dušana Lavriča.

Vodna skupnost čisti požiralnike

Splošna vodna skupnost Ljubljana-Sava je v preteklem letu v ribniški občini očistila dva požiralnika v Gorič vasi, očistila del kanala od Tentere do Bistrice in ob njem dva požiralnika ter vzdrževala strugo Bistrice. Zaradi očiščenih požiralnikov v Gorič vasi pa voda ne odteka hitreje in nevarnost poplavi ni manjša. Prav zato so začeli čistiti in urejati kanal, ki odvaja odvečno vodo iz Bistrice v Tentero.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

STANOVANJSKO KOMUNALNO PODJETJE Ribnica izdeluje v kletnih prostorih stare občinske hiše betonske cevi različnih dimenzij in betonske robnike. Tako so zaposlili gradbene delavce, ker so gradbena dela zaradi mraza prenehala.

POGON NA VOLKOVE so imeli pred kratkim ribniški lovci, toda uspeha ni bilo. Volkovi so imeli lokrat srečo in so odnesli celo kožo. Zaskrbljeni so prihajajo v bližino naselij, ker jim razmeroma ugodna klima omogoča plen v gozdovih.

PODRUŽNICA ZAVODA ZA ZAPOSLJANJE delavcev v Ribnici se je preesela iz dosedanjih prostorov v Oraumovi stavbi v stavbo pri železniški postaji Ribnica, kjer ima pisarno tudi podružnica Komunalnega zavoda za socialno varovanje Ljubljana.

CAS KOLIN se bliža koncu. Kmetje rede predvsem pralnice za svoje potrebe. Razmeroma nizka odkupna cena prašičev jih ne spodbuja k reži za prodajo. Tako je bilo v številnih kmečkih

Občni zbor TD in predavanje

Jutri, v petek, 24. januarja, bo v domu JLA v Ribnici občni zbor Turističnega društva. Na njem bodo pregledali dosedanje delo, sprejeli delovni program, izvolili novo vodstvo in sprejeli nova pravila. Na zboru bodo razpravljali tudi o morebitni ustanovitvi Turistične zveze za zahodno Dolenjsko. Ljubljanska turistična zveza je namreč razpuščena, z Dolenjsko pa so slabe zveze. Nova zveza naj bi združevala turistična društva kočevske in ribniške občine, pa tudi ostale do Turjaka. Po občnem zboru bo imel znani turistični delavec in predavatelj Stane Tavčar iz Kranja predavanje »Severna in Južna Amerika«. Isto predavanje bo prej, ob 15. uri, v osnovni šoli. Za Ribničane bo predavanje posebno zanimivo še zato, ker je precej njihovih rojakov na teh celinah.

Tri milijone za izobraževanje

Minuli teden je temeljna izobraževalna skupnost v Ribnici obravnavala realizacijo finančnega načrta za lansko leto in pregledala okvirni načrt za letošnje.

Lansko leto je imela TIS 2.164.241,14 din dohodkov. Šola v Ribnici je porabila 1.154.453,40 din. Sodražica 460.689 din, Loški potok 280.755 din, glasbena šola 90.090 din, delavska univerza 36.730 din itd. Letošnji finančni načrt predvideva za 3.204.419 din izdatkov, in sicer za ribniško šolo 1.732.922 din, za šolo v Sodražici 657.004 din, Loški potok 418.486 din, ZPPS Ljubljana 35.000 din, za B program (DU in glasbena šola) 196.589 din itd.

Razprava na seji TIS je bila dokaj mučna in žolena, predvsem pa so govorili tudi o tem, kaj vse sodi v B program in kaj v A program (obvezno in neobvezno). Po pravilih je za financiranje B programa previdnih 7 odst. sredstev A programa v globalu. —vec

Cene v Kočevju in Ribnici

krompir	0,85	0,90
svete zelje	1,50	2,00
kisla zelje	1,75 in 1,95	2,90
kisla repa	1,75	—
tižol v zrnju	5,70 do 7,35	—
	5,00 in 7,00	—
čebula	3,30	2,80
česen	15,00	16,00
solata	3,30	3,50
korenje	2,45	2,50
petušij	5,00	—
pesa	2,10	1,40
radič	4,80	—
ovetca	4,10	4,80
jabolka	3,55	2,50
hruške	4,00	—
pomaranče	4,85	5,20
limona	5,30	5,80
banane	5,80	5,80
grozdje	4,80	—
jajca (cena za kos)	0,82	0,88

Janko Trošt - 75-letnik

20. januarja je praznovati 75. rojstni dan Janko Trošt, upokojeni šolski ravnatelj v Ribnici. Ob pomembnem jubileju so se ga prisrčno spomnili mnogi njegovi prijatelji in nekdanji učenci.

Janko Trošt izhaja iz učiteljske družine, rodil pa se je v Razdrtem na Notranjskem. Pred 50 leti je prišel v Loški potok na svoje drugo službeno mesto, kmalu nato pa je prišel v Ribnico. 1929 je postal ravnatelj ribniške meščanske šole in jo uspešno vodil do osvoboditve. Kasneje je preživel osem let v Idriji kot prosvetni delavec in vnet muzealec. Po upokojitvi je spet prišel v Ribnico in se takoj posvetil ustanavljanju oziroma utrjevanju in razširitev etnografskega muzeja, ki naj bi ohranil tisočletno zgodovino domače obrti — suhe robe in lončarstva.

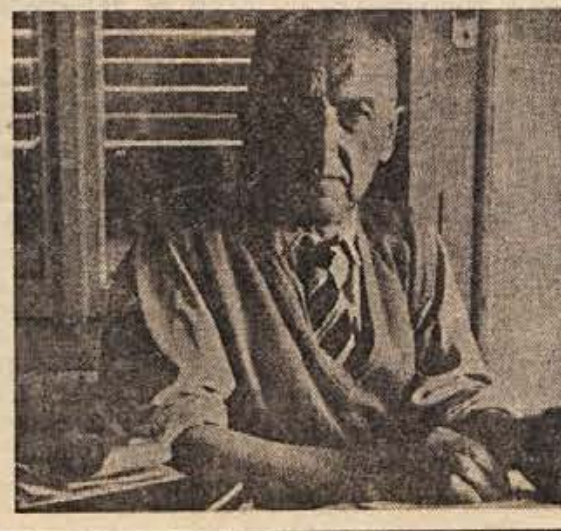
Ze mladega učitelja je domača obrt pritegnila z nepremagljivo silo in zapisal se ji je za vse življenje. Počasi je, stran za stranjo, odkrival preteklost doline, spomnil njen razvoj, njene boje in hotenja. Po njegovi službi o Ribnici in njenih ljudeh, predvsem pa o

tukajšnji domači obrti, vemo veliko več kot kdaj prej.

Ze leta dolgo z žalostjo ugotavlja, da domača obrt propada, deloma tudi zaradi obdajitve izdelovalcev. Nekdo je od suhorobarstva živele v širši pokrajini okrog Ribniške doline do 35.000 ljudi, danes jih je le še malo. Po osvoboditvi je veliko storil za ohranitev domače obrti oziroma v njegovo preusmeritev v spominkarstvo. Lahko trdimo, da je precejšnjo Troštova zasluga, da ribniški spominki danes slovi daleč prek domačih meja, saj izražajo stoletno tradicijo domače obrti, dušo in bistvo ribniškega človeka.

Ribniški muzej, ki lahko obiskovalcu prikaže le najvažnejše primerke domače obrti, nekajkrat več materiala pa je spravil nega po vaseh, naj bi se po njegovih načrtih razširil in zajel široko območje daleč izven Ribniške doline: vse tiste kraje, kjer so nekoč izdelovali ali pa še danes izdelujejo suho robo

Janku Troštu veljajo ob njegovem jubileju iskrene čestitke mnogih Ribničanov. F. GRIVEC

„DOLENJKA“ bi gradila

Da bi Vinčani radi imeli sodoben trgovski lokal, je že stara stvar, letos pa se je pokazala možnost, da bi ga vendarle dobili. Trgovsko podjetje Dolenjka iz Novega mesta je pripravljeno graditi, vendar pa nastajajo težave glede lokacije. Predlagajo, naj bi nova trgovina stala na trgu, kjer je največji promet, edini primeren prostor pa je župnijski hlev, ki razen tega tudi ne sodi na trg. Pred dnevi so bili na Vinici že prvi pogovori med predstavniki podjetja Dolenjka, župnijskega urada in domačih organizacij. Podjetje nudi za hlev s parcelo 30 odstotkov več kot ju uradno cenijo, vendar do sporazuma pri ceni še ni prišlo.

Vinica: zasebniki dražijo zemljo

Odkar se na Vinici govori o razvoju turizma, so zasebniki močno povišali cene gradbenim zemljiščem. Zdaj zahtevajo za gradbeno parcelo za skromno hišo 16.000 din, nekateri celo več. Lani je bilo na Vinici zgrajenih sedem hiš — toliko jih ni bilo v vseh povojnih letih — letos pa je pri gradnjah spet zastoj. Kdor ima z zemljo špekulantske načrte, se bo ustel, ker bo še letos sprejet zaidalni načrt za Vinico.

Letos ne bodo odnehali

Že lani je bila v programu gradnja ceste Sodevci—Radenci, vendar do uresnitve načrta ni prišlo, ker so vsa razpoložljiva sredstva v občini Črnomelj namenili gradnji asfaltnih cest do Vinice. Občani s starotrškega predela so to z razumevanjem sprejeli, letos pa so odločeni napeti vse sile, da bi tudi oni dobili cesto in vodovod do Kota. Občani plačujejo samoprispevek in hočejo od tega kaj imeti, pripravljani pa so pomagati tudi s prostovoljnimi delom.

Preurejanje mrtvašnice bodo nadaljevali

Krajevna skupnost v Starem trgu je že jeseni začela preurejati mrtvašnico, spomlad pa bodo dela nadaljevali. Od občine so dobili 5 tisoč din dotacije za lani, kar bodo uporabili za dograditev mrtvašnice veže, ostalo pa za krajevno razsvetljavo.

Spomnili so se nas

Belokranjsko gradbeno podjetje v Črnomlju je povabilo pred novim letom na prijateljsko srečanje svoje upokojence, jih pogostilo in obdarovalo z denarnimi in knjižnimi nagradami. Za to srečanje se upokojenci in pravi podjetja zahvaljujejo in jim želijo uspeh pri delu.

V. P.

Butoraj: »Prepočasi napredujemo«

Ljudje iz Butoraja pravijo, da se pri njih vaške težave prepočasi rešujejo. Prav nejevoljni so zaradi tega, ker morajo njihovi otroci še ameraj pešučiti v šolo okoli 6 km do Črnomlja, medtem ko so za nekatera druge vasi prevoz šolarjev že uredili. Prav tako menijo, da je v vasi napeljava industrijskega toka neobhodno potrebna. Vaščani so pripravljani pri napeljavi pomagati z delom in prispevati tudi v denarju.

Podjetje Mesarija in klavnica Črnomelj je tik pred začetkom letošnjega leta dogradilo na Vinici lepo stavbo, v kateri posluje ta sodobna mesnica in bife z delikateso. Pridobitve so občani zelo veseli, želijo pa si tako izbrati mesa in mesnih izdelkov, kot je bila prve dni poslovanja.

(Foto: Ria Bačer)

NA SEJI MESTNEGA ODBORA SZDL

Zakaj v Črnomlju razvoj zaostaja?

Razvoj si v črnomaljski občini prepočasi utira pot, strokovnjaki bežijo — Na volitvah naj ima vsak kandidat tudi sokandidata

Na nedavni seji novoizvoljenega mestnega odbora SZDL so razpravljali o stanju gospodarstva v občini in možnostih za hitrejši razvoj. Ugotovili so, da se število zaposlenih vse prepočasi veča in da strokovnjaki odhajajo, ker doma ne dobe ustreznega plačila za svoje delo.

Medtem ko ima izdelan načrt za nadaljnji razvoj samo tovarna BELT, pa podjetja Belsad, Begrad, Kovinar in še nekatera druga ne vedo, kaj bo z njimi čez leto dni. Tovarna sadnih sokov Belsad je približno 10 let v enakem položaju in životari iz rok v usta, medtem ko je na primer sorodno podjetje mirenška DANA, zelo napredovala.

Na seji so poudarili, da brez novih investicij v gospodarstvo ni računati na večje uspehe, zato bi morali poiskati vse vire in možne oblike

Pred letnimi skupščinami RK

Pretekli četrtek je občinski odbor RK v Črnomlju organiziral posvet s predsedniki in sekretarji krajevnih organizacij, kjer so razpravljali o pripravah na letne skupščine osnovnih organizacij. Sklenjeno je bilo, da bodo na terenu obravnavali predvsem delovni program za letošnje leto, sprejemali pravila osnovnih organizacij, obravnavali bodo krvodajalstvo in program vsesplošne ljudske obrambe.

ČRNOMALJSKI DROBIR

PRILJAVE V ŽUPANIČEV NATEČAJ so zaključene. Oddanih je 29 prijav. Najbolj so pohiteli mladinci in mladinke iz Gribej, ki so v okviru natečaja zmagali Marva Camonetiža Boeving — Boeving. Pripravljajo se že na gostovanje.

V TEČAJ ZA ŠIVANJE IN KROJENJE, ki ga je v Črnomlju razpisal Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost, se je prijavilo 40 interesentov. Tako bosta delovala kar dva tečaja: eden bo v dopoldanskem času, drugi popoldne, da bodo lahko hodile v tečaj tudi žene in dekleta, delajo v izmenah.

19. JANUARJA JE BIL V DRAGATUSU občini zbor PD Otoča. Zupanič, ki je bil razmeroma slabo obiskan. Bogat program,

potem širše družbene skupnosti, da se zagotovi hitrejši razvoj mesta, občine Črnomelj in celotne Dole krajine. Člani odbora so razpravljali še o kandidatih za spomladanske volitve. Priporočili so, da je treba volivcem zagotoviti izbiro, zato naj bi imel vsak kandidat še sokandidata.

BELT ima 51 štipendistov

Izobrazbena raven se popravlja — Podjetje daje štipendije 51 rednim slušateljem šol in 9 članom kolektiva, ki izredno študirajo

Črnomaljska strojna tovarna in železovarna BELT je imela ob začetku letošnjega leta 615 zaposlenih. Od teh je bilo 30 visoko-kvalificiranih v proizvodnji, 184 kvalificiranih, 9 polkvalificiranih, 325 nekvalificiranih. Med zaposlenimi je zaenkrat samo 7 ljudi z visoko šolo, 4 imajo višje šole, 29 srednješolsko in 27 nižješolsko izobrazbo.

Podatki povedo, da se z izobrazbeno ravno v tem kolektivu ne morejo pohvaliti, prav zato pa si prizadevajo dobiti več strokovnjakov. V začetku leta 1969 je imel Belt 51 štipendistov. Na poklicni kovinarski šoli imajo 42 dijakov, 4 na univerzah in 5 na srednjih šolah.

Letos bodo na novo razpisali najmanj 20 štipendij na poklicni šoli in najmanj 10 štipendij za slušatelje višjih in visokih šol. Pri dodeljevanju štipendij bodo dali pred-

„Še nismo poiskali vseh možnosti za spojitve v gospodarstvu“

Kako je z uresničevanjem resolucije VI. kongresa ZKJ v praksi? Odgovarja sekretar občinskega komiteja ZKS v Črnomlju Jože Vajs

— Ali ste se v vaši občini že lotili pokongresne dejavnosti in uresničevanja resolucije v praksi?

— Pri nas obravnavamo resolucijo hkrati s konkretnimi problemi na posameznih področjih dela komunistov. Tudi komisije pri občinski konferenci ZKJ odpolnjujejo svoje programe dela s smernicami resolucije, posebno v tistih zadevah, ki so na našem območju najbolj pereče in zahtevajo čimprejšnjih sprememb. Na aktivih bodo o resoluciji razpravljali hkrati s težavami v podjetju, na terenu pa bodo v luči resolucije reševali krajevne zadeve.

Razprave bodo povsod potekale v manjših skupinah, tako da ima kar največ članov ZK možnost razpravljati.

— H katerim problemom zlasti usmerjate razprave?

— Naša prizadevanja se v glavnem vrtijo okoli iskanja gospodarske rasti. Nismo še poiskali vseh možnosti za spojitve v gospodarstvu in razvijanje kooperacijskih odnosov, zato bo o tem precej govora na aktivih komunistov. Ponekod bodo obravnavali razvoj turizma, kar velja posebno za obkopiške predele, drugje spet komunalne ali druge pereče zadeve kraja.

— Kakšnega uspeha se na dejate od tako zasnovane dejavnosti komunistov po slovenskem kongresu?

— Hočemo doseči, da bi krajevne organizacije konkretno prenašale resolucijo v življenje, zato jo tudi obrav-

navamo hkrati s problematiko občine, podjetij in posameznih krajev.

R. B.

Ideološko izobraževanje na prvem mestu

Aktiv mladim komunistov v Črnomlju je že sprejel okvirni delovni načrt za letošnje leto, v katerem dajejo prednost ideološkemu izobraževanju. Organizirali bodo predavanja o zgodovinski vlogi in cilju komunistov, o graditvi samoupravne družbe in ZK, o marksističnih pogledih na svet ter o metodah in oblikah političnega dela. Razen tega bodo imeli še predavanja o vseljidski obrambi. Na enem izmed prihodnjih sestankov aktivna bodo obravnavali statut in na podlagi resolucije VI. kongresa ZK sprejeli še podrobnejši načrt celotnega dela v letu 1969.

Frenk Papa si je za spomin zaželel sliko na konju

„Napišite, da ljubim domovino...“

Razgovor z mlajšim ameriškim izseljencem Frenkom Papo, ki je bil na obisku v rodni Vinici

V novem viniškem bifeju je bila zbrana družba okoli mlajšega človeka, ki je sicer lepo govoril po naše, vseeno pa ga je govornica izdajala za Amerikanca.

— Fantje, kaj boste pili? Samo danes sem se doma — je ponavljal in se rokoval z možaki. — Jutri zjutraj ob pol šestih odhajam Rogve, kdaj spot pridem.

Tako sem slučajno naletela na enega izmed Belokranjcev, ki ga je revščina pogrnala v svet. Pripovedoval mi je:

— Doma sem iz Učakovcev. Na kmetiji sem delal 25 let, pred 12 leti pa sem šel kot mnogi drugi v svet. Ko sem prišel v Ameriko brez denarja, sem lačen kot pes taval po hribih in dolinah, se zadrževal po indijanskih naseljih dokler mi nista prijatelja Jože Spehar in Peter Svab dobila dela v livarni v Montrealu. Ko smo nekaj prišli sam hotel drugom.

Na vlaku sem zaspa, medtem pa so me okradli. Zbudil sem se brez dolarja.

S težavo sem pripotoval v Kirkland Lake. Lačnemu mi je prvo večerjo dala Angela Pečavar, drugi dan pa me je Nik Pavlakovič poljal v rudnik zlata. Okoli 2000 m pod zemljo sem delal 4 leta, medtem pa je 17 tovarišev pomrlo zaradi nesreč pri delu. Potem sem bil nekaj let mesar, zadnja leta pa živim v Toronto. V veliki železarni delam naprave za ogrevanje na toplovod. Zdaj mi gre dobro, toda pogrešam rodni kraj. Naročenih imam 5 časopisov, tudi Dolenjski list. Vsega preberem.

Napišite, da ljubim domovino, prelepo Belo krajino in rodno vas Učakovci, je nekajkrat ponovil s solznimi očmi. Odkar sem se izselil, sem že drugič doma. In še bom prišel, če bom le zdrav!

R. B.

NOVICE
črnomaljske komune

V šolskem vrtcu pri tovarišici Tončki

V lep in svetli učilnici otroške varstvene ustanove v metliški soli ni bilo nikogar. Oglevala sem si risbe, obešene po stenah, kar so se v razred hrupno pripodili dečki in deklice. Z njimi je bila tudi njihova tovarišica, učiteljica Tončka Radkovič.

— Veste, je hitela pojasnjevati, niso zmeraj tako razigrani. Samo zdaj, pred dedkom Mrazom, so neugnani. Vse dni bi samo krasili učilnico in se pogovarjali o novoletni jelki.

Koliko otrok imate v varstvu in kakšni so njihovi šolski uspehi?

— V naši ustanovi imamo 24 otrok. Vsi so učenci prvih dveh razredov in so otroci zaposlenih staršev. Za varstvo in hrano plačujejo na mesec 60 din. O šolskih uspehih je zdaj še težko govoriti, ko še ni spričeval. Lansko leto pa so imeli otroci iz šolske varstvene ustanove dobre uspehe. Slabih ocen sploh niso imeli.

Se maršakaj bi mi tovarišica povedala o otrocih, a niso dali miru.

«Kdaj bomo naprej delali sliko?» je vprašal eden. «Ali bo jelka stala v kotu?» je zanimalo drugega.

tretji pa je hotel vedeti, kako velika bo jelka.

Nad otroško radovednostjo tovarišica Tončka ni bila nejevoljna, ljubeznivo je odgovarjala na vprašanja. Vidi se, da ima otroke zares rada.

R. B.

Kaj bodo v Metliki letos gradili

V letošnjem programu je dograditev gasilskega doma, gradnja otroške varstvene ustanove, ureditev pokopališča z gradnjo mrliške veže, rekonstrukcija vodovoda in ureditev kanalizacije na Bregu revolucije

Z nič manjšimi koraki, kot jih je Metlika prejšnja leta ubirala napredku naproti, se bo tudi letos vzpenjala. Kakor so vrsto perečih komunalnih zadev že rešili s pomočjo občanov in delovnih organizacij, so s ponovno sprejetim samoprispevkom dobili zagotovilo tudi za ureditev letošnjih načrtov.

Da bodo gradili sodobno varstveno ustanovo, smo obširneje že poročali, tokrat pa malo več o pokopališču, vodovodu in kanalizaciji.

Letos bodo mestno pokopališče uredili in razširili tako, da bo zadostovalo vsaj za potrebe naslednjih petih let, razen tega pa bodo zgradili potrebno mrliško vežo. Dela na pokopališču bodo veljala 68.000 din.

Vodovodne težave so posebno ob sušnih obdobjih že marsikatero meščana spravile ob živce, letos pa bodo uredili tudi preskrbo s pitno vodo. Rekonstrukcija črpalnice na Obrhu je še v teku, v letošnjem načrtu pa je napeljava cevovoda do Veselice in rekonstrukcija rezervoarjev. Približno 117.000 din je že vloženi v ta dela, okoli 250 tisoč din pa je v ta namen predvidenih letos.

Med komunalno neurejenimi predeli mesta že nekaj let izstopa naselje na Bregu revolucije, kjer je nujno urediti kanalizacijo in vodovod. Ker je za ta dela že zagotovljenih 50.000 din, z gradnjo ne bodo odlašali.

Ena največjih pridobitev za Metliko pa bo gotovo novi gasilski dom, ki bo dograjen do poletja, ko bodo ob njem proslavljali 100-letnico gasilskega društva. Gasilski dom bo z notranjo opremo, ureditvijo okolice ter gasilsko opremo veljal 750.158 din. Polovico tega denarja so v dveh letih s

samoprispevkom zbrali prebivalci Metlike, preostala potrebna sredstva pa so zagotovljena s posojili.

Nekaterih obrtnikov manjka

Ob koncu 1968 je bilo v metliški občini 55 rednih obrtnikov in 17 občanov, ki so se z obrtjo ukvarjali kot s postranskim poklicem. Vajencov je bilo 105, od tega največ v tekstilni stroki. Obrt pa v Metlici še ni dovolj razvita, saj ljudje pogrešajo zlasti popravilnice radijskih in televizijskih sprejemnikov, manjka električarjev, vodovodnih inštalaterjev in tudi kemično čistilnico si želijo.

Malo je dobrih kmetij

V metliški občini je 1380 kmetij. V 50 vaseh in zaselkih, kjer kmetje žive, pa so povprečno v vsaki vasi samo 3 ali 4 dobri gospodarji, medtem ko na vseh drugih kmetijskih gospodarstvih le životarijajo.

Zimske gume samo za fičke

V metliški prodajalni Oprema stranke zelo sprašujejo za zimske gume, s katerimi bi radi opremili svoja vozila, vendar jim morajo odpravljati s pojasnitvijo, da se gume ne dobijo. Na zalogi imajo večkrat sneženke za fičke, medtem ko za avtomobile zsumke škoda in druge zimskih gum ne morejo nabaviti, ker jih na tržišču ni.

TUDI V METLIKI TELOVADNI NASTOP!

NA ZADNJI SEJI TVD PARTIZAN, ki je bila v aredu, 15. januarja, so se člani upravnega odbora pogovorili, kako bi poživili delo pri društvu. Letos bodo namreč telovadni zlet in nastopi v Bihacu, Novem mestu in Ljubljani. Ker bodo verjetno povod nastopili tudi člani metliškega Partizana, je bilo sklenjeno, da se nekateri udeležijo tečaja za vaditelje skupinskih vaj v Novem mestu ali Ljubljani. Soglasni so bili, naj bi bil telovadni nastop tudi v Metlici, sodelovali pa naj bi tudi starejši člani. Vsem je namreč še v lepem spominu nastop metliških telovadnih veteranov leta 1957, ko so praznovali 50-letnico prvega telovadnega društva v Metlici.

Letos so na vrsti pota proti Kolpi

Krajevna skupnost Rosalni-oe je lani v glavnem popravljala pokopališče in pot do Vinomera. Največje delo je bilo na pokopališču, kjer so popravili celotno razpadajočo obzidje, lepo pa so uredili tudi okolico spomenika. Krajevna skupnost ima tudi za letošnje leto že narejen delovni načrt. Prednost bodo dali popravilu vaških poti proti Kolpi.

Že 902 voznika motornih vozil

Pred štirimi leti je bilo v metliški občini samo 400 občanov, ki so bili imetniki vozniškega dovoljenja, zdaj pa jih je že več kot 900. Samo v minulem letu je naredilo vozniški izpit 142 oseb, med njimi je tudi precej žena in deklet.

Veliko peci na olje

Sodobnejši način ogrevanja je letos močno prodrl v Metliko. Na bencinski črpalni prejšnja leta skoro niso imeli prometa z gospodinjstvom olijem, letos pa ga prodajo od 500 do 800 litrov na dan. Kadar je odjuga, prodajo olja manj, ob mrazu na več.

ČE V VAŠEM DELOVNEM KOLEKTIVU NI POVERJENIKA PREŠERNOVE DRUŽBE, POSTANITE TO VI.

Metliška
Vprašamo glavnega metliškega gada, ki jo v mrazu urno reže po cesti.
»Kam, Kopaševič?«
»Kopalne hlače kupi! V soboto bo otvoritev kopalnišča na Kolpi!«

JANEZ DULAR:

Narodna čitalnica v Metliki (10)

Rado Predalič, davčni uradnik

V začetku šestdesetih let se je kulturno življenje na Slovenskem močno razmahnilo. Pojavile so se prve čitalnice, v katerih so se zbirali narodnjaki, ki so se želeli učiti in zabavati v domačem jeziku, ki so prepevali slovenske pesmi, recitirali in se navduševali ob prvih poizkusih gledališkega ustvarjanja.

S svojimi prireditvami, na katerih so skušali govoriti v lepem slovenskem jeziku, s plesnimi zabavami in veselnicami so čitalnice privabile že v kratkem času veliko ljudi. Pa ne samo to. Kmalu so povsem izpraznile nemške kazine in društva, v katere je takrat zahajal tudi marsikateri Slovenec. Tako so postale čitalnice središče narodnega prebujanja.

Zelja Slovencev, da bi tudi v domačem jeziku priborili veljavo in javnem življenju, je bila v tistem času, ko se je v uradih govorilo in pisalo izključno nemško, hvalevreden pojav, ki pa v čitalnicah na njenih besedah ni prišel dovolj do izraza. Temu je kriva predvsem nekritičnost članov, ki so se največkrat zadovoljili s slabo pripravljenimi večeri, ki so se navadno izrodili v zabavo in ples.

Kvalitetnejši so bili le programi vsakoletnih Vodnikovih svečanosti, medtem ko so se čitalničarji v gledališkem izživljanju na žalost posluževali slabših odrskih del, prevedenih iz nemščine, češčine in drugih jezikov. Izjema je bila Linhartova Zupanova Micka, ki so jo v čitalnicah večkrat igrali. Druge originalne slovenske igrice pa so bile dokaj šibke.

Mnoge čitalnice, zlasti v Beli krajini, so bile povezane s sorodnimi društvi na sosednjem Hrvaškem. Tako je stela metliška čitalnica tudi precej članov iz Zumberka. Vivodine in čezkolpske Hrvaške, v goste pa so prihajala tudi društva iz Karlovca in Zagreba.

Ker so bili voditelji čitalnic v glavnem konservativno usmerjeni, je večina njih

ovih programov izvenela v bobneče besede, iz katerih pa se je rodilo le malo dejanj. Zato so šli mimo mladostincev, ki so sprejeli realnejši program, med drugim tudi program Zedinjene Slovenije. Čitalnice, ki so se v glavnem izživljale le v skromnih prireditvah in veselnicah, niso bile kos novim klerikalnim, liberalnim in socialnodemokratskim društvom, ki so si postavljali trdne politične in svetovnonazorske programe. Zato so čitalnice zamirale druga za drugo. Le redke so še preživele prvo svetovno vojno, nato pa so v novo osnovani državi izgubile svoj zadnji pomen.

OPOMBE

1. Zbrano delo Janeza Trdine, 3. knjiga, str. 562
2. Novice, 2. septembra 1863, str. 35
3. Novice, 25. oktobra 1865, str. 351
4. Novice, 28. marca 1866, str. 106
5. Novice, 1866, str. 30
6. Slovenski Narod, 8. oktobra 1866, str. 60
7. Novice, 8. februarja 1871, str. 45
8. Novice, 1873, str. 190
9. Slovenski Narod, 13. julija 1881, št. 156
10. Dolenjske Novice, 1885, str. 6
11. Dolenjske Novice, 1890, str. 118
12. Da so v Metliki igrali Linhartovo Zupanovo Micko, poroča v svojem popisov Potovanja križem domovine tudi Vatroslav Holc. Metliška uprizoritev naj bi bila tovej tretja uprizoritev te Linhartove veseligrte na Slovenskem (prvic in drugič je bila igrana v Ljubljani 1789 in 1790). — Jože Dular: Zapis Ivana Navratila iz leta 1949, Kronika 1955, str. 106
13. Dama hiša Janika Oca, Osta bratstva in enotnosti št. 62
14. Goetling »Pri stari kroni je bila v tedajših Hranilovčevi hiši, danes last Janika Oca, Osta bratstva in enotnosti št. 63
15. Po nemškem bombardiranju Vianca (1944. leta) je bila porušena tudi šola, na kateri sta bili vsidani plošč bratov Ivana in Ljudevita Tomšiča. Jeseni 1965 je plošči ponovno odkrilo v avli nove osnovne šole Belokranjsko muzejsko društvo v Metliki

Ivan Drobnič, vodja zemljiške knjige v pokoju in zadnji predsednik metliške čitalnice.

Julij Rakar je v svoji novi in še nedograjeni hiši v Gradcu odprl lep gostinski lokal. V spodnjih prostorih stavbe ima dva večja gostinska prostora in manjšo sobo, medtem ko namerava zgornje prostore urediti za tujske sobe. (Foto: Ria Bačar)

SPREHOD PO METLIKI

SINDIKALNA PODRUZNICA PROSVETNIH DELAVCEV v Metliki je imela v petek, 10. januarja, svoj redni občni zbor, na katerem so izvolili nov izvršni in nadzorni odbor. Vlogo in nove naloge sindikata je pojasnjeval tov. Tomaž Jančar iz Ljubljane, medtem ko je razstrelj osnovne šole Ivan Zele govoril o spremembah zakona o šolstvu in o novem finanstranju šolstva.

UCENCI OBEH OSMIH RAZREDOV metliške osnovne šole so se 10. januarja z avtobusom odpeljali v Ljubljano in si v gledališču ogledali Verdijevo opero Rigoletto, potem pa še Muzej ljudske revolucije in sbrke v moderni galeriji. Predstavo so si ogledale tudi učence poklicne šole tovarne BETI.

NA ZADNJI SEJI SVETA osnovne šole v Metliki je bil za predsednika sveta izvoljen tovarš Franc Brancelj. Svet šteje 11 članov.

PO ZMERNI SUHI ZIMI je v tork predjšnji teden nenadno prišla odjuga, ki je sneg na neobčičenih ploščnikih spremenila v neprijetno bljužgo. Zato so delavci Komunalnega podjetja pričeli sneg odvažati v Bojico. Odjuga, ki je odtalila zamrznjene cevi, je tu in

tam v stanovanjih povzročila nenadno poplavo in so morali posredovati vodovodni inštalaterji.

V METLIKI IN OKOLICI se je menda že začelo veselo predpustno razpoloženje. Zlasti okoliške gostilne redno vabijo s plakati na sobotne in nedeljske plesse. Veselo se imajo na Hrastu in na Jugorju pa na Vranovcih, kamor vabi goste ana srčkov ples vesela Mickas. V novem Rakarjevem gostišču in motelu v Gradcu pa zabava domačine in tuje s svojo elektronsko harmoniko Silvester Mihelič.

TUDI BIFE NA KOLPI so odprli preteklo soboto. Na otvoritvi je igral karloviški kvintet »Palmas«, ki je spravlil v dobro voljo številne plesalce. Bife bo odslej ob sobotah in nedeljah stalno odprt, čeprav je letna kopalna sezona še daleč.

Konferenca ZK bo konec meseca

Občinska konferenca Zveze komunistov v Brežicah se bo sestala 30. januarja. Člani bodo najprej slišali poročilo o izpolnjevanju sklepov prejšnje seje. Sledila bo razprava o uresničevanju kadrovske načel ob volitvah v družbeno-politične skupnosti, nakar bodo spregovorili o pripravi na počastitev 50-letnice KPJ, sindikatov in SKOJ.

Praznik na Dovškem

V nedeljo, 19. januarja, so v zaselku Dovško nad Senovim slavili otvoritev vodovoda. Napajal bo enajst hiš. Prebivalci prispevajo za to okoli 80 odstotkov vrednosti v denarju in delu. Občinska skupščina je primaknila 6.000 dinarjev, krajevna skupnost 600 in Zavod za komunalno dejavnost 3.000 dinarjev. Vaščani so opravili nad 2.300 delovnih ur. Vodovod ima 1815 metrov glavnega in stranskega omrežja. Predsednik vodovodnega odbora je bil Milan Sotošek, kmetijski tehnik pri AGROKOMBINATU.

Praščiči in piščanci za AGRARIO

Kooperanti brežiške AGRARIE so lani vredili 920 praščičev in 13.300 piščancev. Za podjetje so oskrbovali tudi tisoč kokoši nesnic. Pogodbeno sodelovanje je bilo dotlej najbolj razvito pri odaji mleka. Kooperanti, ki redijo krave molnice, so na januarski seji svojega sveta opozorili na potrebo po nakupu naprav za hlajenje mleka v zbiralnicah. Kmečkim gospodinjam potem na hi bilo treba vsajati že ob treh zjutraj.

Priznanje Radu Dernaču

Predsednika občinskega sveta ZKPOS v Brežicah Rada Dernača, ki je desetletja posvečal ves svoj prosti čas delu s kulturno-prosvetnimi društvi, je republiški svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij pred dnevi odlikoval z Linhartovo plaketo. Za prizadevanost v dramskih družinah je prejel Linhartove značke šestnajst najboljših delavnih predstavnikov društev v občini.

Na obisk v Veliko Plano

Kulturno-prosvetno društvo bratov Milavcev Brežice-okolica je za letošnjo sezono napovedalo gostovanje v Veliki Plani. Kulturniki iz pobratene srbske občine so se v Brežicah že predstavili. Obisk jim bosta vrnila igralska skupina in pevski zbor. Oba že pripravljata program za nastop; pevci koncert, igralci pa Machiavelijev komedijo MANDRAGOLA.

NOVO V BREŽICAH

SMUCARSKEGA TEČAJA NE BO. Prvi dan počitnic je razočaral vse tiste šolarje, ki so se pripravili na učenje smučanja v Pečicah. Taborniška organizacija je morala tečaj odpovedati, ker je zaradi otoplitve in deževja ves sneg izgini. Šola v Pečicah bo ostala prazna in na njeno gostoljubje upajo smučarji šele naslednje zimo.

LJUBITELJI DRSANJA so prav tako prikršani. Na igrišču pred gimnazijo so si uredili gladko ledeno ploskev, na kateri so ušivali zlasti pionirji in pionirke. Čelo odrasli so poskušali obnoviti tečnanje v hokeju, ki je pred leti v Brežicah veliko obetalo. Ta sport je potem zamrl, ker ni bilo drsalščic.

TURISTIČNI BIRO SAP va bi na potovanja v Celovce, kjer bo od 8. do 20. februarja gostovala dunajska drsna revija. Skupine in posamezniki se še prijavljajo. Med njimi je mnogo ta-

Vesolja na ledu pred gimnazijo v Brežicah je bilo prehitro konec. Ze po nekaj dneh se je ogrelo, in ko je začelo deževati, se je led stopil. (Foto: Jaranović)

SAMO ŠE DVE LETI IN UČENCI BODO IMELI V ŠOLI VARSTVO

Presenečenje: nova šola že 1970

Brežiško osnovno šolo bodo začeli graditi čez dva meseca - Dokončali jo bodo v eni etapi, ker je taka gradnja cenejša

Samoprispevek za gradnjo in obnovo šol se steka v brežiški občini od lanskega marca dalje. Do konca minulega leta se je zbralo 574.200 dinarjev. V naslednjih letih bo vsota večja, ker bosta upoštevana tudi januar in februar. Novo šolo bodo sezidali v Brežicah, šole v Cerkljah, na Dizeljskem, v Artičah, Piščah in Globokem pa bodo povečali in obnovili.

Predsednik upravnega odbora za usmerjanje investicij v šolstvo prof. Marjan Gregorič je povedal, da bo brežiška šola verjetno dokončana že prihodnje leto. Ta novica bo ljudem prijetno presenetila, saj je začetek gradnje napovedan šele v aprilu. O predlogu bo na prvi naslednji seji odločala še občinska skupščina. Glede roka za dograditev najbrž ne bo imela pomislekov, saj je pooblastila strokovnjake, da preučijo, kakšen potek gradnje bi bil najcenejši. Če bodo odborniki s tem predlogom soglašali, potem bodo letos končana vsa dela do četrte faze. Za prihodnje leto bodo ostale samo napeljava in vsa ohranitvena dela.

«Koliko denarja boste potrebovali za začetek?» sem se zanimala pri ravnateljici osnovne šole v Brežicah Angeli Skalcerjevi.

«Zbrati bi morali 4.247.000 dinarjev. Od tega naj bi bil republiški kredit 2.000.000. Leta 1970 bi potrebovali še 3.500.000 dinarjev. Računamo na 1.500.000 republiške udeležbe. Celoten objekt bo vreden 7.747.000 dinarjev. Vsteta je tudi oprema. V občini bomo morali zbrati 55 odst. sredstev, 45 odst. pa pričakujemo v obliki posojila od republiške izobraževalne skupnosti. Tovarišica Skalcerjeva je na-

to povedala, da so načrte za novo šolo predložili projektivni službi pri sekretariatu za prosveto in kulturo. Tam so jih odlično ocenili zlasti zaradi izredne izkoriščenosti prostora v okviru danih normativov. Z načrti, katerih avtor je inž. arh. Franc Filipič, so tudi prosvetni delavci zelo zadovoljni. Nova šola bo

imela 16 učinic za nižjo stopnjo in 20 učilnic za kabinetni pouk v višjih razredih. V načrtu je tudi telovadnica. Stavba bo enostanovna. Višja in nižja stopnja bosta ločeni med seboj.

V novih šolskih prostorih bodo učenci obiskovali onolinseni pouk. Imeli bodo dovolj možnosti za svobodno aktivnost, ker ne bodo več tako utisnjeni. Vodstvo šole bo poskrbelo tudi za varstvo šolarjev. Podaljšano bivašje otrok v šoli bodo pozdravili predvsem starši, saj jih bo to rešilo velikih skrbi.

JOZICA TEPPEY

Neresničen prikaz razmer na gimnaziji v Brežicah

Delovna skupnost, VI. komite Zveze mladine in dijaška skupnost gimnazije v Brežicah sklicujejo 4. februarja skupen sestanek, na katerem bodo obravnavali lažni prikaz razmer na šoli, ki ga je podal predsednik občinske konference ZMS v Sevnici Alfred Zeleznik na medobčinskem mladinskem posvetovanju 13. januarja v Sevnici. Na ta sestanek bodo povabili vse predsednike občinskih skupščin, sekretarje občinskih komitejev ZKS in predsednike občinskih konferenc Socialistične zveze iz Spodnjega Posavja.

Za pojasnilo samo še tole: sekretar občinske Zveze mladine v Brežicah Toni Horžen

je 21. t.m. izjavil, da je bil dnevni red sestanka v Sevnici sestavljen brez vednosti predsedstva občinske konference v Brežicah. Dijaki in člani predsedstva ZM iz Brežic so obsodili neresnične obdolžitve za nezdrave razmere v dijaški samoupravi gimnazijcev.

Komite o bližnjih volitvah

V ponedeljek, 20. januarja, je bila v Brežicah seja komiteja občinske konference ZKS. Na njej so imenovali pripravljatelj odbor za proslavo 50. obletnice KPJ-ZKJ. V razpravi so se ustavili pri dveh ključnih točkah, ki sta obsegali predvolilno dejavnost in naloge komunistov ter priprave na bližnjo sejo občinske konference ZK.

Na spolzki cesti ga je zaneslo

Voznik osebne avtomobile Martin Gramc iz Sentenarta 26 je 4. januarja pihal iz železniške postaje proti Brežicam. V bližini GO v Sentenartu je iz nesprotnosti pripeljal voznik osebne avtomobile Jakob Bartole iz Brezine 103, ki je vozil s neprimerno hitrostjo. Na ovinku je zagledal dva pešca in začel zavirati. Zaradi spolzke ceste je vozilo zaneslo v Gramčevo vozilo. Telesnih poškodb ni bilo. Na vozilih je za okoli 300 din škoda.

Trčenje na ovinku

3. januarja se je pripetila prometna nesreča na cesti Krška vas-Podbočje. Proti Krški vasi je pihal s osebnim avtomobilom švicarske registracije Ivan Vrhovšek iz Štutne, začasnno na delu v Svici. Ko je pripeljal v nepregledni ovinek v Bušči vasi, je iz nasprotni smeri pripeljal voznik osebne avtomobile Alojz Zornič iz Brezine 112. Pri trčenju je nastala na vozilih za okoli 8.000 din škoda.

Med zaposlenimi je zdaj 895 invalidov

Invalidi iz brežiške občine se bodo priključili medobčinskemu društvu v Celju

Po podatkih, ki jih ima na razpolago občinski sindikalni svet v Brežicah, je v občini zaposlenih 895 invalidov prve, druge in tretje kategorije. Ti ljudje do sedaj niso imeli svoje organizacije. Zanj so dali pobudo v Ljubljani.

Predstavnik pripravljalega odbora republiške Zveze telesnih delovnih invalidov je pred nekaj dnevi obiskal Brežice. Na sestanku, ki ga je sklical predsednik ObSS, se je srečal z nekaterimi invalidi iz občine. Prisotnim je razložil vlogo in pomen bodoče invalidske organizacije. Dejal je, naj se v novo zvezo ne bi vključevali vojaški vojaki invalidi, slepi in gluhohe, če so že člani invalidskih organizacij.

V Sloveniji predvidevajo deset samostojnih medobčinskih društev telesnih invalidov. Celjsko društvo naj bi vključevalo invalide iz občin Celje, Laško, Sevnica, Sentjur, Šmarje, Konjice, Velenje, Mozirje, Zalec in Brežice. Sestanek za ustanovitev medobčinske zveze je bil sklican v Celju 14. januarja, 16 t.m. pa sestanek republiškega iniciativnega odbora. V celjski

organizaciji računajo na 7000 članov. Brežičani so svojega predstavnika za medobčinsko organizacijo telesnih delovnih invalidov že izvolili.

K.

RADIO BREŽICE

PETEK, 24. JANUARJA: 18.00 do 18.25 — Nove plošče RTB, obvestila, 18.25—19.30 — glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 26. JANUARJA: 11.00 — Domače zanimivosti — O možnih kandidatih za republiško in zvezno skurščino — Mimica Avsec: Kakšno bo letošnji proračun občine Brežice — Za naše kmetovalce: inž. Marjan Horžen: Plevel in načini zatiranja — Maks Topiček: Delovni program turizma za leto 1969 — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklame in sporred kinematografov 12.40 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 28. JANUARJA: 18.00 — 19.00 — Svetujemo vam — Jugoton vam predstavlja — In naše glasbena šole — Sportni komentar — Obvestila in filmski pregled — 19.00—19.30 — Mladinska oddaja pri mladih vojakih garnizije Cerklje.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile:

Danica Svigelj z Gore — Jožico, Vera Jugur iz Sevnice — Marjo, Ana Šotina iz Gubeve — Suzana, Neda, Štirca iz Brezja — Darina, Marija Klokočar iz Koprivnice — dečko, Marjana Petelin iz Počega — Natalija, Marta Rajterič iz Uresinja — Marjetko, Ele Rosenfeld iz Rače vasi — Andreja, Ivanka Mihela iz Suarja — dečko, Marija Gorjak iz Dlatnega — Romano, Erna Kostrove iz Blatnega — Mihaela, Ivana Plahuta iz Stričke — Mileno, Neža Šović iz Brežice — dečko in Terezija Miler iz Raven na Koroškem — Natašo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in lokalni pomoči v brežiški bolnišnici:

Marija Skovina, žena kmeta iz Lukovca, se je poparila po glavi in desni roki: Ivan Greš, delavec z Bielskega, je padel na poti in si zlomil levo nogo; Zoran Mihalovič, sin delavke iz Senkova, si je pri smučanju zlomil levo roko; Terezija Butovec, žena upokojenka iz Čraunjic, je padla po stopnicah in si zlomila desno nogo; Anton Božič, kmet z Zigarakega vrta, se je s šipo poranil po desni roki; Stanislav Škoberne, gospodarstvo iz Rečanja, je nekdo pretepel in si prisadel poškodbo po glavi, desni roki in obeh nogah; Jožefa Zabkar, šivilja iz Sevnice, je padla po stopnicah in si poškodovala hrbet; Maki Kranjc, vratar iz Podgorca, je padel s kolegom in si zlomil levo nogo.

Pred letno skupščino ZBZ NOV

V soboto, 25. januarja, bo v Brežicah razširjena seja občinske Zveze združenj borcev NOV. Sekretariat bo poročal o dosedanjem delu, nakar bodo spregovorili o pripravah na letno skupščino, pregledali izhodišča za novi statut ZBZ NOV in začrtali naloge borbenskih organizacij v predvolilnih pripravah.

24 let je prebil v zraku

Pripadniki enote tov. Samardžica so se pred kratkim na tovariškem srečanju poslovlili od pilota Save Milutinovića, ki je bil eden izmed najstarejših vojaških pilotov. Ob upokojitvi je prejel pismeno priznanje državnega sekretarja za narodno obrambo in plaketo komandanta RV in PVO, tovariši pa so mu poklonili lovsko karabinko in maketo reaktivnega letala s posvetilom.

Tovariš Milutinović je pre-

M. JARANOVIČ

Pilot Sava Milutinović (predzadni desno) s prijatelji, sodelavci in sorodniki na poslovnem srečanju ob upokojitvi. (Foto: M. Jaranović)

15. januarja so se v Kostanjevici sestali predstavniki SZDL iz krške in črnomaljske občine. Krčani so posredovali organizatorjem III. srečanja dolenskih izseljencev, Črnomaljem, svoje izkušnje s I. srečanja, ki je bilo v Kostanjevici. Srečanje izseljencev bo letos na Vinici 28. in 29. junija. (Foto: S. Dokl)

V CELULOZI ZA SISTEMATIČNO IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH

Bogat kolektiv - bogat posameznik

Na izpraznjena delovna mesta samo delavci s primerno strokovno izobrazbo - V tem tiči tudi ključ do večjega uspeha

V jugoslovanski papirni industriji dosega delež krške tovarne pri proizvodnji sulfatne celuloze za papir 30 odstotkov, pri proizvodnji lesovine pa 53 odstotkov. Če pri tem upoštevamo, da je vseh tovarn 28, potem lahko pripišemo CELULOZI Krško vodilno vlogo v tej panogi. Po podatkih, ki so jih zbrali za člani sindikata, je letna proizvodnja v tej tovarni za 3,4-krat večja, kot je povprečje ene jugoslovanske tovarne.

V papirni industriji so bili povprečni osebni dohodki v prvi polovici minulega leta 808 dinarjev, v krškem kolektivu pa 1006 dinarjev na mesec. V enem izmed tovrstnih podjetij so zabeležili celo povprečje 339 dinarjev. Osebnih dohodkov nameravajo v CELULOZI še povečati. Proizvodnjo bodo specializirali, izboljšali ekonomičnost in povečali produktivnost. Osebnih dohodkov so lani zvišali za 24 odst., produktivnost za 13 odst. in dohodek za 45 odst. v primerjavi z letom 1967.

Prejemki delavcev so sestavljeni iz osebnega dohodka za delo (74,54 odst.), iz dodatka za premije, za nočno delo, za nedeljsko delo, za borbo, za praznična nadomestila, za nadomestila za dopuste in nadurno delo. Kljub temu da merila za delitev še niso dokončno izoblikovana in da pogrešajo še nekatere tehnične normative, so v podjetju prepričani, da tak način nagrajevanja spodbudno vpliva na slehernega delavca.

POJASNILO

Tovariš SREČKO LETONJA, Senovo 193, nam je postal v objavo naslednje pojasnilo, ki zadeva poročilo o seji Obs Krško, objavljeno v Dolenskem listu 19. 12. 1968. Tovariš Letonja želi pojasniti v zvezi s tem članicom naslednje:

»Na omenjeni seji občinske skupščine v Krškem se ni govorilo o tem, da ne morem biti ponovno imenovan za direktorja, ker som neodgovoren za to, da zavod ni dobro gospodaril in da ni v redu izpolnjeval svojih komunalnih uslug. Tudi ni res, da upravniki spor ne bi bil rešen. — Nasprotno pa je res, da kot direktor nisem bil odgovoren za ponesverbe, ki jih je naredila uslužbenka zavoda in zoper katero tebe kazenski postopek. Kljub temu da zavod upravlja družbeno premoženje, pa je dobro gospodaril, saj je izkazal nad 120.000 din poslovnega presežka, ki ga pri slabem gospodarjenju ne bi bilo. — Prilino upravo nad zavodom je vrhovno sodišče Slovenije odpravilo.«

Kljub temu da merila za delitev še niso dokončno izoblikovana in da pogrešajo še nekatere tehnične normative, so v podjetju prepričani, da tak način nagrajevanja spodbudno vpliva na slehernega delavca.

V podjetju so si zastavili tudi nekaj odgovornih nalog pri sprejemanju novih kadrov. Dosedaj se bodo držali načela, da lahko zasedejo izpraznjena delovna mesta le delavci z ustreznimi strokovno izobrazbo.

V prihodnje nameravajo sistematičneje izobraževati ljudi na delovnih mestih. Zanje bodo prirejeli seminarje in predavanja, da bodo bolje obvladali zaupane jim naloge. Mladim ljudem, ki kažejo željo po strokovnem izpopolnjevanju, bodo omogočili reden ali izreden študij. Cilj podjetja je, da bi izboljšali v njem kvalifikacijski sestav zaposlenih in vključili v delovno skupnost več mladih strokovnjakov.

Lani in predlanskim je CELULOZA porabila za štipendije nad 200.000 dinarjev. Podjetje pomaga pri študiju tudi otrokom tistih delavcev, ki sami ne zmorejo vseh stroškov za šolanje. Na visokih in višjih šolah je trenutno 5 štipendistov, na srednjih šolah 11, razen tega

Šport, taborništvo, klubi so na voljo mlademu rodu

Družbeno-politični organi in občinska skupščina v Krškem so v zadnjem obdobju večkrat ugotavljali, da je organizirano delo mladine močno pomehalo. Naloga je bila ZMS najboljše organizacija v občini, ko pa so pri občinskem komiteju ZM ukinili delovno mesto tehničnega sekretarja, o mladih ni bilo več veliko slišati. Lani oktobra so se ponovno odločili za sekretarja. To dolžnost so zaupal Vinku Pirnu, ki se je takoj potrudil, da bi organizacija mladih ponovno oživela. Občinski komitej ZMS je sprejel obširen delovni program. Mladinske aktivne so kmalu

na je v podjetju 51 vajencev različnih strok. J. T.

STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE JE BILO DOSLEJ ZAPOSTAVLJENO

Zdravniki nočejo biti inkasanti

Dežurstvo in hišni obiski so slabo plačani - Misel o enotnem zdravstvenem domu v Posavju še živi - Reformatorji so pozabili na preventivo - Potrebna je ambulanta za srčne bolnike

V Krškem je letos nastopila kriza za zdravnike splošne prakse. Bilo jih je šest, zdaj so le še štirje; dr. Andrej Lenardič se je septembra zaposlil pri LEKU v Ljubljani, dr. Jože Pirc pa je z Novim letom nastopil službo pri KRKI v Novem mestu. Preden je odšel, sem ga obiskala v zdravstvenem domu, da bi povedal, zakaj se zdravniki selijo v tovarne.

Dr. Pirc je v odgovoru obrazložil, da so delovni pogoji in osebni dohodki v industriji mnogo boljši. »Razen tega si ob rednem delu želi vsakdo kako specializacijo, za to pa do sedaj ni bilo poskrbljeno,« je dodal. V Krškem je prebil skoraj devet let, pa se ni nikjer izpopolnjeval. Prisoten je bil edino na Tavčarjevih dnevih.

»Kaj vas in vaše sodelavce še moti?«

»Slabo plačani obiski in dežurstvo. Tudi s tem se ne morem spriznati, da bi pobiral denar, ko obiskujem bolnike na domu. Od reveža težko zahtovam pet dinarjev, za prenočnice pa je ta vsota smešno majhna. Razen tega se v hišah, kjer imajo hudo bolnega svojca, marsikdaj niti ne spomnijo na denar. Zato prispevka za obli-

Na juriš za prvo mesto

4. februarja se bodo krški nogometaši zbrali na letni skupščini. Pregledali bodo sadove dosedanjega dela in sprejeli načrte za spomladansko tekmovalstvo v slovenski conski ligi. Za skupščino imajo veliko gradiva in nerešenih zadev. Na lanskem prvenstvu so osvojili prvo mesto v CNP, v jesenskem delu tekmovalstva v slovenski conski ligi pa so na drugem mestu s štirimi točkami zaostajali za vodečo DRAVO iz Ptuj.

Kljub številnim težavam, s katerimi se vodstvo spopriema, so z doseženimi rezultati zadovoljni. V spomladanskem delu tekmovalstva se želijo povzpeli na prvo mesto. Trenirati bodo začeli že prihodnji teden, sprva v dvorani, pozneje na prostem. Pred lgaškim startom so predvideli tudi več prijateljskih tekem s PAPIRNICARJEM iz Radeč, z ELANOM iz Novega mesta in s CRVENO ZVEZDO iz Savskega Marofa.

Klub ima razen finančnih težav tudi težavo z izborom igralcev. Do sedaj so jih imeli le 18, v prihodnje pa računajo tudi z mladinskimi moštvi in dijaškimi vrst TSŠ, ki bodo dopolnjevali ekipo.

Nogometašem CELULOZARJA želimo, da bi v letošnji sezoni izpolnili svoje načrte. Volje za delo jim ne manjka.

ka, le blagajno imajo precej prazno. Za letos bi potrebovali skoraj 70.000 dinarjev.

KRISTIJAN PAVLIHA

Za okroglo mizo o občinskem gospodarstvu

Za ponedeljek, 20. januarja, je bil sklican kolegij občinske skupščine Krško, ki ga sestavljajo razen predsednika občinske skupščine predsedniki svetov, predsednika obeh skupščinskih zborov in predsedniki občinskih vodstev družbeno-političnih organizacij. Za to sejo je bilo na dnevnem redu financiranje negospodarskih investicij ter izmenjava mnenj o predlogu za ustanovitev sklada za odpiranje novih delovnih mest in razprava o gospodarskem razvoju ter financiranju družbenih služb v tekočem letu.

Datum za konferenco ZMS določen

V Krškem bodo 8. februarja sklicali redno občinsko konferenco Zveze mladine. Povabilna bodo prejeli po trije delegati iz vsakega aktivna mentorji mladinskih organizacij na šolah ter predstavniki družbeno-političnih organizacij.

Prizadeven odbor, zaspano članstvo

Ko je pred dnevi krajevna organizacija RK Krško sklicala občni zbor, se je odzvalo povabilu komaj 20 članov od 340, kolikor jih v starem delu mesta. Na neobveščeno se večina ne bo mogla izgovoriti. Vabila so raznašali na stanovanja, razen tega so na zbor opozarjali letaki, ki jih občani niso mogli prezreti. Tudi brežiški radio je obveščal poslušalce na datum in kraj zborov. Odbor se je potrudil, kolikor je mogel, vendar brez uspeha. Obracun vodstva organizacije po dveh letih dela članov ni zanimal, čeravno bi se spodobilo vsaj to, da se mu zahvalijo za prizadevanost. Kako brezbržni smo ljudje do dela drugih, potem se pa čudimo, če nas kdo rasočara in noče več sprejeti funkcije, ki bi mu jo radi zaupali! JI

Na delo skupaj z mladimi

Pri zbiranju krvodajalcev ima krajevna organizacija Rdečega križa za desni breg mesta precej zaslug. Na tem območju sđaj še lahko računajo na določeno število stalnih krvodajalcev. Za sodelovanje se jim odbor najlepše zahvaljuje.

Krajevna organizacija RK je v minulih dveh letih zelo prizadevno izpolnjevala sprejeti program. Potrudila se je zlasti tedaj, če je bilo treba pomagati bolnim in socialno ogroženim ljudem. Pomoč jim je oskrbela v denarju, obleki in drugih oblikah.

Organizacija bo v prihodnje pritegnila k sodelovanju več mladine. Za to so se zavzeli člani na občnem zboru, ki so ga imeli minul teden. Po njihovih izjavah je bilo pomanjkljivo predvsem sodelovanje z mladinskimi aktivni pri organizaciji tečajev prve pomoči in drugih vrsteh skupnega dela.

Sami si pomagajo

V kolektivu CELULOZE so že pred dvajsetimi leti ustanovili blagajno samopomoči pri sindikalni organizaciji. Trenutno razpolagajo s 135.000 dinarji. Iz blagajne posojajo denar svojim članom, ki so v gmojni stiski. Delavec si lahko izposodi največ 1.000 dinarjev. V kolektivno samopomoč je vključeno 300 zaposlenih. Mesečno vplačujejo v blagajno samopomoči od 1 do 10 dinarjev članarine. Kdor prekine delovno razmerje v podjetju, prejme ob odhodu celotno vsoto, ki jo je vplačal v obliki članarine.

KRŠKE NOVICE

■ PRASNA ZAVESA NAD MESTOM. Prebivalci Krškega, predvsem pa Vidma, že daljša časa vidljajo nečist zrak, ki ga povzroča dim iz tovarne papirja. Najhuje je ob nizkem zravnem pritisku. Koliko nevarne sestave je v ozračju nad mestom, je bilo opaziti ob zadnjem deževju, saj je snežna odeja daleč naokoli postvela od saja. Tega prahu je dovolj tudi na balkonih, v stanovanjih in podstrežnih prostorih. Ko bi s filtrom odpravili to nadlogo!

■ Z MALO DENARJA VELIKO NAREDILI. Nogometaši CELULOZARJA so v minulem letu porabili za tekmovalstvo v CNP in slovenski conski ligi 22.000 din. Največ denarja so porabili za prevoz na tekme, za opremo in vzdrževanje igrišča. Denar za tekmovalstvo so zagotovile delovne organizacije, občinska skupščina, občinska Zveza za telesno kulturo, sindikalni svet, s 3000 dinarjev so dobili od vstopnine. Nogometa-

si denarja niso razmetavali. Imeli so lepe uspehe in so pasili na vsak dinar.

■ LETOS OSEM PRIPRAVNIKOV. V skladu s republičkim predpisom so v tovarni papirja dopolnili pravilnik o sprejemaju pripravnikov. Letno število pripravnikov bodo upravni organi določili s planom kadrov. Pri tem bodo upoštevali stališča in bodoče potrebe po strokovnjakih. Letos bodo sprejeli osem pripravnikov. To število se ujema s številom štipendistov, ki bodo leto končali šolanje.

■ ZA TRGOVCE MRTVA SEZONA. Po pripovedovanju o izkušnjah iz preteklih let je za trgovce januar mrtva sezona. V tem času skoraj nihče več ne kupuje zimskih oblek in obutev, s biagom za pomlad je trgovine še niso preskrbljene. Največ prometa ustvarijo trgovci v decembru na račun novoletnih praznikov. Željo si, da bi bilo takih praznikov več.

»Na hišnih obiskih je zdravniku težko zahtevati denar, zlasti še v revnejših družinah,« pravi dr. Jože Pirc.

»Za hišni obisk uradno 7 dinarjev. Za težak teren, kakršni je pri nas, je to malo. Zdravnik zgubi včasih celo popoldne, če mora pešačiti v hrib. Dežurstvo je prav tako slabo plačano. V Krškem dobi zdravnik 15 dinarjev na dan, v Novem mestu 35 dinarjev. Razloček je le v tem, da čakajo naši zdravniki na poziva doma. Sproča jih dežurna sestra iz zdravstvenega doma.«

»Kaj menite o reorganizaciji v zdravstveni službi?«
»Namesto da bi izboljšali tisto, kar ne velja, podiramo dobro in slabo ter vse postavljamo znova. To gre na škodo strokovnosti in razvoja zdravstvene službe na-

Konferenca posvečena volitvam

Volilni program, volilni pravilnik ter obravnavanje dela odborov in poslancev, to bodo najvažnejše zadeve, ki jih bodo obravnavali na seji občinske konference Socialistične zveze v prvi polovici februarja. Za osnovo bo služila tudi anketa, ki so jo izvedli med 348 člani SZDL, da bi zvedeli, kaj menijo o svojih odborovnikih, vlogi Socialistične zveze in o delu krajevnih skupnosti. Pri tem so bili ugotovljeni nekateri zanimivi podatki, o čemer bomo obširneje še poročali.

37 let že uživa pokoj

V Račici pri Loki živi najstarejši prebivalec tega območja občine — Franc Prunk, ki je v 92. letu starosti. Ze govornica ga izdaja, da je doma iz Primorske, iz Vretnice. Še kot mladenič se je zaposlil v tržaškem pristanišču, nato pa je od 1905 do 1932 delal pri železnici, od prve svetovne vojne naprej v Račici, kjer je bil tudi upokojen. Zdaj že 37 let živi kot upokojenec v hišici, ki si jo je zgradil nasproti čuvajnice, svojega priljubljenega delovnega mesta.

Gasilci prijavi kar 25 članov

Občinski odbor Rdečega križa je na zadnji seji namenil 300 dinarjev kot svoj prispevek za žrtve potresa v Orni gori. Obravnaval je tudi organizacijo naslednje tečajne za prvo pomoč, ki se bo začel v začetku februarja. Sevniki gasilci so zanj prijavi kar 25 članov, tako da bo treba uvesti dve izmeni, če se bodo s tem strinjali tudi zdravstveni delavci. Razen seje je bil še poseben posvet z medicinskimi sestrami iz zdravstvenega doma in doma na Impolci. Ta teden se bodo namreč začela zdravstvena predavanja s filmi: predvidena so na Bučki, Bianci, Studencu, v Boštanjju in Loki.

OD LISCE DO MALKOVCA

POCITNICE BREZ SNEGA. Zadnjih nekaj let se je že zgodilo, da prav v šolskih počitnicah ni bilo snega, kar je povzročilo odjavo zadnjih nekaj dni minulega tedna. V Sevnici, ki je znana po milim podnebnju, je le tu in tam videti kakšno krpo umazanega snega. Edino primerno mesto za smučanje je še Lisca, kjer je v minulnem tednu, ko je v dolini deževalo, zapadlo skoraj 30 cm za smučko primernega snega. Cesta je spet prevozna.

ZLATENICA NA SOLI SENT. JANŽ. Med otroci v osnovni šoli Sentjanž je bilo v prejšnjem tednu več obolenj za nalezljivo zlatenico. Šuno v enem dnevu so odpeljali v celjsko bolnišnico tri otroke. Otroci v nevarnosti so, da so zdaj boleste področje; otroci bodo zavržili manj kot ena polovica, pa tudi manj nevarnosti je, da bi se zdravi otroci okužili z zlatenico.

PONOVNO RAZPRAVA O ŽELEZNISKIH PREHODIH. Po sklepu občinske skupščine bo na progi Sevnica-Trebnje na delu od Boštanjja do Pijavice ukinjena večina prelozov, ker jih uporablja le nekaj lastnikov in je možno spravilo sena in lesa preusmeriti na druge prelope ali pa prelati sploh niso več v rabi. Da med ljudmi ne bi bilo nezgodovnanja, je občinska uprava za prihodnji ponedeljek na območju Boštanjja in Trišča sklicala prisrčne posetnike, da se s njimi pogovori.

SPREMEMBE MEJE. Občinska skupščina Laško je sporobila sevniki občini, da se strinja s spremembo meje katastrske občine Panče. V tej katastrski občini leži tudi »Tončekov dom« na Lisici. S spremembo meje bo imela občina Sevnica pravico odrediti namen teh zemljišč, ki naj bi, po soglasju republikanskih organov, spadali v katastrsko občino Podgorje, ki je bila še doslej v občini Sevnica. Sprememba je pomembna zaradi tega, ker je predvidena adaptacija

Z MODNE RAZSTAVE V LJUBLJANI: razstavnici prostor JUTRANJKE iz Sevnice je vedno dobro obiskan. (Foto: M. Legan)

2. MAJA STOLETNICA SEVNIŠKEGA TABORA

Določen je program za stoletnico

Velik sprevod in zborovanje, gospodarska in filatelistična razstava, otvoritev stalne likovne galerije pionirjev in Lutrove kleti

Glavni odbor za proslavo 100-letnice sevniskega tabora ter predsedniški komisij, ki bodo vodile posamezne priprave, so se sestali v soboto, 18. januarja. Na sestanku je bil natančneje določen program zborovanja, ki bo 2. maja letos pred spomenikom žrtvam NOB v Sevnici, prireditve pa bodo trajale en teden.

Proslavljanje se bo začelo že nekaj dni prej. V Sevnici bo odprta filatelistična razstava, v gasilskem domu pa bodo pripravili prikaz gospodarskih dosežkov industrije in obrti sevniske občine.

Za to priložnost bo že odprta proučena Lutrova klet pri sevniskem gradu, kot posebnost pa naj navedemo otvoritev stalne likovne galerije pionirjev, ki naj bi kasneje prerasla meje sevniske občine. Na sevniskem gradu oodo v čast tabora priredili tudi ljudsko igro ene naših najboljših igralških skupin.

Na prireditvah bodo sodelovali Zagrebčani s tamburškimi zborom, povabili pa bodo tudi društva Slovenec, ki delujejo v Karlovcu in Zagrebu. Na slavnostni dan bodo igrali godbeniki milični-

ške godbe iz Ljubljane ter ene izmed masovskih gudb. Če bo vse posrečilo, se bo do tega časa prvič oglasila lokalna radijska postaja Sevnica. Ves čas slavlja bodo različna športna tekmovanja.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo bodo prevzele tri spodnjeposavske občine, veliko udeležbo pa bosta razen njih zagotovili sosednji trebanjska in laška občina. Da bi pritegnili veliko ljudi, bodo že prej z letalom trosili letake s programom, v čast stoletnice pa bodo izdali brošuro, v kateri bodo razen zgodovinskih in zemljepisnih značilnosti sevniske občine objavljeni gospodarski in drugi dosežki prvotnih let.

2. maja bo v Sevnici velik sprevod, v katerem bodo zastavonoše na čelu nosile slovenske, hrvatske in jugoslovanske zastave v znak pomena, ki ga je imel tabor za prebujajoče se slovenstvo. Za njimi se bodo zvrstili pra-

porščaki s prapori različnih organizacij in društev, nato godba na pihala, kolesarji, člani TVD Partizan v telovadnih oblekah, vozniki z lojtrekimi vozovi, na katerih bodo ljudje v narodnih nošah, godci in drugi obiskovalci tega velikega zborovanja.

M. L.

Vel. Cirk: odgovor iz Sevnice

Z Velikoga Cirnika so prejšnji teden poslali ostro pritožbo, zakaj je njihov kraj tako zapostavljen, da jim ne pluzijo ceste, tako da morajo otroci gaziti visok sneg, v vas pa ne more priti niti rešilna avtomobil ali kako drugo vozilo. Alojz Lipoglavšek, vodja cestne službe, je zagotovil, da bodo ceste na Cirknik pluzili, če bo na novo padlo najmanj 15 cm snega, sicer pa ne.

V nedeljo za vodovod na Bučki

V nedeljo, 26. januarja, bo gostoval ob 16. uri v Sevnici, ob 19. pa v Krmelju Slovenski instrumentalni kvintet. Dohodek prireditve bodo porabili za gradnjo vodovoda na Bučki. Akcija je organiziral glavni odbor Rdečega križa Slovenije, ki želi pomagati Bučki in bližnjim vsem, da bi uresničile svojo staro željo. Na Bučki so že lani poskušali graditi, vendar so se ustrašili precejšnjih stroškov, saj so izvirni daleč in bo treba položiti dolge glavne vode.

Loka: zahvala podmladkarjem

Krajevna organizacija Rdečega križa v Loki se zahvaljuje solarjem osnovne šole, članom podmladka RK, ki so po vaseh pobirali članarino. Na ta način bi lahko pobrali članarino tudi v drugih organizacijah. Zahvaljuje se tudi Alojzu Gradšniku, ki je za delo v RK pridobil kar 15 novih članov, podpornemu članu Jožetu Sladiču pa za denarni prispevek S. Sk.

Sevnško gasilsko društvo je uredilo delavnico za popravilo in polnjenje gasilskih aparatov znamke Pastor. Za to delo, ki ga opravlja tudi za potrebe društev in delovnih organizacij zunaj meja občine, je usposobljen Slavko Stopar, ki je bil tudi na praksi v tovarni v Zagrebu. (Foto: Legan)

Do maja tekoča voda

Iz obsežnega letošnjega programa krajevnega organizacije Socialistične zveze na Studencu

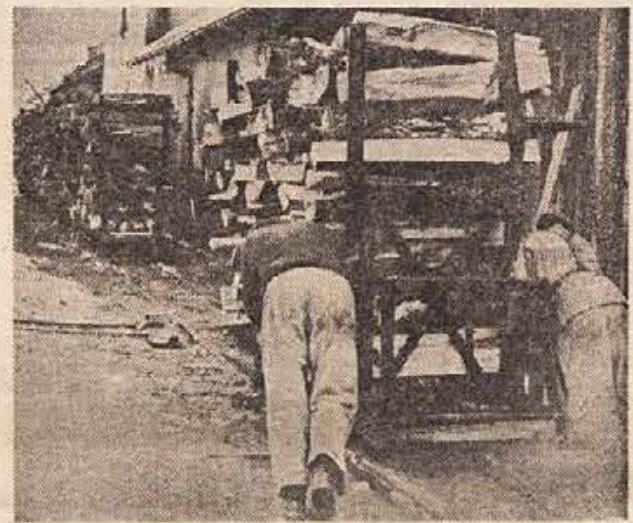
Krajevna organizacija Socialistične zveze Studenc je največja v občini in šteje kar 433 ljudi, kar je 76 odst. vseh polnoletnih prebivalcev. Občinsko vodstvo SZDL jo ocenjuje kot eno najbolj delavnih krajevnih organizacij, ki je tudi organizacijsko utrjena, saj ima med drugim pobrano vso članarino, kar je primer je v redkih krajih.

Letošnji program predvide-

va dograditev vodovoda na Studencu, za kar bo treba še zavhati rokave in zbirati prispevke. Predvideno je, da bo vodovod dograjen do letošnjega maja. Letošnjo pomlad je v načrtu tudi dograditev ceste Zavratac — Rovišče ter dograditev prosvetne dvorane v gasilskem domu.

V okviru krajevnega skupnosti, s katero krajevna organizacija SZDL dobro sodeluje, načrtujejo za letos tudi popravilo 25 km cest in vaških poti, skrb za olepševanje naselij, za civilno zaščito ter skrb za socialno prizadete ljudi, posebno pa organizacijo strokovne pomoči kmetovalcem, ki imajo v načrtu obnovo vinogradov, sadovnjakov in napredek v poljedelstvu.

Studenci so poskušali, da bi s pomočjo SZDL na Studencu spet imeli enkrat na teden zdravstveno ambulanto in ljudem ne bi bilo treba za vsako stvar v Sevnico. Vendar so dobili odgovor, da pride na Studenc premalo ljudi, zato zavod ne more plačati stroškov.

Naporna je pot do tanina. (Foto: Legan)

KAKO TRENUTNO POSLUJE JUGOTANIN

Les vozijo iz Hrvaške

Naložba v modernizacijo proizvodnje tanina stoji zaradi spremenjenih cen neizkoriščena

Pred vojno je bil Jugotanin najmočnejša tovarna v Sevnici, njegovi delavci so imeli razmeroma najboljše pogoje. Ko so se začela uveljavljati umetna strojila, so se razmere poslabšale. Medtem ko so morali tovarno v Majsperku celo zapreti, se je Jugotanin obdržal in se spoprijel z velikimi težavami. Za nekaj časa je bila celo ustavljena proizvodnja, ker ni bilo lesa in je bil zastoj v prodaji. In kakšen je trenutni položaj tovarne? Zda se noč in

dan kadri iz velikega dimnika, toda čeravno so ob novem letu prodali večjo količino izdelka tudi na Madžarsko, so skladišča še vedno precej polna, delavci pa pri osebnih dohodkih niso prikrajšani.

Jugotanin je uspešno premagal »bojkote« slovenskih gozdnih gospodarstev, ki niso hotela dobavljati kostonjevega lesa, češ da je cena premajhna. Hrvaškim gozdarjem se zdi primerna in ga v velikih količinah dovažajo v Sevnico. Trenutno so skladišča polna lesa in je po tej plati obratovanje zagotovljeno.

Sevnška tovarna je tudi primer, kako lahko neustaljeno razmerje cen prekriza račune in povzroči gospodarsko škodo. Za tovarno je pred dvema letoma zrasla sodobna kurilnica na mazut, ki naj bi zamenjala kurjenje izluženega lesa, uporabnega za predelavo. Vendar so se kmalu, tako bistveno spremenile cene, da so morali znova začeti kuriti z lesom, zgrajene naprave pa stojijo neizkoriščene in čakajo boljše čase.

Rudi Stopar razstavlja v Sevnici

Tik pred zaključkom današnje številke smo zvedeli, da razstavlja v osnovni šoli »Savo Klavnik« v Sevnici kipar — amater Rudi Stopar svoje kipe iz patiniranega železa in pločvine. Razstava bo odprta do 29. januarja.

Delo se zdaj šele začne

Stalna skrb ZK: mlade ljudi usposablja za odgovorna mesta v samoupravnih strukturah

Obcinska organizacija Zveze komunistov Trebnje je v lanskem letu silno pomladila svoje vrste, zato je njena zelo pomembna naloga — stalno delo z mladimi komunisti, vendar ne samo v obliki izobraževanja, temveč tudi pri akciji.

To so poudarjali tudi na seji občinskega komiteja, ko so sprejemali delovni program. V soboto, 18. januarja, je bil v Trebnju že seminar za mlade člane, na katerem so sodelovali tudi delegati s kongresa ZKS, kasneje pa bodo zanje prirejali daljše seminarje, s pomočjo katerih bodo usposabljali ljudi za odgovorna mesta v samoupravnih telesih.

Prav to je zelo pomembna in zahtevna naloga. V občini že dalj časa opažamo, da so mnoge organizacije in vodstva preveč zaprta vase, v vodstva se vključuje premalo novih ljudi, potem pa izne-

nada ugotavljamo, da novih sil ni in da so nekateri ljudje kot nenadomestljivi.

Mlade je treba vključiti tudi v priprave na skupščinske volitve. Te dni bodo po vsej občini sestanki z aktivci, na katerih bodo sestavili akcijske programe, po katerih vključila v predvolilno aktivnost. Po aktivih bodo obravnavali tudi resolucijo z minuloga kongresa, ki je vodilo za konkretno delo.

PRELESJE: kako spomladi?

Če bodo v opekarni Prelesje, ki spada k mirnškemu Gradbenemu opekarskemu podjetju do sezone, to je do aprila, vključili nove stroje, potem se bo položaj opekarske izboljšal. V podjetju ugotavljajo, da zadnje leto opeke ni več tako težko prodati, mora pa biti kvalitetna in po zmerni ceni. Ročni izkop ima omejene možnosti, zato se je nujno potrebno modernizirati.

Spremembe v sindikatih

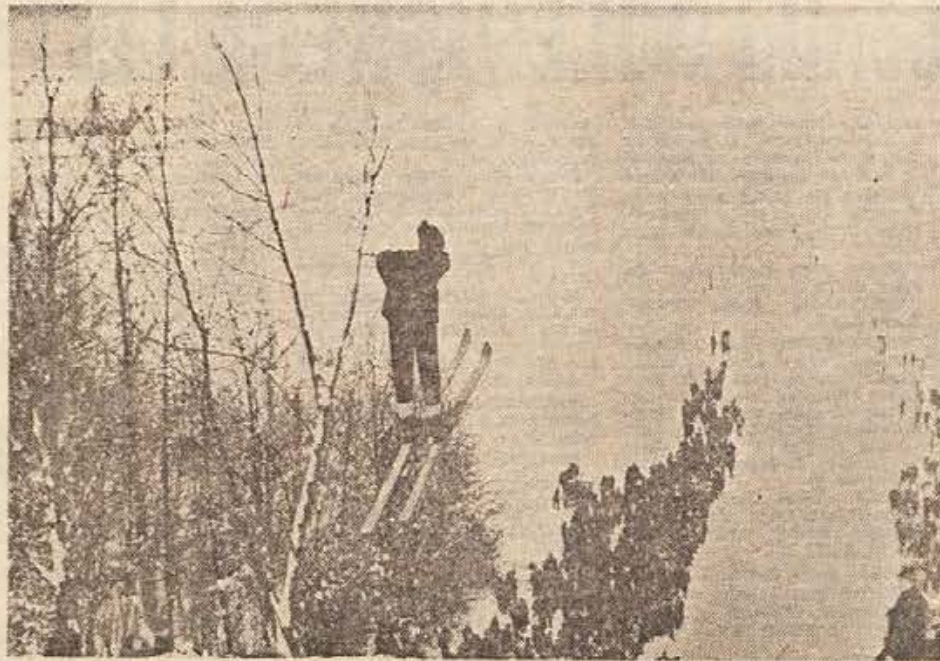
Prosvetni delavci Mokronoga, Mirne in Sentruperta bodo odslej imeli eno sindikalno podružnico. Tako so sklenili na obnem zboru in menili, da bo močnejša organizacija tudi učinkovitejša. Na občinskem sodišču v Trebnju pa so ustanovili samostojno podružnico in se tako ločili od sindikalne podružnice občinske uprave in družbeno-političnih organizacij. Za predsednico nove podružnice so izbrali Reško Uhan.

Poglobljati medsebojne vezi

Po obisku v Obrenovcu: sodelovanje pobratenih občin naj zajame še delovne organizacije

Manjša skupina predstavnikov družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine Trebnje se je prejšnji teden mudila v Obrenovcu pri Beogradu in bila spet deležna velikega gostoljubja pobratene občine.

Po vrnitvi je sekretar občinskega komiteja ZK Roman Ogrin dejal, da so v pogovorih v Obrenovcu sklenili sodelovanje razširiti na delovne organizacije in občane. Vsaka izmed pobratenih občin bo celo določila en dan v letu, ki bo namenjen izmenjavi večjih obiskov predvalcev obeh občin. Nekateri

Še en posnetek s tekmovanja v smučarskih skokih na Mirni, na katerem so se dobro odrezali tudi člani TVD Partizan z Mirne. (Foto: Polde Miklič)

MOŽNOSTI ZA ZAPUŠČENE KOŠENICE, VINOGRAD IN SADOVNJAKE

Izkoristimo tudi slabša zemljišča!

Gojenje debelopodne žlathne leske in cepljenih tenkolupinastih orehov lahko sadjarjem močno poveca dohodek s slabših zemljišč

Sadjarstvo na Dolenjskem, zlasti na območju trebanjske občine, nezadržno propada. Prazna ostajajo tudi tista zemljišča, ki jih za kaj drugega ni mogoče koristno uporabiti. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi tam zraslo grmovje in kasneje gozd. Dolenjski sadni okoliš je predviden tudi za lupinasto sadje, ki lahko daje lep dohodek, samo zavzeti se je treba.

Z odbiro in cepljenjem so bile vzgojene sorte debelopodne žlathne leske in tenkolupinastih orehov, privzgojene pa so bile tudi nekatere pomembne lastnosti, npr. odpornost proti pozehi. Prav tovrstnega sadja pa uvažamo pri nas ve-

liko količine, čeravno imamo doma dovolj možnosti za pridelovanje.

Leska uspeva na sončnih, zračnih legah, žlathna tako kot divja. V pravilno oskrbovanem nasadu daje več kot 1500 kg plodov na hektar in po dosedanjih izkušnjah nekaterih naših pridelovalcev že v petem letu daje toliko, da povrne stroške pridelovanja. Sadi se v drevesne jame na razdaljo 4 do 5 m, pognojiti ji je treba s hlevskim gnojem in kompostom ter umetnimi gnojili, kjer je razmerje dušika, fosforja in kalija 2:1:2 (do 800 kg na hektar).

Vzdrževanje nasada sestoji in zastiranja drevesnih kolobarjev ter varstva pred boleznimi in škodljivci, ki se lahko pojavijo v nasadu. Po obiranju je treba plodove posušiti, da se jih ne loti plesen.

Cepljeni orehi začno roditi že v tretjem letu, nato pa vsako leto več. Sadimo jih na razdaljo 10x12 m, tako da za en hektar potrebujemo največ 100 sadik. Te so precej drage in stane ena do 50 dinarjev. Te sorte so bolj odporne proti pozehi kot domači oreh, rodijo do 50 let in dajejo v času rodnosti letno več kot 1500 kg plodov na hektar, razen tega pa še dragocen les.

Za nasade lešnikov in orehov moramo odbirati višje lege, to pa so ponavadi zemljišča, ki niso uporabna za kaj drugega. Izračuni kažejo, da je lupinasto sadje zelo donosno in potrebuje najmanj delovne sile. Sadjarski zavod iz Maribora je pripravljen nuditi odlične sadike in strokovne nasvete za ureditev nasadov.

Ker je v občini Trebnje veliko primernih zemljišč, predvsem zapuščenih košenic, vinogradov in sadovnjakov, smo prepričani, da bi bilo mogoče kaj narediti. Na oddelku za gospodarstvo si lahko ogledate vzorce plodov lešnikov in orehov.

Investicijski stroški za napravo 1 ha lešnikovega nasada znašajo približno 5.500 dinarjev, všteti pa so prav vsi stroški. Približno toliko stane tudi hektar nasada orehov, vendar ti stroški ne bi smeli ustrašiti tistih, ki se bodo odločili, da se sami lotijo teh zamisli, ali tistih, ki bodo iskali kredite za napravo takih nasadov. Pomisliti je tre-

ba samo, kolikšna je cena orehovega lesa in kolikšna cena orehovitih in lešnikovih jedrc v trgovini. Ti plodovi so vse bolj cenjeni in jih moramo celo uvažati, orehe pa smo v kmečkih vrtovih tako izsekali, da bo cena orehove vedno večja.

inž. MIHA KRHIN

Iz Korit ni bilo nikogar na sestanek

Pred kratkim so v Vrbovici pri Dobriču ustanovili vodovodni odbor, ki ga sestavljajo: Franc Jarc, Jože Smolič, Jože Kaplan, Ivan Zoran in Anton Jarc, ki bo začel pripravljati gradnjo krajevnega vodovoda. Zelo značilno pa je, da na sestanek, ki ga je sklical krajevna skupnost v Dobriču, ni bilo nikogar iz sosednje vasi Korita, čeprav se je treba glede vode pogovoriti prav z vaščani tega naselja.

Šentlovrenc: inšpektorjeva zahteva

Ze pred dobrim letom smo pisali o zahtevi inšpektorja za delo, ki terja odpravo pomanjkljivosti v lakirnici mizarjskega obrata HRAST v Šentlovrencu, kar bi stalo okoli 25.000 novih dinarjev. Vendar to ni bilo urejeno, kot so ugotovili tudi na občnem zboru sindikalne podružnice. Podjetje mora izdelati tudi svoj gospodarski načrt za nekaj let naprej, po vsaj verjetnosti pa se bo uporabljal tesneje nasloniti na kako večje podjetje, da bo hitreje napredovalo.

TREBANJSKE IVERI

NEZANESLJIV VOZNI RED. Mnogi potniki se še dalj časa pritožujejo, da avtobusni vozniki red ne ustrezajo povsem, ker ga niso spreminjali hkrati s spremembami prihodov avtobusov. Vse kaže, da se avtobusna podjetja za take stvari kaj malo menijo, kot da niso prav nič važne.

PODALJŠANJE JAVNE RAZSVETLJAVE. Svet krajevnih skupnosti namerava letos podaljšati javno razsvetljavo tudi proti Pristavi. V tem delu je arhitekturno načrt več novih hiš. Krajevna skupnost ima v načrtu tudi beljenje stare kole, za kar ima denar, ki ga ni porabila v lanskem letu.

Z JAVNIMI NAPISI JE KRIZ. Nad vrati trgovine Novo-

Dol. Nemška vas: predvsem - voda

Letos kar največ naseelij oskrbeti s tekočo pitno vodo je očitna želja letošnjega programa krajevnih skupnosti Dol. Nemška vas. Vodovod v Rihpovcu še ni dograjen in ga je treba letos dokončati. Tudi v Dol. Podboršt nameravajo letos do zadnje hiše napeljati vodo, isto pa je treba narediti tudi v Ponikvah. V Češnjevku namerava letos krajevna skupnost urediti odtok gnojnice, ki se zdaj steka po sredi vasi.

Veliki Gaber: še javno razsvetljavo?

Na zadnji seji sveta krajevnih skupnosti v Velikem Gabru so sklenili pripraviti predračun stroškov za javno razsvetljavo, ki naj bi jo dobil tudi ta kraj. Vodila bi skozi vas Vel. Gaber, tja do postajališča, denar zanjo pa bi zbrali s pomočjo prostovoljnih prispevkov. Krajevna skupnost bo letos pomagala šoli zgraditi športno igrišče, razen tega pa ima v načrtu popraviti ceste Gobišče - Zavrh, Stranje - Zubina, Zagorica - Dobravica in še nekatere odseke. Krajevna skupnost bo tudi prevzela v upravljanje cesto IV. reda Stranje - Bječ, s čimer se je upravni odbor občinskega cestnega sklada že strinjal.

Boljši dostop do cerkvice na Vihru

V Sentrupertu ima svet krajevnih skupnosti v načrtu, da bodo letos razen nadaljevanja dela na Veseli gori, obnove prosvetnega doma, popravila nekaterih cest in poti zgradili tudi cesto Slatnik - Slevo - Viher - Hrastno. Ta cestna povezava bi olajšala dostop do cerkvice na Vihru, ki ima veliko kulturno-zgodovinsko vrednost. Njeni oltarji so podobni z dragocenimi slikarjami 17. stoletja, ki so vredne. Da si jih ljudje ogledajo.

Ponikve: kupili bodo novo motoriko

12. januarja je imelo gasilsko društvo v Ponikvah redni letni občni zbor. Društvo, ki bo prihodnje leto slavilo 60-letnico obstoja, naj bi za to priložnost dobilo novo motoriko, saj je stara že dostužena in ni več povsem zanesljiva. Na občnem zboru so menili, da bodo našli ljudje in skupščina podprli zamisel.

Zbor je obravnaval tudi vključevanje mladine v gasilsko organizacijo. Ugotovil je, da je po zaslugi nekaterih delovnih članov po povojnem mirstvu delo društva znova zaživele, dokaz o tem je bil tudi letošnji občni zbor.

F. G.

V nedeljo »Razvalina življenja«

V nedeljo, 26. januarja, bo v Trebnju v prosvetni dvorani ob 19.30 spet gostovalo kulturno umetniško društvo »France Prešeren« iz Ljubljane s prvo predstavo Finžgarjeve »Razvaline življenja«. Tokratna uprizoritev bo najprej v Trebnju in šele kasneje v Ljubljani, kar je za naš kraj posebnost po častitev.

Trebnje: tovarnjak zdrsnil čez polovico

17. januarja je vozil Stjepan Bajsič tovarnjak lepoglavške LEPE iz Trebnja v Ljubljano. Na silbo predglednem ovinku je na polovici ceste na levo, koder je vozil Stane Penko tovarnjak ilirskobistriškega TRANSPORTA. Penko je svoje vozilo zavril in zavil na desno, vendar je Bajsič kljub temu trčil vanj. Škoda so ocenili na 2.900 din.

vsak četrtek

anlena
ZA MLADE
PO SRCU

Lani da, kaj pa letos?

Po županovi izjavi sodeč, je stvar zelo resna

Kot med Scilo in Karib, do, tako je treba vsako leto krmuriti občinski proračun. Torej ni čudno, če je predsednik Obs. Ciril Pevec, ki je ravno prav anasajena prišel z nekega sestanka, odgovoril na vprašanje DELA, da bi bilo zanj največje presenečenje v letu 1969 če bi se na osnovi doslej znanih instrumentov posrečilo u-ravnovesiti proračun za leto 1969.

In kako je bilo v letu 1968? V tri proračunskih dohodkov so se obnašali zelo različno: prispevek od osebnega dohodka iz delovnega razmerja je bil okoli 7 odst. manjši od predvidenega, prispevek od kmetijstva celo za pe-

tno manjši, prispevek od obrtnih dejavnosti pa za tretjino večji, medtem ko je bil davek od prometa blaga na drobno približno tolikšen kot leto dni prej.

Tako gibanje je prizadelo temeljno izobraževalno skupnost, ki je dobila čez 70.000 din manj, kot je imela prvotno predvideno. Da bi pomagala prebroditi težave, ji je občinska skupščina že namenila polovico toliko denarja kot dotacija, del pa bo morala skupnost pokriti iz izrednih dohodkov in zmanjšane proračunske rezerve.

Tako v letu 1968. Kako bo vnaprej, pa je še veliko vprašanje. »Vroče poltetje šele prihaja.

Šentlovrenc: hazard v gostilni

Sodniku za prokurirke v Trebnju je prijavljenih 6 ljudi, ki so jih pred nekaj dnevi milčniki zalotili v gostilni Jarm v Šentlovrencu pri igranju »ajnce« za velike vsote denarja. Primer iz Šentlovrencea pa ni edinstven, igre na srečo so se precej razširile tudi v drugih krajih, po strastnih kvartopiroh aslovie zlasti Mirna.

Kazni za tovrstne prestopke znašajo do 200 novih dinarjev ali do 30 dni pripora.

VOLAN RES NI ZA ŽENSKÉ

Kakšna motorizacija! No, avtomobili so preplavili tudi ulice mojega mesta. Z vsakega dvorišča se razlega zavijanje in ropotanje, nekateri pritisajo na plin, drugi spet penjufejo.

Vse to je videla moja žena in v glavo ji je šinilo, naj bi tudi midva kupila avtomobil. Po zaslugi kredita sva se odločila za FICKA. Ekonomičen je, majhen, gibek, lahko ga je upravljati kot nalašč za naju dva. In ker sem izkoristil šoferske izkušnje, ki sem si jih pridobil v vojski, se v ovlado vanju lastnega fička res nisem pretegnil.

Tako sva se vozila mesec dni, ko je žena začela: »No, močiček, dovolj mi, da tudi jaz preidem k samoupravljal-skim akcijam! Predal sem ti volan. Toda ko je dobila vozniško dovoljenje, so se zame začele muke in težave! Med tem ko sem bil v službi, se je vozarila sem in tja. Namesto kostla me je na mizi čakala pošta. In to dan za dnem!

Dokler ni lepega dne pozvo mi telefon v mojem uradu. Sosed mi je sporočil, da je videl našega fička ob cesti, v kanalu. Cisto brez glave sem zavaljal na mesto nesreče. Za gledal sem fička s prazno gumo, toda žene ni bilo nikjer.

MESEC IN OTROCI

Na svetu so otroci, ki so slišali, da je Mesec iz zelenega sira in da so nemara zato na njem miši, ki ga glodajo, odkar plava po nebu.

Na Japonskem pripovedujejo otrokom, da na Mesecu živi zajec, ki ga je tja poslal Buda.

V zgodbah kapitana Cooka je Mesec bogata, rodovitna dežela. Beli golobi so bili nanj prenesli seme sadnega drevja, zato na njem rasto slive, jabolane, jagode in maline. Pravi raj, kjer lahko brez skrbi obiraš in uživaš vsakovrst-

Čez nekaj dni mi je poštar prinesel brzojavko. Brzojavila mi je žena, iz nekega drugega mesta:

»Dragi, oprost mi za vse! Fičko je bil čudovit, toda jaz sem prešla v Jankov mercedes...»

no čudovito sadje, ki ga nikoli ne zmanjka. Slavni grški modrijan in učenjak Heraklit je rad rekel, da je Mesec velikanska skleda, znotraj svetla, zunaj temna. Ljudje stare Grčije so verjeli, da na Mesecu živijo Titani in izmisljeni bogovi, ki se kdaj pa kdaj spremenijo v ljudi.

Legend o starem Mesecu, spremljevalcu naše zemlje, je toliko, kolikor je ljudstev na svetu, morda celo toliko, kolikor je uspavank. Kajti Mesec omenjajo številne uspavanke.

Nekatere legende so smešne, kot na primer tista mehiškanska o fabi, ki je bežala pred volkom in tako poskočila, da je padla na sredo Meseca. Druge so skrivnostne ali otožne. Eskimski otroci poslušajo, da je v starodavnih časih živel čarovnik. Ta je odpotoval v vesolje, da bi tam ustvaril sonce. S seboj je vzel sestro, toda spotoma se je tako razjezil nanjo, da jo je opekel po obrazu. Užaljena sestra mu je ušla v vesoljske daljave in se spremenila v hladni Mesec.

Legende o Mesecu bo človek kmalu osebno preveril. To bodo kozmonavti, ki bodo poleteli tja v vesoljskih ladjah. Človek bo odkril skrivnost prastarega Meseca, katerega že od pomnjenja ovija toliko zagonetnih legend. Pred tedni je človek prvič poletel z raketo okoli Meseca.

Kozmonavti na Mesecu vse kakor ne bodo našli Budovega zajca, tudi ne sadovnjakov in jagodičevja. Stopili bodo na njegova tla in videli da niso iz zelenega sira ne iz suhega zlata, kakor pojo stare uspavanke.

Vsi otroci čakajo na ta dan, kakor ga čakajo drugi prebivalci naše Zemlje. Le kaj nam bo ta dan prinesel?

B. S.

Lojze Jakopič:

16

AKCIJA "rdeča gos"

Signal, da sem dobil v sosesčino Gregorja je bil zame rešitev. Tudi Italijan Lazzaro mi ni bil nič bolj všeč kot Gregor. Verjetno ju je nastavljal v mojo bližino isti človek in z istim namenom, pa da drug za drugega nista vedela. Vse popoldne in ves večer me nista izpustila izpred oči. Kadarkoli sem segel v žep ali celo da sem se po sukniču samo popraskal po ramenu ali hrbtu, sta izbuljila oči. Pazila sta name, kako se počutim v svoji stari obleki. Nisem vedel, da je gestapo za mojo obleko in za vse mi mojimi stvarmi v centralnem skladišču organiziral pravo hajko. Najprej, da so stvari dobili, nato pa, da so vse skoraj rentgensko preiskali. Ko niso našli nič, iskali pa so ali skriti oddajnik, šifre ali pa vsaj naslove sovražnih agentov v Nemčiji, kamor bi se moral zateči, so mi obleko in stvari vrnili in nanje prilepili dva vohuna: Gregorja in Lazzaro, ki naj bi pazila, od kod bom sam potegnul skrivnost.

Prišel je lagerski policaj — knefling in me odpeljal v taboriščno pisarno. Gregor in Lazzaro nista mogla z menoj. Opazil sem njune obupane poglede. V pisarni sem moral podpisati formalno izjavo, da se prostovoljno javljam v specializirano delovno komando in da se zavedam nevarnosti dela. Isto izjavo bi lahko podpisal tudi na bloku. Ne bi bilo treba pome pošilja ti policaja. Zakaj je prišel, sem zvedel nekaj trenutkov pozneje.

Skozi odprta vrata me je poklical v svojo sobo oče Sebastijan in vrata sem moral za seboj zapreti.

»Vse v redu in nared?« me je vprašal z istim mirnim neprizadetim, protodušnim glasom s kakršnim je govoril z menoj ob najinem prvem srečanju.

»Z moje strani je vse v redu in nared sem.«

Srečala sva se z očmi. Opazil sem njegovo vznemirjenje. Zaskrbljenost. Torej je ni bil tako nedotakljiv, kakor je delal videz. Položil je prst na usta in mi s šepetajočim glasom razložil.

»Ni tako v redu. Pod budno nemško kontrolo ste. Pričakujejo vaš pobeg. Celó želijo si ga. Slišal sem za ukaz blokaču in štubaku, naj vam dodelijo na pograd nekega Slovenca Gregorja in Italijana Lazzara. Vaš rojak Gregor je na posebnem seznamu kneflingov, ki jih nihče ne sme poslati iz lagerja, zato nisem mogel ustreči želji vaše jugoslovanske sekcije, da bi ga poslal s transportom. Ko je nemška taboriščna uprava zvedela o vaši do-

delstvu v delovno komando za München, sem moral uradno odgovoriti, na čigavo pobudo ste bili dodeljeni v to komando in pod kakšnimi okoliščinami. Takoj nato sem dobil ukaz naj v isto delovno komando sprejme mo tudi Lazzara in Slovenca Gregorja. Po vsem tem je vse jasno?«

Ugovarjal sem, ker me je nekaj stvari motilo.

»Ne čisto. Nekdo nekoga lovi v nevarnosti sem samo jaz.«

Oče Sebastijan se je nasmehnil in mi prijateljsko pojasnil.

»Tako mislite vi. Vsi smo v nevarnosti, čeprav trenutno love samo vas. Odstranite pomisleke, ki vas mučijo. Midva si morava zaupati. Vi imate dragocene podatke, jaz pa naslov, kamor morajo podatki priti. Oba sva za gestapo enako težka in pomembna. Ste pripravljeni?«

Vstal je, se mi približal za pol metra in se mi zagledal v oči. Nisem jih odmaknil. Tudi sam sem v njegovih iskral isto kot je verjetno on v mojih. Potrdilo zaupanja in odločnosti. Zato sem takoj svečano izjavil:

»Pripravljen sem.«

»Torej tule je naslov. Preberite, ponovite zapomnite si ga, nato ga bova uničila. Mož je star čez petdeset let. Je Parizan, toda nemško govori tako da ga nihče ne bi prepoznal. Po poklicu je lekarnar Stanuje v porušnem bloku na koncu Bayerjeve ulice v središču Münchna, skoraj nasproti glavnega kolodvora. Zapomnite si dobro ulico, številko, nadstropje, ime, priimek, poklic, Parizan in geslo: »Prilepila je rdeča gos!« — Odgovor mora biti: »Prepleskali jo bomo v zeleno!«

»Kako pa bom prišel do njega?«

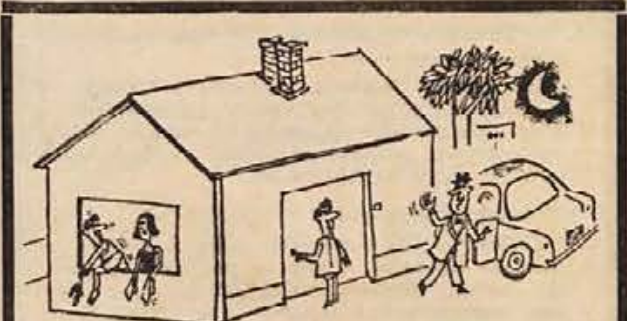
Oče Sebastijan me je ostro premeril od nog do glave.

»To je vendar vaša stvar. Pravite, da ste bili jugoslovanski partizan. No torej... Pogum in iznajdljivost, pa nekoliko sreče! V komandi, v katero ste dodeljeni, je lažji pobeg kot iz katerekoli druge. Tudi nemški stražarji se boje za življenje, zato so v previdni oddaljenosti in na varnem, kadar izkopavate letalsko bombo.«

»Ja,« sem prikimal. Italijan pa je nadaljeval:

»Z nekaj stvarmi sem vam note olajšati akcijo. Tri dni ste poleg ostalega dodeljeni za razdeljevanje hrane. Pod kruhom bo skrbeno skrit pulover. Samo v primeru, da ste se odločili za pobeg, ga oblecite in odvrzite suknič, na katerem imate vrezan taboriščni križ. Vsa ostala vaša obleka je popolnoma civilna. Teško se boste rešili Lazzara in Gregorja. Zanju sem izdelal poseben bojni načrt, ki vam lahko mnogo pomaga pri pobegu.«

Svojim ušesom nisem verjel, kar sem slišal. Do najmanjših podrobnosti je oče Sebastijan predvidel vse, zato sem ponovno zelo resno podvomil, da je duhoven, ampak v dobri šoli izšolan vohun za najdrznejše podvige.

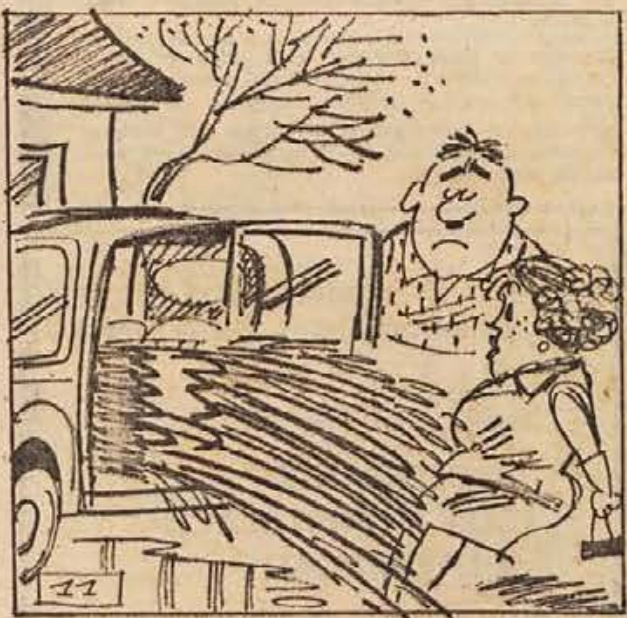

— Ne jezi se, Francelj, ker si izgubil pri kartah. To pomeni, da imaš srečo v ljubezni!

— Ne vem več, kje se me drži glava, gospod doktor — skoraj bi bila odšla brez recepta! ...

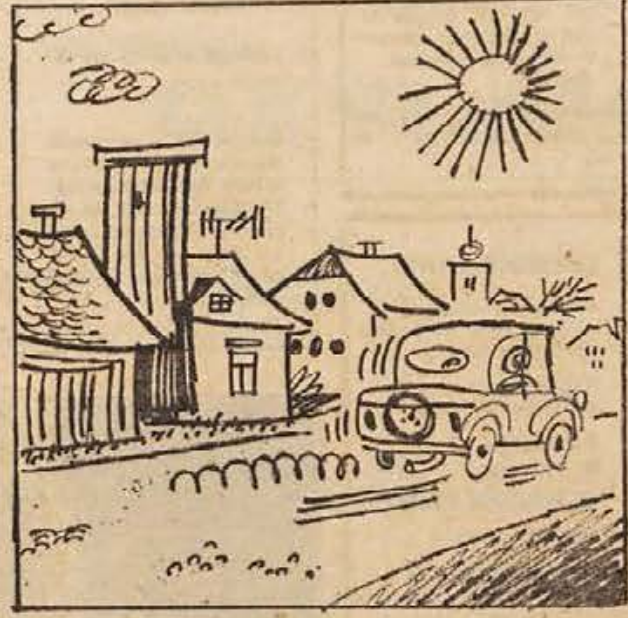
PARADIŽNIK ZA VOLANOM

11. Klara je bila v novem kostimčku nenavadno ljubka. »Izvoli!« je soprog z galantno gesto odprl vrata limuzine in — pet stotov ledene vode je iz avta zgrmel v gospo Paradižnik... Seveda! Medtem ko je Paradižnik kramljal z Ribizljevko, je voda napolnila avto do roba... — Prekipela pa je tudi Klarina jezal. Mahnila je soproga z

novo torbico po butici in odvihra v hišo. Za njo je tekel hudournik. — Razumljivo, odhod je bil s tem temeljito odložen. Tako je bilo kot z gasilsko tombolo: v primeru dežja odpadel — Treba je bilo pač osušiti in zlikati kostimček. In glej zlomka! Izkazalo se je, da je bilo krilo po tej proceduri krajše za pet centimetrov, kar je

za las ustrezalo modnemu diktatu. Prilepila je torej Klara svojemu soprogu na lice mini poljubček, kar je pomenilo, da je nevihta mimo in da lahko odpotujeta. — Ob tri četrt na tri je zaškripal pesek pod kolesi. Avto je zadržal po domačih ulicah.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

14. januarja so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Martin Černe, član Krke, tovarna zdravil, Novo mesto; Danilo Kovačič, Franc Kuplenk, Alojz Kristan in Franc Šorn, člani Novoteksa, Novo mesto; Polde Selan, Jože Barbo, Janez Kastelic in Jože Zura, člani Komunalnega podjetja Novo mesto; Zinka Jare, Jože Blažič, Franc Kotnik, Betka Kozole, Metod Hočevar, Dušan Zupanc in Marjan Simič, člani kolektiva občinske skupščine Novo mesto; Jože Zura, Tilka Zoran, Marjana Nemanjč, Adolf Nahtigal, Franc Jerman, Stane Smrekar, Janez Nardin, Rozi Tešar in Jože Novak, člani Dolenjke, Novo mesto; Miha Hrovat in Alojz Hočevar, člana Industrije obutve, Novo mesto; Anton Pevec, član Gradisa, Ljubljana; Anton Srebrnjak, kmet z Velikega Slatnika; Peter Hodnik, član SDK Novo mesto; Ivan Ivanušič, član Elektra Novo mesto; Anton Radovan in Vinko Strajnar, člana IMV Novo mesto; Vinko Muster, Vlado Ilič, Niko Marjanovič, Jovan Opačić, Jože Stopar in Martin Matkovič, učenci poklicne kovinarske šole Novo mesto; Franc Hrovat, član Pionirja, Novo mesto; Marija Sašek, gospodinja z Dolža; Marija Durič in Franc Bobič, člana Zdravilišča Smarješke Toplice; Drago Bučar in Janez Pink, člana Iskre, Novo mesto; Alojz Bučar, avtomehaničar z Velike Cikave; Alojz Poljanec, član Komunalnega podjetja Novo mesto.

UNIKOMERC ZAGREB

generalni zastopnik firme Stihl za Jugoslavijo, in Gozdno gospodarstvo Brežice — servis motornih žag

obveščata vse lastnike motornih žag, da prirejata

enodnevne tečaje za vzdrževanje motornih žag

posebno se verig.

Interesenti naj pošljejo prijave pismeno z dopisnico na naslov: GG Brežice — servis motornih žag. Vsi prijavitelji bodo dobili pismena obvestila o dnevu tečaja.

Unikomerc priporoča kmetovalcem, naj se poznajo o možnostih nabave teh kvalitetnih motornih žag za dinarska in devizna sredstva.

»KOVINARSKA«

tovarna Industrijske opreme in konstrukcij — KRŠKO

proda

NA JAVNI DRAŽBI

TOVORNI KAMION »FIAT« 620 B, nosilnost 2 t

Javna dražba bo 29. 1. 1969: za delovne organizacije ob 8. uri, za zasebnike pa ob 9. uri.

POZIV DAVČNE UPRAVE RIBNICA NA DOLENJSKEM

k vložitvi davčnih prijav za odmero prispevka in davka

Davčne prijave za odmero prispevka in davka za leto 1968 morajo vložiti:

1. zavezanci prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerjajo prispevki in davki po preteku leta (nepavšalisti);

2. zavezanci prispevka od skupnih dohodkov občanov;

3. zavezanci davka od stavb (od dohodkov najemnin, lokalov in inventarja).

Davčne prijave se lahko vložijo pri davčni upravi občinske skupščine Ribnica ali pri krajevnih uradih Sodražica in Luški potok, kjer se tudi dobijo vse predpisane tiskovine.

Rok za vložitev davčnih prijav je do vključno 31. januarja 1969.

Davčne prijave niso dolžni vložiti:

1. kmetijska gospodarstva, ki imajo dohodke izključno od kmetijstva;

2. zavezanci prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti ter intelektualnih storitev, katerim se odmerjajo prispevki in davki na podlagi letnih pavšalnih osnov ali v letnem pavšalnem znesku.

Davčna uprava občinske skupščine Ribnica

POZIV

k vložitvi davčnih prijav za odmero prispevka, davka in prometnega davka za l. 1968 ter davka in pristojbin za leto 1969

Rok za vložitev davčnih prijav je do vključno 31. januarja 1969.

1. Prispevek iz dohodka, davek in prometni davek: Davčne prijave za odmero prispevka, davka in prometnega davka za leto 1968 morajo vložiti:

1. zavezanci prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerjajo prispevki in davki po preteku leta;

2. zavezanci prispevka od skupnih dohodkov občanov;

3. zavezanci davka od stavb (od dohodkov najemnin, lokalov in inventarja);

4. davčne prijave je treba vložiti osebno ali po pošti pri davčni upravi občinske skupščine, kjer ima davčni zavezanec svoje stalno prebivališče. Predpisane tiskovine za vložitev davčnih napovedi dobijo zavezanci lahko v pisarni davčne uprave občinske skupščine.

Na podlagi tega poziva niso dolžni vložiti davčne prijave:

1. kmetijska gospodarstva, ki imajo dohodke izključno iz gospodarstva;

2. zavezanci prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerjajo prispevki in davki na podlagi pavšalnih osnov ali v letnem pavšalnem znesku.

II. Davek in pristojbine:

Občani, ki imajo določene velike mehanične priprave za kmetijsko, obrtno in gozdarsko proizvodnjo, kot so traktorji, velike mlatilnice, motorne žage, tovorna cestna motorna in priklopna vozila, kombi vozila ali imajo posajeno samorodno trto, na katere je predpisan občinski davek, so dolžni prijaviti morebitne spremembe lastništva davku oziroma pristojbini zavezanih predmetov.

Prijave oziroma spremembe se lahko vložijo pri davčni upravi občinske skupščine ali pa pri pristojnih krajevnih uradih. Kdor ne vloži davčne prijave v določenem roku, plača kazen v višini 5 odstotkov predpisanega zneska, če pa prijave ne vloži na pismeni opomin, pa 10 odstotkov od odmerjenega zneska. Kdor dosežene dohodke, davku ali pristojbini zavezane predmete utaji oziroma prijavi neresnične podatke z namenom, da bi se izognil plačilu prispevkov, davkov, prometnega davka in pristojbin, bo kaznovan z denarno kaznijo, ki je določena za davčno utajo.

Občinska skupščina Črnomelj

UPRAVNI ODBOR AGROSERVIS Brežice

razpisuje naslednja delovna mesta.

1. AVTOLAKIRAR
2. 2 AVTOMEHANIKA

POGOJI:

- pod 1.: VK lakirar ali KV lakirar z daljšo prakso in samostojen v delu,
- pod 2.: VK avtomehaničar ali KV avtomehaničar z večletno prakso v remontno-servisni službi.

Pismene ponudbe pošljite na gornji naslov do 1. 2. 1969.

NOVOTEHNA

Novo mesto
Glavni trg 11

razpisuje

JAVNO DRAŽBO za

tovorni kamion

TAM 2000

v voznem stanju

Izključna cena 15.000 dinarjev.

Dražba bo v prostorih Novotehne — Zastava servis, Smihelska c. 12, 27. januarja 1969, in sicer: za družbeni sektor od 9.—9. ure in od 9.—10. ure za zasebni sektor.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja

Obrtnega podjetja

ELA Novo mesto

razpisuje pristo delovno mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

1. visoka šolska izobrazba in najmanj dve leti delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu;
2. višja šolska izobrazba in najmanj štiri leta delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu;
3. srednja šolska izobrazba in najmanj šest let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu.

Ponudbe je treba dostaviti v 15 dneh po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in s dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah na naslov: OBRITNO PODJETJE ELA, NOVO MESTO, RAGOVSKA ULICA 7a — razpisna komisija.

Komisija za razpis mesta direktorja obrtnega gradbenega podjetja

»REMONT« — Straža

razpisuje mesto

DIREKTORJA

Pogoji: gradbeni inženir ali gradbeni tehnik, visoko kvalificiran zidarski delavec z dve leti delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gradbeništvu

Ponudbe je treba dostaviti v 15 dneh po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah na naslov: Komisija za razpis mesta direktorja pri obrtnem gradbenem podjetju »REMONT«, Straža, sedež Novo mesto, Ragovska 11.

SOP — SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA INDUSTRIJSKO OPREMO, KRŠKO

objavlja prsto delovno mesto

PROJEKTANTA ELEKTROINSTALACIJ V LAKIRNICAH

Pogoji so: diplomirani inženir elektro stroke jakega toka z 8-letno prakso na takem delu.

Prijave s splošnimi podatki pošljite do 10. februarja 1969 na naslov:

Sop — Specializirano podjetje za industrijsko opremo, Krško, Gasilska ulica.

Graditelji, pozor!

Za lepšo zunanjo podobo vaše nove hiše in okolice vam

nudimo kvalitetno izdelane

FASADNE IN DRUGE BETONSKE BLOKE

po ugodnih cenah.

Preden se odločite za nakup, zahtevajte pojasnila na naši upravi!

Invalidske delavnice Brestanica

Telefon 75-126, all

Obrat cementnin Brege

rdečila za ustnice in laki za nohte

BB
BRIGITTE
BARDOT

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 8.00, 7.00, 8.00, 100.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 24. JANUARJA: 8.08 Glasbena matineja, 8.55 Pionirski tednik, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Veterina, 12.40 Čez polja in potoke, 13.30 Priporočajo vam... 14.08 Majhen koncert lahke glasbe, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Napotki za turiste, 15.25 Glasbeni intermezzo, 15.45 Turistična oddaja, 16.00 Vsa dan za vas, 17.05 Koncert ni razgledi po zabavni glasbi, po željah poslušalcev, 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi, 18.45 Na mednarodnih kašiputih, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Alenko Pinterič, 20.00 Naši amaterski sbori tekmujejo — III. oddaja, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 23. JANUARJA: 8.08 Glasbena matineja, 8.55 Za šolarje — Paliča, 9.25 Čez travnike zelene, 9.50 Naš avto-stop, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Vinko Stern: Kmet v modernem gospodarstvu, 12.40 Novi pomotki iz RT Beograd, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbena pravljica — Mličinski—Cipci: Butalci, 14.25 V vedrem ritmu, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 Naš podlistek — H. Helst: Smrti zdravnik, 16.00 Vsa dan za vas,

17.05 Gremo v kino, 18.15 Vsa soboto, 18.50 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Sobotni zabavni mozaik, 21.30 Iz fonoteke radia Koper, 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 26. JANUARJA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Sve-seli tobogani, 9.05 Koncert iz naših krajev, 10.05 Se pomnite, tovariši... Janez Mlakar: Prodorni začeti, 10.30 Pesmi borbe in dela, 10.45—19.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, — vmes ob 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 11.50 Pogovor s poslušalci, — 13.15 13.30 Nedeljska reportaža, 14.30 Vadri svoki s velikimi orkestri, Humoreska tega tedna — Matija Bečkovič: Svoboda, 14.45 Novi ansambli narodno zabavne glasbe, 15.05 Nedeljsko sportno popoldne, 17.30 Radijska igra — Mario Fratti: »Moša, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 »V nedeljo zvečers, 22.15 Srečninski večer.

PONEDELJEK, 27. JANUARJA: 8.08 Glasbena matineja, 8.55 Za mlade radovedneže, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Franc Sunčič: Izgledi za pitanje mlade govede, 14.20 Majhen koncert pihalnih orkestrrov, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsa dan za vas, 18.15 »Si gnalja, 18.35 Mladinska oddaja: »Interni 46«, 19.00 Lahko noč,

otroci! 19.15 Minute s pevko Majdo Sope, 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije, 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 28. JANUARJA: 8.08 Opera matineja, 8.55 Za šolarje — Trije bratje, trije razbojniki, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jaka Farjan: Pomen dobrih merjascev za uspešno rejo prašičev, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbeno udejstvovanje mladih, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.45 Jesikovni pogovori, 16.00 Vsa dan za vas, 17.05 Igra Simfonični orkester RTV Ljubljana, 18.15 V torek na svidenju! 18.45 Narava in človek — Dr. Kadmira Tarman: Zaščita morja, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Jožico Svete, 20.00 Od premiere do premiere, 21.15 Deset pevcev — deset melodij.

SREDA, 29. JANUARJA: 8.08 Glasbena matineja, 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jože Rihar: Odbrina čebel in plemenite postaje v Sloveniji, 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 Naš podlistek — Vj. Kaleb: Ded in vnučka, 16.00 Vsa dan za vas, 17.05 Mladina sebi in vam, 18.40 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 »Ti in operas, 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 30. JANUARJA: 8.08 Opera matineja, 8.55 Za šolarje — Pravljice za Aleša, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Slavko Čepin: Načini uspešnega pitanja mlade govede v kmečkih rejah, 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 »Mladina poje«, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsa dan za vas, 17.05 Četrtekov simfonični koncert, 18.45 Kulturni globus, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevkom Borom Gošičo, 20.00 Četrtekov večer do mačih pesmi in napevov, 21.00 Literarni večer — Peter Schaffner: Nevidno oko, 21.40 Glasbeni nokturno, 22.15 Komorno glasbeni večer.

20.35 H. Ibsen: STEBRI DRUŽBE TV drama (Ljubljana) GLASBENA ODDAJA (Ljubljana) POROČILA (Ljubljana)

TOREK, 28. januarja

17.45 RISANKA (Ljubljana) 18.00 GREGOR GRE V PARTIZANE — lutkovna serija — Kurir Gregor (Ljubljana) 18.20 OBREZJE (Ljubljana) 18.40 TORKOV VEČER Z MISKOM HOČEVARJEM IN PEVCI (Ljubljana) 19.05 BREZ PAROLE (Ljubljana) 19.35 POETRET SLAVKA TIHCA (Ljubljana) 19.50 CIKCAK (Ljubljana) 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana) 20.30 3—2—1 (Ljubljana) 20.35 PYGMALION — angleški celovečerni film (Ljubljana) M. Ravol: BOLERO (Ljubljana) POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 29. januarja

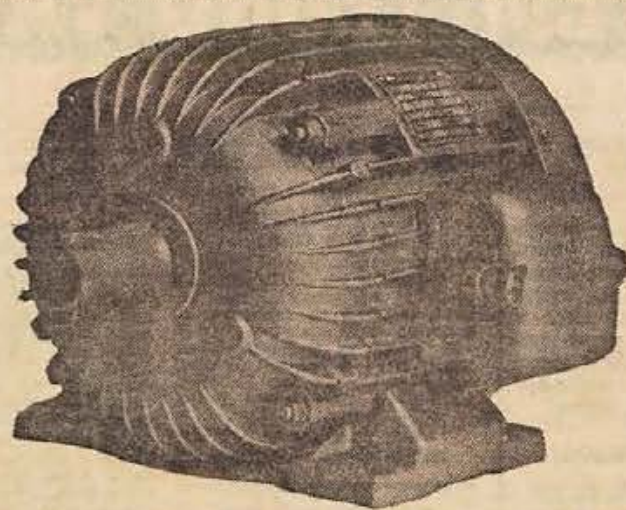
17.45 20 SLAVNIH (Zagreb) 18.30 PISANI TRAK (Ljubljana) 18.45 SKRIVNOSTI NARAVE — serijski film (Ljubljana) 19.15 POJE RADMILA KARAKLJAJIĆ (Beograd) 19.45 CIKCAK (Ljubljana) 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana) 20.30 3—2—1 (Ljubljana) 20.35 P. M. Dostojevski: KROTKA — šelkoslovaška TV drama (Ljubljana) 21.35 KRONIKA LONDONA — oddaja iz cikla Človek s kamero (Ljubljana) 22.30 POROČILA (Ljubljana) 19.15 POPULARNA GLASBA (Beograd) 19.45 TV PROSPEKT (Zagreb) 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb) 21.00 ŠPORT ITALIJANSKE TV (Zagreb)

ČETRTEK, 30. januarja

17.45 TIKTAK: Zajček in vodnjak (Ljubljana) 18.00 RISANKA (Ljubljana) 18.15 PO SLOVENJI (Ljubljana) 18.45 OD ZORE DO MRAKA — Beograd (Ljubljana) 19.05 POT V VESOLJE (Ljubljana) 19.45 CIKCAK (Ljubljana) 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana) 20.30 3—2—1 (Ljubljana) 20.35 SAGA O FORSYTH — nadaljevanje serijskega filma (Ljubljana) 21.25 KULTURNE DIAGONALE (Ljubljana) 22.10 POROČILA (Ljubljana)

PETEK, 31. januarja

17.25 DAKTARI — serijski film (Ljubljana) 18.15 MLADINSKI KONCERT (Ljubljana)

ZA BOLJSE GOSPODARJENJE V KMETIJSTVU IN OBRTNIŠTVU, ZA VSAKO VASKO GOSPODARSTVO — POMENI VELIKO PRIDOBITEV

NOVI TRIFAZNI MOTOR „ELEKTROKOVINE“

Uporabljate ga lahko za pogon kmetijskih, gospodinskih in obrtniških strojev. Zaradi odličnih lastnosti, kakor tudi zaradi nizke cene, je izdelek za nabavo

najbolj smotrna naložba v gospodarstvu

Njegova nabavna cena, ki je odvisna od moči motorja (od 1/4 do 10 konjskih moči), je minimalna v primerjavi s številnimi prednostmi, katere daje vsake-mu gospodarstvu, ki ga uporablja.

Jamčimo za kvaliteto izdelavo, za pravilno delovanje pa dajemo enoletno garancijo!

Vsa pojasnila dobite v krajevnih trgovinah s tehničkim materialom, pri našem predstavnštvu v Ljubljani, Titova 38, telefon (061) 315-824 in v tovarni

ELEKTROKOVINA MARIBOR

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 26. januarja

8.30 KMETIJSKA ODDAJA V MA-DZARSCINI (Beograd) 8.55 PET MINUT PO DOMAČE (Ljubljana) 9.00 KMETIJSKI INSTITUT V SLUŽBI KMETIJSKIH (Ljubljana) 9.30 Sz. Gervais: SLALOM ZA MOSKE — prenos (EVR) 11.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Ljubljana) 11.50 OTROŠKA MATINEJA: Pri-mojev dnevniki: Danes osen kosmonavt (Ljubljana) 12.35 DAKTARI — serijski film (Ljubljana) 16.20 TV KAZIPOT (Ljubljana) 16.40 SAGA O FORSYTH — po-novitev (Ljubljana) 17.30 PRENOS ŠPORTNEGA DO-GODKA (Ljubljana) 19.45 CIKCAK (Ljubljana) 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)

20.30 3—2—1 (Ljubljana)

20.35 HUMORISTIČNA ODDAJA R. L. DUKICA (Beograd) 21.35 MALO ZA SALO, MALO ZA RES (Ljubljana) 22.00 ŠPORTNI PREGLED (JRT) 22.30 TV DNEVNIK (Beograd)

PONEDELJEK, 27. januarja

17.45 TIKTAK: Bela mačica (Ljubljana) 18.00 PO SLOVENJI (Ljubljana) 18.25 EKONOMSKA SOLA NA MALIH ZASLONIH: Mehancem dela (Ljubljana) 18.50 ZABAVALNA GLASBA — Sara-jevo (Zagreb) 19.20 POKLIC: Dimnikar (Ljubljana) 19.45 CIKCAK (Ljubljana) 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana) 20.30 3—2—1 (Ljubljana)

— Suzi, objubljam ti, da sem se zadnjikrat tako zelo napil! Glej, zdaj se mi zdi, da vidim celo sosedovega Janeza pod posteljo...

19.00 V SREDISCU POZORNOSTI. Izvajanje resolucije 6. kongresa ZK Slovenije (Ljubljana)

19.50 CIKCAK (Ljubljana) 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana) 20.30 3—2—1 (Ljubljana) 20.35 MANON — francoski celo-večerni film (Ljubljana) 22.05 J. Offenbach: II. in III. de-ja-je Hoffmannove priro-vedke (Ljubljana) POPULARNA GLASBA (Ljubljana) POROČILA (Ljubljana)

SOBOTA, 1. februarja

17.45 NARODNA GLASBA (Beograd) 18.15 L. Subodčan: SREČNA HI-SA, DOBER DAN — mladinska igra (Ljubljana) 19.15 S KAMERO PO SVETU (Ljubljana) 19.40 5 MINUT ZA BOLJSI JEZIK (Ljubljana) 19.45 CIKCAK (Ljubljana) 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana) 20.30 3—2—1 (Ljubljana) 20.30 DUNAJSKA DESAINA REVI-JA — reportaža (Ljubljana) 21.00 FESTIVAL POPEVK — pre-nos iz Sanrema (Ljubljana) 22.10 SHERLOCK HOLMES — se-rijski film (Ljubljana) 23.05 TV KAZIPOT (Ljubljana) 23.25 POROČILA (Ljubljana)

V pralni stroj

ker vsebuje **OXYLAN**

TRGOVSKO PODJETJE **PETROL Ljubljana** PE skladišče Brežice

razglašča prosto delovno mesto

pomočnika upravnika

FOGOJ:

— srednja strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso.

Poskusna doba traja 6 mesecev.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe na naslov

PETROL, PE skladišče Brežice

